



کتیبخانە یە کە تایبەت بە:

۱. کتیب و گوڤاری کوردی

۲. کتیب و گوڤاری بیانیی سه بارهت به کورد

📖 له تیلگرامه کە ی خوێاندا بنووسن: @kurdica ، دوایه کرته ی له سه ر

بکهن و ببنه ئەندامی کتیبخانە ی کوردیکا.

📖 تکایه ئەم کتیبخانە یە به هاوڕیکانتان بناسین.

پروا

کھکھ ۵۹۵
جہ میں ازہ سیکہ ریسی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دیوانی

مهینه تی

(موحه ممدد حه سه ن ره زایی)

کوکر دنه وه و پید اچوونه وه:
جه میل زه ند که ریمی

به شای دووهم

دیوانی مهینه تی

شاعیر: موحه ممد حه سه ن ره زایی
کۆکردنه وه و پیداجوونه وه: جه میل زه ندکه ریمی
خانه ی بلا و کردنه وه: پرته و به یان . سنه
پیتچن: جه مال زه ندکه ریمی
جاری چاپ: به که م، ۱۳۸۶
نه ژمار: ۱۵۰۰ دانه / وه زیری
نرخ: ۱۸۰۰ تمه ن

سرشناسه	: زندکریمی، محمدحسن
عنوان و پدیدآور	: دیوانی مهینه تی / موحه ممد حه سه ن ره زایی: کۆکردنه وه و پیداجوونه وه جه میل زه ندکه ریمی.
مشخصات نشر	: سنندج: پرتویان، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	: ج.
شابک	: ISBN: 964-8328-85-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: فهرستنویسی براساس بخش دوم: ۱۳۸۵.
موضوع	: شعر کردی - - ایران - - قرن ۱۴.
شناسه افزوده	: زندکریمی، جمیل، ۱۳۵۴-، مقدمه نویس.
رده بندی کنگره	: ی ۱۳۸۰ ۱۲۴۳/۱۲۵۶/۲۲۵۶ PIR
رده بندی دیویی	: ۸۹/۲۱ فا
شماره کتابخانه ملی	: ۸۵-۵۰۳۱۳ م

ISBN: 964-8328-85-8

شابه ک: ۹۶۴-۸۳۲۸-۸۵-۸



ناوهندی بلا و کردنه وه ی پرته و به یان

۱۵۳

شبه ن

سنه - شه قامی شه هیدان، پاساژ عیززه تی

تله فون: ۲۲۵۸۷۵۹ موبایل: ۰۹۱۸۳۷۱۵۹۳۸

www.kurdbook.com

ناوهندی بلا و کردنه وه (مرکز پخش) - کتبخانه ی پیتسه و، سنه، شه قامی شه هیدان،

پاساژ عیززه تی، تله فون: ۲۲۵۴۰۷۰ - ۰۹۱۸۸۷۱۹۴۱۸

پیرست

۵۱	زێردهسی مه که	۱	پیشه کی
۵۱	سه گی خویری		
۵۱	به یمان		
۵۲	هه لزوژان	۵	قه سه م نامه
۵۳	که سی چاک	۱۲	پارانه وه
۵۳	فیکه ی خه تهر	۱۲	شیریک بو له دایک بونی هه زره تی
۵۶	ده ردی نیعتیاد و ده رمان		موحه ممه د (د.خ)
۵۸	دل بیناگان	۱۸	لالیانه وه
۶۱	گریانی قه له م	۱۸	ئیسلام حه قیقی
۶۲	پاشارو	۱۹	پارانه وه له خوای گه وره
۶۲	له زان	۲۴	موحه ممه د (د.خ)
۶۵	پاش قول	۲۴	شه وی میعراج
۶۵	نمام	۲۶	خوشه ویستی «محمّد» له دلی
۶۶	مه ته ل		«ابوبکر» دا
۶۷	بنچینه ی دونیا	۲۸	وه سه وه سه
۶۷	گوره پانی خه م	۲۸	پرسیار له وه ته ن
۶۸	وه رن با یه ک بین	۳۰	وه ته ن شیرینه
۷۰	خولی چه رخ	۳۱	نازادی
۷۲	لی نه زانین بو ژبان	۳۲	شه ر بو نه وت
۷۳	ژیانی گه ل	۳۸	کورد ه
۷۴	زانا ده بی چون بیت	۴۰	بو تو
۷۵	دونیا به مه رامی کیه ؟	۴۱	سلام بو کوردی کوردستان
۷۵	دولیا له زێر ناسیاوی چه رخ	۴۳	چونه کوی
۷۸	ژبان بی خه م لیه	۴۳	ئه ده ب
۷۹	بیانوو گرتن	۴۴	مه که ن
۸۰	ئه ده ب	۴۴	وه ته نم
۸۱	هه لسه که ی هه تیو	۴۶	به یامی «صلاح الدین»
۸۲	خوت به خوت کرد	۴۹	چاکه و خراپه
۸۴	داوو نه ریتی کورده واری	۵۰	وا نه که یین

		۸۸	بۇ مەدرەسە
۱۴۳	قانع و ھەزار	۸۸	مروف چۈنە
۱۴۳	شوان		
۱۴۵	پەپ و قز		سروشتى و نەتەوايەتى
۱۴۶	تەوبەى پشیلە	۹۰	كورد ناوى بەرزە
۱۴۹	باسى نازاد	۹۲	نەلف و بى
۱۵۱	دەروئىشى دل رېنىش	۹۴	سۆزى دەروون
۱۵۴	پەپولەى شەوگەرد	۹۴	نالانم نېمىشەو
۱۵۶	نەسكەناس	۹۵	بربا
۱۵۷	شيعرى كاك خاليد و ولامى	۹۶	بۇ مندالانى كوردستان
۱۶۱	سەروك كۆمارى مام جەلال	۹۸	جەزنى نەوروز و بووكى بەھارى
۱۶۲	بە يادى مەستورەى نەردەلانى	۱۰۲	نەوروزانە
۱۶۳	لەگەل داسەكەم	۱۰۶	بۇ لاوى كوردستان
۱۶۴	شەرى بەنى نادەم و ھەنار	۱۰۷	كورتە سەرھات
۱۶۶	بەربەرەكانى دار خورما و بزن	۱۰۹	تىكوشان
۱۶۹	ووت و وئز لەگەل تونگەلى ئاو	۱۰۹	سوئندى پاكى
۱۷۲	حەج روين	۱۱۱	يادى كۆن
۱۷۴	دوستى خراپ	۱۱۳	ھەزارى ھەزار
۱۷۵	دەمەقرە	۱۱۳	بېرەوەرېنىك بۇ كىوى ئالانى سەردەشت
۱۷۶	بۇ ولامى سەيىد...	۱۱۸	زستان لە كوردەوارى
۱۷۷	ناسين	۱۲۲	پىرى بى وىر
		۱۲۴	رچاو
	وەرگىران، فارسى، پەخشان	۱۲۵	بەھار و سونعى خودايى
۱۸۰	رزگارى لە دەس ئەحمەق	۱۲۶	بەھارى شەست و چوار
۱۸۰	فیتنە	۱۳۲	بېرەوەرېنىك لە سالى ۶۴
۱۸۱	وەرگىران	۱۳۵	شېنى قەلەم
۱۸۲	حج مقبول	۱۳۶	تارىفى جوانى
۱۸۳	قوم خودبىن	۱۳۸	وہ تەن
۱۸۴	دوستى دورەنگ	۱۳۹	گول
۱۸۶	ھاوار و ھومىد	۱۴۰	نازادى قودس

«به نیوی خوای مهزن و دلوشان»

پیشه کی

سو پاسی زور بو خولقینه ری هر دو جیهان، تاکه فرمانره وای نینسانه کان،
نه و که به خشی پیمان ژیان، به باوکه ناده می فیر کرد ناوه کان. وه سلاوی زور
له سر ناخهرین په یامبه ران، حه زره تی موحه ممه د ریبه ری نیمانداران.

ههروه ها به ریزلینانی زور بو نه وانهی که بو بوژانه وهی زمانی کوردی هر له
سه ره تاوه تا ئیستا کاریان کردوه و نه یان هیشتوه نه م «نایه تی» خوائه که بریتیه له
زمانی کوردی بکوژیته وه.

خومان به به خته وه ده زانین که هرچه ند به ناته وای؛ به لام خودا یاریده ری
داین تا کو بتوانین بو زیندو کردنه وهی ناو و شیعی ری به کی له شاعیره
خودایه کانی نه م گه له چه وساوه مان کاری بکه یین، وه ئیسته به شانازی وه به شی
دووه می دیوانی «ماموستا مه ینه تی» پیشکه ش به هوگرانی نه ده بی کوردی بکه یین
که هیوادارین خوینه رانی نازیز که لکی لی وه رگرن، وه دو عاییکی به خیرمان بو
بکه ن، وه نه گه ره له ییک به رچاویان که وت - که بی شک نه به ک، به لکه
چه نده ها هه له یش ده بینن - رینمونیمان بکه ن تا بتوانین له داها تودا که لک له و
رینمونیا نه یان وه ربگرین.

به لام داخه که م کاتی له چاپ هاتنه ده ری به شی به که می دیوانه که، ماموستا
مه ینه تی بینایی چاوی له دهس دابو، وه نه پتوانی به چاوی خوی دیوانه که ی خوی

که ساله‌ها به هیوای له چاپ بونی بو، بخوینته‌وه! وه کاتی له دایک بونی، روآله‌ی
خوی بیینی و چاوی لی گه‌رینی، وه به چاوپیکه‌وتنی بگه‌شیته‌وه.

به‌لام زور جی‌ی خوشحالیه که خوا مه‌ودای داین تا به ماموستا بلین:
(ئه‌وه تا به‌شی دووه‌می دیوانه‌که‌یشت چاپ ده‌بی)، وه نه‌گر به چاوا بیینی به
بیستی نه‌وه‌واله بگه‌شیته‌وه!

له‌م به‌شی دووه‌مه‌دا تا راده‌ییک - هرچه‌ند به ناته‌واوی - شیعره‌کانمان له
چهند به‌شدا ده‌سته‌به‌ندی کردوه تا‌کو خوینهر به‌پی ناره‌زوی خوی نه‌وه‌لا‌په‌رانه‌ی
که ده‌به‌وی بیخوینی و به ئاسانی بتوانی شیعری دل‌خوازی خوی په‌یدا بکات.
هه‌روه‌ها له‌م به‌شده‌ئا وشانه‌ی که مانا کردنیان پیوسته مانامان کردوته‌وه،
وه به‌پی داخوازی زوریک له نازیزان - که به داخه‌وه بو تیگه‌یشتن له زمانی
زکماکی خویان پیوستیان به زمانی فارسیه - له‌نیوی په‌رانتزدا مانای وشه‌کانمان
به زمانی فارسیش نویسه تا نه‌وانه‌ی که زور له زمانه‌که‌ی خویان نازانن چاکتر
له شیعره‌کان نی‌بگن.

پیوسته بلین لیکولینه‌وه له ژبانی «ماموستا مه‌ینه‌تی» کتییکی تاییه‌تی ده‌وی
که لیره‌دا جیگه‌ی نه‌وه به هیوابن نه‌وه مه‌ودا ده‌س بدات که نه‌م کاره بکریت و نه‌م
بلیمه‌ته زورتر بناسریت.

هه‌روه‌ها له ناخردا به نه‌رکی سه‌رشانی خومی ده‌زانم که له هه‌موی نه‌وه
که‌سانه‌ی وا بو جه‌م کردنه‌وه‌ی نه‌م به‌شی دووه‌مه یارمه‌تیا داوین سوپاسی زور
بکه‌م، به تاییه‌ت له کاک شوپش نه‌تیا کوپری ماموستا، که به هیوام بتوانی له
داهاتودا له خزمه‌تی گه‌له‌که‌یدا ییت. وه هه‌روه‌ها زور ماندونه‌بویی ده‌که‌ین له

کاک جه مالّ که به زه حمه تی زورّ کاری پیت چینی نهم به شعی زورّ به باشی و ریّک و پیّکی به نه ستو گرت.

ههروه ها به پیویستی ده زانم له کاک «سه عید که ریمی» زورّ سو پاس بکه بین که نزدیکه ی نیوه ی پوّلی چاپ کردنی نهم به شعی دوهه مه ی داین، وه ته نیا مه به ستیشی پهره پیدان به که لتوری کوردی و دلخوش کردنی ماموستا بووه، وه ته نیا ده توانین له خودا بلالینه وه که به ره حمی زورّی خوئی پاداشی بداته وه.

لیره دا به پیویستی ده زانم ریّزی خومّ پیشکesh بکه م به دوکتور «علی رضا درویش» یه کیّ له هوگرانی و یژه و نه ده ب، که له نه سلدا کورده به لام ئیستا دانیشتووی شاری تارانه، وه زورّی کار کردوه بوّ خزمهت به نه ده بیات، وه به زه حمه تی زورّ پیاوانی زورّی پیّ گه یاندوه، که یه کیّ له وانه نهم کاک «سه عید که ریمی» یه، که ناوا ناماده یه مالیّ خوئی بو پهره پیدانی که لتوری گه له که ی به خت بکات.

ناخرین وته، نه مه ی که هیوادارین خوینهران له م کاره مان که لک وه ربگرن و کتیبخانه ی خویان به م دیوانه برازیننه وه. هه مو لایکتان به خوی مه زن ده سپرم، خوا یاریده رتان بیّت.

جه میل زه ندکه ریمی

سنه ۱۳۸۵/۱۱/۱۷

بہشتی یہ کم

ٹائینی و کومہ لایہ تی

قه‌سه‌م نامه

به خاکی پاکی کوردستان قه‌سه‌م
 به ته‌کیه و بارگه‌ی کوردستان قه‌سه‌م
 به کیوی مه‌عروف ئاویهر قه‌سه‌م
 به مزگه‌وت جامع «منور» قه‌سه‌م
 به گشت هه‌سیره‌ی سه‌ماوات قه‌سه‌م
 به قوله‌نگ‌کاری غار کاوات قه‌سه‌م
 به ئاه و ناله‌ی عه‌لیلان قه‌سه‌م
 به سه‌رگه‌ردانی موغه‌یلان^۲ قه‌سه‌م
 به به‌زم و باده‌ی سه‌رمه‌ستان قه‌سه‌م
 به باخ و باخچه و تاکستان قه‌سه‌م
 به پیاله‌گای^۱ توس نه‌وزه‌ر قه‌سه‌م
 هه‌م به قه‌سیده‌ی له‌سه‌ر دهر قه‌سه‌م
 به دل عاشقان پرئاوات قه‌سه‌م
 به روژی نه‌هات کشومات قه‌سه‌م
 به په‌شیوی حال زه‌لیلان قه‌سه‌م
 به ئاخ‌پوچی ره‌زیلان قه‌سه‌م

گه‌ر که‌ره‌م نه‌که‌ی که‌ره‌م بی‌شومار

مه‌حفوزم نه‌که‌ی له‌عه‌زابی نار

وه‌رنه‌ به‌زاتت مه‌وسووف به‌سفات

له‌لای زات خووت لیت ده‌که‌م شکات

به زولفی پرچین مه‌هوه‌شان قه‌سه‌م
 به «یاهو یاهو»ی ده‌رویشان قه‌سه‌م
 به که‌ژ و کیوو ده‌ره‌و دۆل قه‌سه‌م
 به عه‌ساو که‌لپوس به‌که‌شکۆل قه‌سه‌م
 به پیاله‌و مه‌ی سه‌رخوه‌شان قه‌سه‌م
 به سابتی نه‌خش که‌هکه‌شان قه‌سه‌م
 به عیشق عه‌ودالان ویل له‌چۆل قه‌سه‌م
 به ئاه به‌ره‌زای لونگ وه‌کۆل قه‌سه‌م

۱ - نه‌لین له‌بان نه‌م کیوه‌دا جیگایه‌کی راسانی بووه که بی شه‌راوخواری نه‌ره‌ی توسی نه‌وزه‌ر بووه. (مجله‌ نو‌شیدن

شراب شاهانه)

۲ - جوهره‌ درکی که له بی‌اوان سه‌وز ده‌بی و زیاتر و شتر لێ ده‌خوا. (خار مغیلان)

به شیخ و مه‌لاو به ده‌بیر قه‌سه‌م
 به توف سهرمای زه‌مه‌ریر قه‌سه‌م
 به وه‌عه‌ده و وه‌عید بو به‌هه‌شت قه‌سه‌م
 به به‌حر و به‌ر و کیوو ده‌شت قه‌سه‌م
 به تاج شاهی و به سهریر قه‌سه‌م
 به مه‌عنای نایه‌ی «قمطیر»^۱ قه‌سه‌م
 به حوروغلمان له و گول‌گه‌شت قه‌سه‌م
 به وه‌یسی مه‌عروف ماهیده‌شت قه‌سه‌م

گه‌ر که‌ره‌م نه‌که‌ی که‌ره‌م بی‌شومار
 مه‌حفوزم نه‌که‌ی له‌عه‌زابی نار
 وه‌رنه‌به‌زاتت مه‌وسووف به‌سفات
 له‌لای زات خؤ لیٔ ده‌که‌م شکات

به نه‌بوعه‌لاو به رازی قه‌سه‌م
 به نوکته‌سه‌نجی، نه‌یازی^۲ قه‌سه‌م
 به «صلاح‌الدین» شای بابان قه‌سه‌م
 به «ضرب سکه»^۳ ی به‌درخان قه‌سه‌م
 به سولتان مه‌حموی شای غه‌زنه‌ین قه‌سه‌م
 به حیلمی عوسمان «ذی‌النورین» قه‌سه‌م
 به زولفی کزو لولو دیز قه‌سه‌م
 به شه‌وق هه‌ساره‌ی سه‌حه‌رخیز قه‌سه‌م
 به هر دو شاعیر شیرازی قه‌سه‌م
 به عه‌بدوالقادر شه‌هبازی قه‌سه‌م
 به جوان‌مه‌ردی نه‌و سولتان قه‌سه‌م
 به زی‌کرو ته‌سبیح یا «حنان» قه‌سه‌م
 به عیشق نه‌سکه‌نده‌ر «ذوالقرنین» قه‌سه‌م
 به مه‌عنی حه‌دیس «کهاتین» قه‌سه‌م
 به جوز به‌ره‌زای پای چه‌کرپیز^۴ قه‌سه‌م
 به بانوی حه‌ره‌م شای په‌رویز قه‌سه‌م

گه‌ر که‌ره‌م نه‌که‌ی که‌ره‌م بی‌شومار
 مه‌حفوزم نه‌که‌ی له‌عه‌زابی نار

۱ - مه‌به‌ست نایه‌تی ۱۰ سوره‌ی لیسانه که ده‌فرموی: «انا نخاف من ربنا يوماً عبوساً قمطیراً».

۲ - وه‌زیری خوشه‌ویستی سولتان مه‌حموی غه‌زنه‌وی. (محمود ایاز)

۳ - ضرب سکه توسط بدرخان در شهر بوتان که اعلام استقلال نمود و یک روی آن سکه «لااله‌الاالله و محمد رسول‌الله» و روی دیگر آن «سلطان صاحب قران امیر بوتان بدرخان» بود.

۴ - ریخی پای کیوه‌کان. (شن و سنگ‌ریزه)

وه‌رنه به‌زانت مه‌وسووف به‌سفات

له‌لای زات خؤ لیٔ ده‌که‌م شکات

به‌دهنکی قومری له‌کاوان قه‌سه‌م	به‌هاژده‌ی شه‌تاو به‌فراوان قه‌سه‌م
به‌زولمی زالم پرتاوان قه‌سه‌م	به‌فرمیسکی چاو بی‌باوان قه‌سه‌م
به‌فه‌ره‌یدونی ساحیب‌فه‌ر قه‌سه‌م	به‌زولمی زوحاک وه‌ک نه‌ژده‌ر قه‌سه‌م
به‌نو‌روژی روژ «مقرّر» قه‌سه‌م	به‌فه‌تخی کاوه‌ی ئاهه‌نگه‌ر قه‌سه‌م
به‌عیشق شیرین په‌ی فه‌ره‌اد قه‌سه‌م	به‌که‌یخه‌سره‌وو که‌یقوباد قه‌سه‌م
به‌زه‌ربی قوله‌نگ سه‌ر فه‌ره‌اد قه‌سه‌م	به‌و شین و زاری هه‌ی فه‌ریاد قه‌سه‌م
به‌نه‌بو به‌کری یار غار قه‌سه‌م	به‌موحه‌مه‌دو هه‌م چوار یار قه‌سه‌م
به‌خوینی عثمان، ده‌س نه‌شرار قه‌سه‌م	به‌عومه‌ر فاروق شه‌هسه‌وار قه‌سه‌م

که‌ر که‌ره‌م نه‌که‌ی که‌ره‌م بی‌شو‌مار

مه‌حفوزم نه‌که‌ی له‌عه‌زابی نار

وه‌رنه به‌زانت مه‌وسووف به‌سفات

له‌لای زات خؤ لیٔ ده‌که‌م شکات

هه‌م به‌ساحبی «ذوالفقار» قه‌سه‌م	به‌حه‌یده‌ر مه‌عروف به‌کرار قه‌سه‌م
به‌حه‌ق ئالو هه‌م «اطهار» قه‌سه‌م	دیسان به‌حه‌ققی هه‌شت و چوار قه‌سه‌م
به‌حه‌سه‌ن به‌ژار مؤته‌لا قه‌سه‌م	به‌حسین شه‌هید که‌ربه‌لا قه‌سه‌م
به‌و سه‌حرای پر قین پر به‌لا قه‌سه‌م	به‌شین نه‌و روژو واوه‌یلا قه‌سه‌م
به‌ئاوی مه‌عروف به‌زه‌م زه‌م قه‌سه‌م	به‌ته‌وف که‌عبه‌ی «معظم» قه‌سه‌م
به‌گشت نه‌سحابان «مکرم» قه‌سه‌م	به‌شاهی عه‌ره‌ب هه‌م عه‌جه‌م قه‌سه‌م
به‌سه‌بری نه‌یبووب له‌کرمان قه‌سه‌م	به‌ده‌یری مه‌عروف نه‌خته‌رمان قه‌سه‌م
به‌مه‌عنی ئاییدی «الرحمن» قه‌سه‌م	به‌«هدهد» په‌یکی سوله‌یمان قه‌سه‌م

۱ - له‌شاری وانی تورکیه قه‌شه‌پکی مه‌سپه‌ی له‌وی ده‌بری دروست ده‌کات که‌ ناوی ده‌بن «ده‌بری نه‌خته‌رمان» به‌ناوی قه‌شه‌که. (کلپای اخترمان)

ګهر ګهره م نه کهه ی ګهره م بی شو مار
 مه حفوزم نه کهه ی له عه زابی نار
 وه رنه به زاتت مه وسووف به سفات
 له لای زات خوټ لیت ده کهم شکات

به نوری پر زور کیوی طور قه سه م	به روژی هه ی هات «نفخ صور» قه سه م
به مه عنای نایه ی سوره ی نور قه سه م	به بادی «صبا» هه م «دبور» قه سه م
به په شیوی حال شه یخ صنعان قه سه م	به حنق موسی بن عمران قه سه م
به نه شک یه عقووب له کنعان قه سه م	به ناه یوسف له زندان قه سه م
به حه ق یونس له نیو «یه م» قه سه م	به حه ق عیسی بن مریه م قه سه م
به سه خی ته بعان وه ک حاته م قه سه م	به خوټشی و شادی و به ماته م قه سه م
به رودی نیل و به جه یحون قه سه م	به سه حرا و دهشت و به هامون قه سه م
به ګهنج ګوم بوګ به قارون قه سه م	به عه سای موسی و به هارون قه سه م

ګهر ګهره م نه کهه ی ګهره م بی شو مار
 مه حفوزم نه کهه ی له عه زابی نار
 وه رنه به زاتت مه وسووف به سفات
 له لای زات خوټ لیت ده کهم شکات

به ګونای پر شه وق وه ک هه تاو قه سه م	به نه بروی که مان له سه ر چاو قه سه م
به بالایی وه ک نه ی ګوی شه تاو قه سه م	به دده م به وینه ی ګول له ولاو قه سه م
به دهنگ و سه ودای «یا صبوح» قه سه م	به ته خته پارده ی که شتی نوټ قه سه م
به غه زوه ی مه عروف «الفتوح» قه سه م	قه سه م به «مداح» به «ممدوح» قه سه م

به فیکر و هوئشی «مه‌لاحان»^۱ قه‌سه‌م
 به نوکته‌دانی «مداحان» قه‌سه‌م
 به «ملاطیه»ی تورکیه قه‌سه‌م
 به پادشاهان زهن‌دیه قه‌سه‌م
 به ره‌نج و سه‌ختی سه‌یاخان قه‌سه‌م
 به نه‌وای ته‌کبیر «صباحان» قه‌سه‌م
 به تاریخ مه‌عرووف «زکیه» قه‌سه‌م
 هم به تاییه‌ی زه‌یدیه قه‌سه‌م

گهر که‌ره‌م نه‌که‌ی که‌ره‌م بی‌شومار
 مه‌حفوزم نه‌که‌ی له‌عه‌زایی نار
 وه‌رنه‌ به‌زانت مه‌وسووف به‌سفات
 له‌لای زات خووت لیّت ده‌که‌م شکات

به ده‌نگ نه‌غمه‌ی بولبولان قه‌سه‌م
 به‌شه‌وق شکووفه‌ی گشت گولان قه‌سه‌م
 به له‌شی گول‌گول بی‌که‌فه‌ن قه‌سه‌م
 به شه‌یخ مه‌عرووف تاله‌بان قه‌سه‌م
 به نیقتیدای گشت سالکین قه‌سه‌م
 به حق «طه» و به «یس» قه‌سه‌م
 به سه‌فه‌ر ناخر ده‌ماده‌م قه‌سه‌م
 به ناخی دل و ناوی چه‌م^۲ قه‌سه‌م
 به چریکه‌ی مه‌ل سه‌رچالان قه‌سه‌م
 به ناوات پاک، پاک‌دلان قه‌سه‌م
 به گشت شه‌هیدان ری و ه‌ته‌ن قه‌سه‌م
 به بی‌ده‌رمانی زام زوراو قه‌سه‌م
 به نیلتجای گشت «هالکین» قه‌سه‌م
 به سوره‌ی «طسم» به «طاسین» قه‌سه‌م
 به روژی «معاد» هم عه‌ده‌م قه‌سه‌م
 به لی‌نه‌زانین «سی‌نه‌ده‌م»^۳ قه‌سه‌م

گهر که‌ره‌م نه‌که‌ی که‌ره‌م بی‌شومار
 مه‌حفوزم نه‌که‌ی له‌عه‌زایی نار
 وه‌رنه‌ به‌زانت مه‌وسووف به‌سفات
 له‌لای زات خووت لیّت ده‌که‌م شکات

۱ - مه‌لوان. (غواصان)

۲ - چه‌م: چاو. (چشم)

۳ - نیشاره به شیعری ماموستا نالی که ده‌فه‌رموی: نه‌ده‌متی، نه‌ده‌متی، نه‌ده‌متی به مانای: ۱- ده‌می قه‌کردن، ۲- واده‌ی قه‌کردن، ۳- له «ندم» به مانای به‌شیمانی.

به نوّده^۱ و نوّ پیر هه ورامان قهسه م
 به سه یلی پر زور بی نامان قهسه م
 به گولّ «سنبل» و «نسترن» قهسه م
 به گولی «لاله» و «یاسمن» قهسه م
 به سه وزه ی گولان له چه مهن قهسه م
 به نه سیم خاک، پاک وه تن قهسه م
 به سینه ی بی خه وش وهک «صدف» قهسه م
 به ناله ی نه ی و سه دای دهف قهسه م
 به زلمی زالم بی سامان قهسه م
 به بارگه ی پر نور نیمامان قهسه م
 به گولّ وه نه وشه و گولّ «سوسن» قهسه م
 به قیزه ی مه لان له چه مهن قهسه م
 به هفت رهنگی گولّ «یاسمن» قهسه م
 به عتری ناھوی شار خوتهن قهسه م
 به گه ردهن بلور وهک «قرقف» قهسه م
 به سه ربه رستان له سه ر «صف» قهسه م

گه ر که ره م نه که ی که ره م بی شو مار
 مه حفوزم نه که ی له عه زابی نار
 وه رنه به زاتت مه وسووف به سفات
 له لای زات خوّت لیّت ده که م شکات

به سوره ی «الحمد» به «بقر» قهسه م
 به تاریخ هیجره ت نه و سه روه ر قهسه م
 قهسه م به «لاھوت» به «ناسوت» قهسه م
 به حه لقه ی ته وحید «ملکوت» قهسه م
 به سوّز سینه ی نه ده روّن قهسه م
 به وه فای له یلیّ په ی مه جنون قهسه م
 به سافی سینه ی «صوفیان» قهسه م
 به ناله ی بی خه وش قاریان قهسه م
 به داری «طوبی» به «شجر» قهسه م
 له بو مه دینه ی «منور» قهسه م
 قهسه م به «ماروت» چای «ماروت» قهسه م
 به بی پایانی تاق و جوت قهسه م
 به ناو دیده ی دل پر هوّن^۲ قهسه م
 به ناله ی کوکهن بیستون قهسه م
 به دل پر هیوای حاجیان قهسه م
 به حیکمه ت زانین قازیان قهسه م

۱ - نوّده: نوّ دانه ده = ۹۰.

۲ - هوّن: خوین. (خون).

گەر که ره م نه که ی که ره م بی شو مار
 مه حفوزم نه که ی له عه زابی نار
 وهر نه به زانت مه وسووف به سفات
 له لای زات خو ت لی ت ده که م شکات

به ناله ی مه لان به «یاهو» قه سه م	به ذات «لیس الّاهو» قه سه م
به شهیدای نازار، به شاهو قه سه م	به عه تری نافی ناف ناهو قه سه م
قه سه م به دانه ر «کائنات» قه سه م	به خالق مه وسووف به سفات قه سه م
به کیو ناوبراو نیوخه لات قه سه م ^۱	به شاخی جو دی نارارات قه سه م
قه سه م به یاهو «یا من هو» قه سه م	به «یا من لیس الّاهو» قه سه م
به روژی مه حشر هه یاهو قه سه م	به سه رگه ردانی من و تو قه سه م
به ته ونی به بی تان و پو قه سه م	هیچ که س نامینی غه یری تو قه سه م
به ناخرپو وچی و هات و چو قه سه م	به گیلان هوه بو لای تو قه سه م

گەر که ره م نه که ی که ره م بی شو مار
 مه حفوزم نه که ی له عه زابی نار
 وهر نه به زانت مه وسووف به سفات
 له لای زات خو ت لی ت ده که م شکات

۱۳۵۱ ه. ش

۱ - اشاره به به کیوی «جودی» له ناراراتی تورکیه که له فورلانا «خه لات» ناوی براره و نه فه رموی که شته که ی نوح له سه ری پاره ستا. «واسترت علی الجودی» (هرد/۱۱).

پارانه وه

خواگیان به هیچ کس نه م ماوه ته ما
 دانهری نهرزو راگری سه ما
 سه رلی شیواو و ویل و وه یلانم
 «و هو معکم اینما کنتم»
 «و هو معکم» که لامی خوته
 فه رموده ی خوته له نیو که لاما
 هر سات و کاتی نیکادارمی
 خوته چاک ده زانی چونه کردارم
 «مه پنه تی» په نای به خوته که ریم
 به قودرته زاتی خوته هه سم ته ما
 هه سیره کانت کرد به شه ونما
 نازانم چونم له که یف و که مم
 که لامی خوته «یا حی» من وتم
 «نحن اقرب» په یامی خوته
 به شه وو به روژ خوته وای له لاما
 له خاس و خراو ناگادارمی
 بو رحم و لوتفت نومیده وارم
 نه وینم به چه من ناری جه حیم

شعریک بو له دایک بوونی چه زره تی موحه ممه د (د.خ)

به ناوی خوییک ناوی «الله» یه
 هه مومان نه مومان پشت و په نایه
 خولقینه ری گشت په یغه مبه رانه
 «محمد» که وره ی ته و او نه وانه
 شهوی له دایک بون ره سول نازدار
 خوشه ویستی زات پاک کردگار
 له شهوی دوانزه ی «ربیع الاول»
 له دایک په یدا بو ره سول مورسه ل

نهو شهو موعجیزه‌ی رسول، دا دیار
 موعجیز «محمد» شای بوراق سه‌وار
 خه‌وی یه‌زدگورد^۱ نهو شهو هاته‌دی
 شفق بردن هه‌یوان که‌سرای به‌چاو‌دی
 هه‌یوانی که‌سرا قلی‌شیا ته‌واو
 وشکی کرد دهریای ساوه بو بی‌ناو
 شه‌وی له‌دایک‌بون خاوه‌نی نیعجاز
 بوتخانه‌ی گهوران^۲ ته‌واو بو بی‌ناز
 موسولمان خوشحال^۳ گهوران له‌عزا
 پال‌که‌وت، په‌کی که‌وت، لات و هم‌عوزا^۴
 موسولمان دل‌شاد گهوران دل^۵ به‌غم
 نه‌ما په‌رستن عوزا و هم «صنم»
 شه‌وی له‌دایک‌بون ره‌سولی خاتهم
 بوتخانه‌ی گهوران پرپ‌بو له‌ماتهم
 شه‌وی له‌دایک‌بون هزاره‌ت په‌یغه‌مبهر
 گهوران قورپیوان نیوه‌ی دهر به‌دهر
 شه‌ویکی پرشه‌وق له‌خوشی و شادی
 ته‌وه‌لود هزاره‌ت موباره‌ک بادی

۱ - یه‌زدگورد خه‌وی دیو که و تافه‌کی شه‌تی برده

۲ - مه‌بست له‌گهورا بت په‌رسته‌کانس (بت‌پرست)

۳ - مه‌بست یونی به‌ناوبانگی موشریکانی مه‌ککه‌به (بت‌عزی).

ته واو مه لایک گشت له خروش بو
 ناوردانه که ی فارسیش خاموش بو
 هه سیړه ی عاسمان که وتبونه سه ما
 نه وا خوره ه لآت تاریکی نه ما
 له دایک بونی ره سولی نه مین
 که بیب مه حبوب «رب العالمین»
 له دایک بونی که زره ت موحه مده
 جیگای په سه ندی «واحد الأحد»
 جه ژنیکی که ورهس بو موسو لمانان
 به پیزی بگرن نامان سه د نامان
 به پیزی بگرن جه ژنی مه ولوده
 له دایک بون که بیب «حی معبود»
 نه م جیژنه لیټان بیټت موباره کی
 بو مه ولود نامه بگرن ته داره کی
 هه رکهس که هه رچی له بو ی دهس نه دا
 بهش یه کی دو کهس یا چهن کهس نه دا
 له ری ی مه ولودی که زره تا بیدات
 هیوای نه و و ابیټ نه گات به ناوات
 له دایک بون که بیب، شاهه نشای غه فور
 سه ما و سه رزه وی گشت رهوشه ن به نور
 له نوری پر نور ره سول نازدار
 په یغه مبه ر سه د و بیست و چوار هه زار

خولقا لہو نورہ بہ نہمر باری
 سہلوات و سہلام لہ سہر بے جاری
 «با بی و بریژو بدا بہ ہمدا
 بہ روی مہزرہ عہی روح خاتہ مدا»
 بہ قہدری زہررات تہواو سہر بسات
 سہلوات بیّت لہ سہر فہخری کائنات
 ہہرکس کہ ہاتہ ناو نہم مہیدانہ
 تاریفی حہزرت «حی سبجان»
 قہلہمی وشک بو، زانینی تہواو
 ہہردوی وشکی کرد وہک چاوکھی بی ناو
 لہ باسی تاریف فہخری کائنات
 کہم کہس نہتوانی سہری لی دہرکات
 زانایانی زور لییان کردوہ باس
 بہ زانینی باش وہک دور و نہلماس
 نیتیر زانینی تو ناتہواوہ
 قہت سہر دہرناکھی بیڑہ دواوہ
 واگہ پامہوہ بہ کریانہوہ
 بہ ناء و نالہی دل بوریانہوہ
 گوتم یا کہریم کان کہرہمدار
 رہحیم و غفور سرپوش سہتتار

يارهب به خاتر نهم په يغه مبه ره
 تاج نيفتحار ميعراج له سهره
 يارهب به خاتر نور موحه ممد
 خوشه ويست خو ته «واحد الأحد»
 رحمي نيمان كه ي له گشت موسلمين
 به حق حورمهت ره سول نهمين
 مهينه تيش وه خاك ژير پاي خاسي
 به خاوهن نيمان به ل بمان ناسي
 تاريف نهو زاته بو كهس ناكري
 شهرح حال نهو بو من نادري
 تاريفي نهو له قورثاني كهريم
 «انك لعلي خلق عظيم»
 موحه ممد گه وره ي ته واو جيهانه
 موحه ممد حه بييب «حي سبحان»
 له قهب موحه ممد شاه كه ونه ينه
 مه قام موحه ممد قاب قه وسه ينه
 ريبر موحه ممد وا جو بره نيله
 موحه ممد مه حبوب ره ب جه ليله
 رينوماو ريبر بو دونيا و دينه
 هاو راز و هاو درد چيني بي تينه
 موحه ممد به حق خاتم نه نبياس
 سالار سهر نيل جمع نه سفياس

مهقام موحه ممد له فهورق سه ماس
 سهیرانی ههتا «سدر المنتهی» س
 موحه ممد حه کیم دهرمانی دینه
 موحه ممد شیفای دلای حه زینه
 موحه ممد گهورهی گشت په یغه مبه ره
 بی شک موحه ممد شافع مه حشهره
 موحه ممد شه وره و شهوی نه سرایه
 سالار سهر نیل گشت نه نبیایه
 موحه ممد مه حبوب ذات «الله» یه
 له روز ره سته خیز نهومان په نایه
 موحه ممد په سه ند ذات «الله» یه
 خه لاتی شه ننی که لامول لایه
 موحه ممد خاوهن خولقی که ریمه
 موحه ممد دارای لوتفی عه میمه
 موحه ممد باوکی کوپی هه تیمه
 موحه ممد مه حبوب خودای عه زیمه
 «طه» و «یس» ره فعت موحه ممد
 «والیل» و «والتین» حشمت موحه ممد
 پاش سوپاس یه زدان شوکرانه ی بیچه
 سه لوات و سه لام له سهر موحه ممد
 «مهینه تی» لیرا شیعی بو ته و او
 له سهر موحه ممد سه ده زار سه لآو

لایانه وه

یا «رسول الله» په نام دهر، شافیعی روژی جهزا
 جی ی نومیدی عاسیان، نوری هر دو عهینه کهم
 رو سیا و شهرمه سارم، روم نیه نیوت ببه م
 توی شه فیعی عاسیان، «سید الکونین» کهم
 ریبه ری دینی موبین، شافیعی روی رهسته خیز
 ساحیبی «اسراء» و «معراج» شای قاب قوسهینه کهم
 نه ی «قاب قوسین» ت مه قام، نه ی شافیعی کول خاس و عام
 باری عیسیانم له کو له و وا نه ماوه هیزی پام
 تو له دونیا ریبه ری من، وا له عوقبا شافیعی
 جا نه من بوچی بترسم ساحیبی دارهینه کهم
 «مهینه تی»، وا ئینتزاری به خششی تویه یا که ریم
 بو «صراط المستقیم»، وا شکا که عبهینه کهم

نیسلام چه قیقی

نه ر موسولمانین دینمان نیسلامه	بزانین نیسلام چه قیقی کامه
نیسلام چه قیقی پهیره و قورنانه	بی کوسپ و سافه به چه ق بیزانه
له پاشی قورنان چه دیسی چه زرهت	ریگاییک راسته و بی سهخت و هلهت
جیا له م دو ریگا، هلهت و زهرده	ده که ویت لاشهت پر ئیش و دهرده

جیا له م دو ریگا، هه له ت و سه خته
 دهستوور قورنانه و هه دیسی چه زه ت
 هه رکه س لی لابات بی شک به دبه خته
 «مهینه تی» نووسی به دهر د و مهینه ت

پارانه وه له خوای گه وره

ته و به و «استغفار» ته و به و «استغفار»
 یا ره ب جه دهر گات ته و به و «استغفار»

جو رمم بی چه دن گونام بی شو مار
 دیسان جه دهر گات ته و به و «استغفار»
 نه من عه لیم تو صاحب ده وای

یا ره ب جه دهر گات ته و به و «استغفار»

نه ر جه ریگه ی راست که چه ویم که رده ن
 شه رت نه مر تو م به جا ناوردن
 له که چه ووی خو م من په شیمانم

ته و به و «استغفار» ته و به و «استغفار»

یا ره ب به حورمه ت خه تم نه نبیات
 جه روژ «رستخیز» بم ده ری نه جات
 که ره مت بی شو ن، که ره م بی شو مار

نه ر که بول که ری ته و به و «استغفار»

نهر كه چ رهفتار بم له روی چه یاتم
 نیسه شه رهنده ی روژی مه ماتم
 عاسی و رو سیام غه فووری غه ففار
 دیسان یا غه فوور تهوبه و «استغفار»^x

نهر له نادانی مهردم ئازا بیم
 یاخو دروزن له راس بیزار بیم
 نیسته په شیمان له کردار ویم
 له خه لک ئازادی و لای تو «استغفار»

جه فیتنه ی شهیتان شهیتنه تپیشه
 جه شو می نه وشو م دوور له نه ندیشه
 نهر فیتنه بیم کرد له روی روژگار
 یا ره ب جه ده رگات تهوبه و «استغفار»

بو راس و درو خو من دهم بی
 بو کشت و کالم بازهم دهم بی
 نهر کشت و کالم لای تو بوو به خار
 چون نه ما دهم تهوبه و «استغفار»

من وام ده زانی کیلام رهیحانه
 کاتی سهوزی کرد تهپله ی سهربانه
 له کردهودی خو م مات و چهیرانم
 مات و چهیرانم تهوبه و «استغفار»

باز نومیدم هه‌ن «ره‌حیم» و «ره‌حمان»

شفا ده‌هه‌نده‌ی دهر د بی‌دهرمان

چو‌ن من عه‌بدی تو‌م «حی‌لامکان»

خو‌ت فه‌رمات بیژن ته‌وبه و «استغفار»

دایم ده‌نال‌م ناله‌که‌م تا‌که‌ی

هه‌م «لا‌اله‌الا‌الله» په‌ی په‌ی

قه‌سه‌مت نه‌ده‌م به هه‌شت و چوار^۱

قه‌بو‌ل‌که‌ی لی‌مان ته‌وبه و «استغفار»

نه‌من عه‌بدی تو‌م بی‌شک تو‌مه‌عبوود

هه‌ر تو‌ی لایق ته‌سبیح و سجوود

سو‌یندت نه‌ده‌م به «مقاماً محمود»

له‌لای زات تو‌ته‌وبه و «استغفار»

هه‌رچی‌کم که‌رده‌ن جه ناله‌رمانی

نادانیم که‌رده‌ن تو‌و‌یت مه‌زانی

ده‌زانی پاکم یا‌خو‌ نه‌هل نار

بازهم جه دهرکات ته‌وبه و «استغفار»

په‌نام هه‌ر به تو‌ن «حکیم» و «علیم»

نه‌جاتم بده‌ی له‌ناری «جحیم»

جه کارم ناگای، کان که‌رم‌مدار

سرپوش سه‌تتار ته‌وبه و «استغفار»

به عشق نه‌حمده شای «خیرالبشر»

نه‌وینم به چه‌م من نار سه‌قعر

به «اصحاب کهف» خه‌والوجه غار

قه‌بول که‌ی له من ته‌وبه و «استغفار»

«ته‌زیین دده‌هنده‌ی له‌وح و کورسی و عرس

مونشی ره‌قه‌م‌سه‌نج هه‌شت و چوار و شه‌ش»

عاجز و مه‌حزوون به‌نده‌ی شه‌رمه‌سار

«مالک» روژ دین ته‌وبه و «استغفار»

ری‌نمای رای راس، «قادر و قیوم»

پاکم نه‌ر ناپاک نافه‌ریده‌ی تووم

من ری‌م گوم که‌رده‌ن «واحد القهار»

«رب العالمین» ته‌وبه و «استغفار»

فه‌له‌ک به قودرت تو‌له‌ ده‌ورانه

له‌ هه‌یبه‌تی تو‌مه‌له‌ک هه‌یرانه

که‌رده‌م و ره‌حمت نه‌دارو شو‌مار

«واحد الأحد» ته‌وبه و «استغفار»

به حهق زانت شای کهون و مه‌کان

به حهق نایات سوره‌ی «الرّحمن»

«استدعا»ی به‌نده قه‌بولّ ته‌وبه‌ن

«الله الصمد» ته‌وبه و «استغفار»

نه‌گه‌ر له «بطن»ی دایه‌م سه‌عیدم

نیتر له لوتفت بوچ نانو میدم؟

نه‌گه‌ر من شه‌قیم په‌نام پیّت ه‌اورد

جی‌ی په‌نا و نومید ته‌وبه و «استغفار»

سه‌عید یا شه‌قی له روژی نه‌له‌س

نه‌گه‌ر نوسیاوه من چیم تی له ده‌س

زات بی‌زه‌والّ په‌ی بی‌که‌سان که‌س

لای زات پاکت ته‌وبه و «استغفار»

ره‌زایی ره‌زاش مه‌یل و ره‌زای توّون

سابیر، فه‌رمانبه‌ر حوکم و قه‌زای توّون

به حوکم و قه‌زای توّو باوه‌ر داروّن

به «صدق گفتار» ته‌وبه و «استغفار»

هه‌ر که‌س ده‌یخوینیّت شفا و لاله‌که‌م

له ده‌رگای باری ناه و ناله‌که‌م

به «حمد» و «اخلاص» له‌سه‌ری مه‌زار

لیتّان رازی بیّت زات کردگار

موحه ممد (د.خ)

پاش سوپاس یه زدان شوکرانه‌ی بی‌حد
سه‌لوات و سه‌لام له‌سهر موحه‌ممد
له‌بو‌گه‌وره‌یی ناوی موحه‌ممد
جی‌گای په‌سه‌ندی «واحد‌الأحد»
نه‌و میم و ح و نه‌و میم و داله
فه‌یزی به‌خششی شای «ذوالجلال»
میمی نیشانه‌ی مه‌هدی نیمانه
«ح» حمد و سه‌نای «حی سبجان»
میم دوه‌م موژده‌ی «مه‌ناعه‌ت» نه‌دات
دال دیسان ده‌وای دهر دانمان نه‌کات
نوری رینومای گشت موسولمانه
مور خه‌تم گشت په‌یغه‌مبه‌رانه

شه‌وی «میراج»

به‌ناوی خواییک هه‌رخوی خودایه	هه‌مومان نه‌ومان پشت و په‌نایه
به‌ناوی خواییک و لایه‌نامه	دریژده‌ری نوری نی‌سلامه
به‌ناوی خواییک بی‌خورد و خه‌وه	خول و ده‌وری چه‌رخ به‌ده‌ستی نه‌وه
خولقینه‌ری گشت په‌یغه‌مبه‌رانه	موحه‌ممد مه‌حبوب گه‌وره‌ی نه‌وانه
سه‌لوات به‌ین له‌سهر نه‌و پیغه‌مبه‌ره	رینومای دونیا و شافیع مه‌حشره
باسی شه‌وره‌وی له‌خری کائینات	که‌م‌که‌س نه‌توانی سهری لی‌ده‌رکات

شهوی شهوپرهوی شای «فخرالعرب»
 موحه ممهده لهسهه «قبه ی خضراء» بو
 شهوی دیداری شای لامهکان بو
 سهیر خوشه ویستی بهزدانی پاک بو
 نهوشه و مه لایک گشتی چهیران بو
 ندای «سبحان الذی أسرى» بو
 قاپی وان^۱ بههشت تهقه لبابی بو
 جیگای پهسهندی زات موتلهق هات
 نهوشه و مه قامی قاب قه وسهین بو
 نهوشه و تاجی فهخری لهسهه بو
 نهوشه و نیفتخار شافع مهحشر بو
 شهوی تهسبیح گشت مه لایکان بو
 سالاری سه رنیل^۲ گشت نه نبیا بو
 خوشه ویستی پاک «رب العالمین»
 به حق سوره ی تاها و ته باره ک
 بنوسم لهسهه شه وه که ی نه سرا
 شهوی میعراجی «ختم المرسلین»
 دوا ی نه و سهیرانه هاته دواوه
 نالقه ی ده رگاکه هه ر نه له ریاهه
 که م که س نه توانیت سه ری لی ده رکات

شهوی ۲۷ له مانگی رهجهه
 نهوشه وه بهحق شهوی نه سرا بو
 نهوشه و شهوپرهوی چه بیب سوبحان بو
 نهوشه وه شهوی سهیری نه فلاک بو
 نهوشه و به راستی شهوی سهیران بو
 نهوشه و شهوپرهوی «فخرالوری» بو
 نهوشه و «جبرئیل» پیش رکابی بو
 یانی^۳ ها موژده چه بیبی چهق هات
 نهوشه و شهورهوی نوری عهینهین بو
 نهوشه و شهوپرهوی فهخری بهشهر بو
 نهوشه و پیش نویژ گشت په یغه مبهه بو
 نهوشه و شهوپرهوی چه بیب سوبحان بو
 نهوشه و شهوپرهوی «رسول الله» بو
 شهوی میعراجی «ختم المرسلین»
 له گشت موسولمان ببیت موباره ک
 نه متوانی نیتر به راستی برا
 به قه ولی ههندی زانایانی دین
 کاتی رویشتن ده رکه که ی داوه
 روه و مال^۴ که عبه وهختی^۵ که ریاهه
 له باس شهوپرهوی فهخری کائینات

خودا بو خاتر نہو پہیغہ مبرہ
 تاجی ٹیفتخار میعراج لہ سہرہ
 لہ نوری فیمان بی بہ شمان نہکات
 بہ حق حورمہت فہخری کائینات
 ہیوام قہبول کات دو عای دل حہزین
 بہ حق شہورہوی «فخر المرسلین»
 شیعری «مهینہ تی» لیرا بو تہواو
 لہ سہر موحہ مہد سہدہ زار سلاو

۶۵/۱۱/۱۰

خوشہ ویستی «محمد» لہ دلی «ابوبکر» دا

نہ بوبکر بو گیانی خوئی لہ بو ژیانی «محمد»
 دہیکرد بہ ساقہ و فیدای گیانی «محمد»
 نہ بوبکر بو رفیق، یار غاری «محمد»
 نہ بوبکر بو ئەمین ئەسراری «محمد»
 نہ بوبکر بو رفیق شہ فیق «محمد»
 نہ بوبکر دہیکرد تہ سدیق گو فتاری «محمد»
 نہ بوبکر بو گہورہ ترین موستہ شاری «محمد»
 دہیکرد تہ بید و محیی پەروردگاری «محمد»
 نہ بوبکر بہ معنی نایہ تی پەروردگاری «محمد»
 دوہم رفیق «محمد» بو لہ بو نیگاداری «محمد»
 موژدہی «ثانی الثمین ازہما فی الفار»
 مہ ترسن یازیدہ رتانه پەروردگاری «محمد»
 نہ بوبکر بو دائیم لہ نیو دلی خوئی
 نامادہ بو لہ بو یاری و مہدہ دگاری «محمد»

له غاری سهور ادا مار دای به پییه وه مار
 نه له خشا له جی خوی له بهر نازداری «محمد»
 گیانی خوی ده خست زور به مه ترسیه وه
 له بو ته بلیغ دین ناشکاری «محمد»
 مزگینی «ثانی اثنین انهما فی الغار»
 گوتراوه له قورنانی په روه ردگاری «محمد»
 به قدری زه پات ناسمان و تکی ناوی ده ریاکان
 سه لوات بیت له سهر «محمد» و چواریاری «محمد»
 نه بوبه کر دایم موشتاق بو به شهوق
 له بو چه دیسی «محمد» و دیداری «محمد»
 له بو گه وره یی سدیق نه مه کافیه و به سه
 «من جاء بالصدق و صدق» له په روه ردگاری «محمد»
 له بهر چی نه بوبه کر مه شهوره به «صدیق»
 له روی «صدق» «تصدیق» ی ده کرد وتاری «محمد»
 به قدری ته سبیح مه لایک و ته هلیله ی خاسان
 سه لوات له بو «محمد» و چواریاری «محمد»
 خودا، خودای همو بونه وهرو نینسانه له جیهانا
 «محمد» مه جوبه له لای زات پاک په روه ردگاری «محمد»
 «مهینہ تی» و اله ناو گیژاوی مهینہ تا
 مه گهر لوتف شای لامه کان په روه ردگاری «محمد»
 رحم خیر بکات له گشت پهیره وان «محمد»
 به خاتر نه واده ی «محمد» و چواریاری «محمد»

به قه در نوخته ی نوسراوه کان و نایه تی قورن ان

سه لوات بیت له سه ر «محمد» و چوار یاری «محمد»

وه سه وه سه

هه ریه کی بو خوئی له جیگه ی داده نیشی^۲ باس نه کا

نه و به پی^۲ زانینی خوئی باسی «الخناس» نه کا

فیتنه گه ر، شه ی تان خوئی به بو وه سه وه سه

مه عنی نایه ی «قل اعوذ برب الناس» نه کا

روبه پرو بوی وا له گه لیا قه ت ده لی هاوتای نیه

وا له پیش چاو ون ده بی^۲، فیتنه یی و «وسواس» نه کا

شه ی تان خوئی به، بو وه سه وه سه کاری «الخناس» نه کا

کاتی^۲ ناوا روبه پرو بوی مه نعی «الخناس» نه کا

«مهینه تی» وا که وته ناوی بیری قوولی مهینه تی

گه ر خودا یاری بدا شه پ له گه ل^۲ «وسواس» نه کا

پرسیار له وه ته ن

بلی بوچی ژا کاوی؟

کور دستان ی خویناوی

هاتوه به ملتا قاتی؟

بوچی وا کش و ماتی

له ش به زام و برینی؟

بوچی مات و حه زینی

شت بیگانه ت کر پیوه؟

بوچی رهنگت په پیوه

بو گول لہ باخت نیہ؟
 کوا بہرہزا و چنوورت؟
 کوا کہلہ کیفی ساخت؟
 کوانی سہمتوور و سازت؟
 وان لہ کوی ناوداراننت؟
 خاوهنی پراو تہ دبیرت؟
 کوانی برقهی شمشیرت؟
 بو کوردستان ماوجی؟
 بوچی لہ گہل جی ماوی؟

بوچی دہماخت نیہ
 کوا گولی زہرد و سوورت
 کوانی شکوفہی باخت
 کامہن شاہی نو بازت
 کوا ہہیبہتی جارانت
 کوا پیاوانی بہ بیرت
 کوا پیاوانی دلیبرت
 بہرہ و کوی چوون وان لہ کوی
 بوچ پہ شیوو دامای

ولامی کوردستان:

خہم خور برسی و پی پہتی
 روگہ مالم ویرانہ
 کارم شین و زاریہ
 بہ سووک لی تی عہیان کہم
 چ لہ شارچ لہ دیہات
 باووک روگہی نادوینی
 برا دوژمن برایہ
 کوپ نہ چیت بہ گز باوکا
 نہ عبتی سہری داوہ
 گشتی ہووی نہ زانینہ
 برا برا نہ فروشی
 برالہ برا بی زارہ

وتی روگہ مہینہ تی
 روگہ دہردم گرانہ
 روگہ دہردم کاریہ
 روگہم با بوٹ بہیان کہم
 کہس بہ ووتہی کہس ناکات
 کہس خہتی کہس ناخوینی
 وہک مالی بی چرایہ
 کچ بہ قہول دایکی ناکا
 چرای ہاتم کوژاوہ
 یہک لہ یہکتر بہ قینہ
 بلیم بو جووتہ کہوشی
 چ دہستی کہ لہ کارہ

هه موي نه خشه ي دوزمنه	بو يه جهرگم کون کونه
نه لين دهر دده وای نيه	ده وای دهر دی من چيه
بو هوهل جار زانينه	زور ناسان و شيرينه
شويني دووهم يه کيه تي	روت و قوت و پي پيه تي
ميشوله نهر يه بگري	هه موي تيگرا گاز بگري
قه د به بي شک بي گومان	راو دهنين فيلي دهمان
میلور هس نهر کو مهل بن	هاوکاری يهک به دل بن
وا کو مهل بن به گورن	پيستي شيريش دهرن
نيدي روله «مهينه تي»	هاوراز برسي و پي پيه تي
نهمه ده وای دهر دمانه	سووري رهنگي زهر دمانه

وهتن شيرينه

خاکم به سهر بي له خهفته تا کام خاک به سهر اکم
 خاکی وهتن له دهم دهر چي چ خاکی به سهر اکم
 خو وهتن کلاو نيه بيفرپين گه سهرم
 کلاوي تر بکرپم و له پاشان نهو به سهر اکم
 نه ژيم و نه مينم له پاش خاکی وهتنم
 خانو له خاکی بيگانه دروست بکم و نهو به سهر اکم
 نه ژيم و نه مينم که چرای وهتنم که شهوق بيت
 شهوقی کاره بای بيگانه له بو خووم به چرا کم
 سهر و سهفا نهويه براكه له سهر نه خاکه شيرينه
 هه لپه رکی و شهوق و شادی له بهر چوله چرا کم

به بهرکردنی جاوو په سته کی توکه مهره زم پی خوشه
 تا نه وهی فاستونی له ندهن و فهرانسه به بهراکه م
 خاکی وده تن فره شیرین و زور به پرینه
 هه لمزه بوئی نه سیمی وده عتر و عه بیره براکه م
 هیچ مه کهن مه نعم له داخ پاشکه وتنی نه م خاکه زی پینه
 وده کو شیت و دیوانه له بو خوم دست به هاوار و هه را که م

نازادی

له کوردستانا هه لی کرد شه مال
 زانا که وره کان که وتنه گرم و قال
 نالینیان له بو ره وره وهی ژینه
 که وتنه بیر و ویر نه دهب و فره هنگ
 که وتونه بیر زانایانی کون
 زانینه کانیان ده خه نه پیش چاو
 وده دانه ی که وهه ر یا کو کوکای زیو
 یاخوا به یمن نه دیبانی دهور
 یاخوا هه بژین شاباز له زانین
 نالی و ناری، چه مدی و مه وه وی
 «محمّد مردوخ» نه و دهریای زانین
 ماموستا قانع هیمن و هه زار

موژده ی نازادی کی پرا مال هومال
 هه ریه کی به جوریک ده کهن ناله نال
 به ینا به یین به قار وینه ی هه وری تال
 فره هنگی کونی دوور له هه زار سال
 له میری نه مپرو تا روسه می زال
 وینه ی که نجینه ی پر له دور لال^۱
 میشکی لاوه کان گشت نه کهن دارمال
 به شاد تیپه رکه ن روژ و مانک و سال
 نه ویبری پیتان ناحه ز قه ل و دال
 سه عدی و حافظ گشت خاوه ن که مال
 به وینه ی سیمرغ خاوه نی شامال
 نوسراوه کانیان وده ناوی زولال

یاکو پیره میگرد نه و پیری نه مر
 دروودی بی حد نه احمد و نه حد
 نه بیّت به ئیراد ناو چند زانام برد
 له لای زاتی خوا ز نووری «محمد»
 مهینه تی گوینگر وتاری ئیوهس
 قه تره یک له زانین نه ده بی خو تان
 نه و قه تره ده بیّت به مه له هم زام
 چوار مانگه ته مه ن له گه ل په نجا سال
 پایه ی خویندیم ته نیا قورنانه
 ده وار^۲ رهش دریا به سه ز زانینا
 هیوا و بریای من کوپری زانایه
 ساتیک بیر له بو رازی خولقاندن
 مهینه ت بهس سه لوات له سه ر «محمد»

روژنامه گه ری نه و چه نای چه ن سال
 له رو حی نه وان بیّت مال مال
 ناسین گشت بو من مه حاله ن مه حال
 «جبریل» داپوشیّت ئیوه به شابال
 له وته ی شیرین ئیوه هه ن خوشحال
 بو من به ری کهن به سروه ی شه مال
 زام ساپیش ده کاو خه میشم پامال
 قهت نه بوه و نابی بجن به هاومال
 سه رچاوه ی زانین، چه رخ کردی سامال^(۱)
 وهک ده وار نشین یا وینه ی ره شمال
 له چین ی نه زان بپرسن هه وال
 چاکتر له نویژی وشکه هه فتا سال^(۲)
 جیگای په سه ندی زات بی زه وال

۱۳۵۴ ک.ه

شه ر بو نه وت

ماموستا نه م شیعه ری له میژوی ۱۳۶۹/۱۰/۲۸ دا به بونه ی حمله ی نامریکا بو سه ر عیراق
 به بیانوی رزگار کردنی کوهیت، له سالی ۱۹۹۱ زاینی دا گوتوه:

۱ - سامال: به تهوای تیاردن. (نابود)

۲ - ده وار: په رده. (پارچه)

۳ - ئیشاره به به حه دیسی پیغه به ر.

شـیـعـر هـکـانـم هـاواره
 هـاوار لـه دهـس زورداره
 هـاوار لـه دهـس خوینـمژه
 زوربهـی مانای نایهـته
 لهـسهـر نایهـتی قورنـان
 قورنـان بهـحریکه عهـمیق
 تهـواو چینـی موسـولمان
 گشت وهـکو خوشک و بران
 نایهـتی «واعـتصموا»
 نهـلیت پاکانی بهـحق
 پهـیرهوی زات موتـلهـق
 وتهـمهـکن دهـقاودهـق
 نهـیژیت له پالی یهـک بن
 نهـلیت دهـستی یهـک بگرن
 فهـرموی نیـوه نینـسانن
 راست ویژ و راست کردار بن
 لایهـن گری هـه ژار بن
 نامادهـی پیشهـو کار بن
 زانا بـین بهـه هاویـار
 وهـکو هـهـستیار و زانیـار
 فیـر بون لهـبو پیشهـو کار
 چی له دی بیـت چ له شار
 خودا نهـیژیت شهـر مهـکن

کریانهـو نالهـی زاره
 زورداري پـساردهـداره
 خوینـمژي هـه ژارکوژه
 پیـم نهـلین هـه کابهـته
 قورنـانی خواي گشت جهـمان
 پرپهـ له دوپ و عهـتیق
 رهـحم بیـت له دلـمان
 بو یهـک وهـک شولهـی چران
 دهـستوریـکه بو هـهـمو
 دهـستگر نه تهـنافی هـق
 بگرن ریگای راست و هـق
 که له یهـکتر مهـکن شهـق
 ناگادار حالـی یهـک بن
 له یهـکتر دوری مهـگرن
 له که وهـری یهـک کانن
 وته ریـک و له بار بن
 بو چینـی پیر هاوکار بن
 نهـک بو کومهـل سهـر بار بن
 بو کوپـی نهـخوینـدهوار
 له زانین باش و له بار
 بو ناشـتنی باخ و دار
 پاییز بیـت پاکو بهـمار
 زهوی بهـ خوین تهـر مهـکن

پہسہند «رب العالمین»
 بپرون تا ولاتی چین
 فہرزہ تا روژی مردن
 لہ تانینی من دورہ
 تہ یارہس گرم و ہوڑہ
 ئہ پروات روہو کہہ کہہ شان
 لہ ئوقیانوس چوہ بیخ
 ئہوزار ناسن تاشینہ
 زکی فہزا ہلہ لدرہ
 زانین مروی سہر زہوین
 لہم قولہی سہرزہوینہ
 شار و دی خاپور دہکن
 مروقی پی ئہکوژن
 ئاوا خوینیان ئہرژن
 بو فہوتان و نہمانہ
 لہم کورہی سہرزہوینہ
 چہس ئہم نالہی حہزینہ؟
 شین و کریسانی زارہ؟
 ہوشہی موشہک خومپارہ
 بومبای شیمی لہ کارہ
 بی دالہ^۲ و پول و پارہ
 لہ خودایان ہاوارہ
 ئہم کاری نالہبارہ

حہدیس رسولی ئہمین
 فہرموی ئیوہ بو زانین
 زانست لہبو پیاو و ژن
 شوینی زانین زور زورہ
 زانین شہوفیر پاپوڑہ^۱
 زانین ئہکات نورئہفشان
 ئہ پروات بو قولہی مہریخ
 زانین چاوی ماشینہ
 سہفینہی ہوا بپرہ
 ئہم بہ چکیک لہ زانین^۲
 ئاخو زانین بو ژینہ
 ئاوا بومبا جور دہکن
 بووم ناپال و ئیدروژن
 گہورہ و بچوک، پیاو و ژن
 زانین لہ ئہم زہمانہ
 ئہگہر زانین بو ژینہ
 یاکو پایہ بو دینہ
 بوچ و نالہو ہاوارہ
 نالہی توپ و تہیارہ
 دونیا تاریک و تارہ
 بو ہہزار و بیچارہ
 پہپیوہن و ئاوارہ
 پایان بدات بہم کارہ

۱ - پاپوڑ: کشتی، مہبت لہ شہوفیری پاپوڑ کہشتیوانہ، (ناخدای کشتی).

۲ - نیشارہیہ بہ نابہتی ۸۵ سورہی «الاسراء» کہ تہفہرموی: «ر ما اوتینم من العلم الا قلیلا».

۳ - پنامگاہ.

کوردی دہستی زوردارہ
 کیہ شہر ہل خپینہ
 فرانسوا میتران و بوشن^۱
 بو ناوہ تیڈہ کوشن
 گشت بو پلو مہ قامہ
 بوش دوژمنی نی سلامہ
 شہری نامریکا و عہ راق
 بوم ہاویژ، بہ جوت و تاق
 بہ موشہک و بہ ناپال
 لہ نیو دوکھل رہش و تال
 قیڑہی ژن، زیڑہی منڈال
 سہرانی سازمان مہ لہل
 بوچی مات و بی ڈہنگن
 لہ بیر توپ و تفہنگن
 خوٹان بی خہم دانیشن
 چون دور لہ زام و نیشن
 نیتر لہ ری ویژدانتان
 بہرگیری بکن لہ شہر
 شہر، ٹاسن ٹہ سوزینی
 نیوہ بن و خوداتان
 سویندتان ٹہ دم بہ کہ لام

خوین مژ ژینی ہہ ژارہ
 ناور شہر ہل خپینہ؟
 بہ راستی شہر فروشن
 خوینی ہہ ژار ٹہ نوشن
 وتہی گشت خاس و عامہ
 بیانویان سہ دامہ
 تاقہت مردوی کردوہ تاق
 ویران چہن جیگای وراق^۲
 تیجا چون ژن و منڈال
 لہ گھل ویران بونی مال
 دہیکرد بہ ناو جہرگی زال
 لاینگری مافی گھل
 بوچ و رازی وہ جہنگن؟
 بینہری کاری نہنگن
 پشوی راحت ہل کیشن
 یا بہندہک جہرگی ریشن
 نیوہ بن و خواتان
 شہری بہد فہر ناخر شہر
 شہر، گیاندار ٹہ پروزینی
 ٹہ و خودای بی ہاوتاتان
 کہ لامی شای لایہ نام

۱ - سرورک کوماری ٹہ کاتہی فہرانہ و نہریکا.

۲ - بہریلاؤ (وسیع).

به داوود و زه‌بوری
 به سوحوفی نبی‌راهم
 به تورات هزاره‌ت موسی
 به حق قورئان موحه‌ممه‌د
 ناو شهر داکوژینن
 کهم نینسان بپرژینن
 پرس‌یاریکه هاتنه پیش
 فرانسوا میت‌ران و بوش
 بوچی دلیان نه‌یدا چل
 جان‌ه و شهره بوچی بو
 به‌ناو کوهیت هه‌لم‌سابون
 به خودا بو کوهیت نیه
 قسه‌که‌م راس، نه چه‌وته
 کریان بو به‌شه نه‌وته
 وا «فه‌هد»^۱ تان خه‌لتان
 به فیز و ده‌مار و پوز
 وا کردتانه ته‌پ و توز
 وتان ته‌جهیزات کوکه
 توفان^۲ رازاوه بوکه
 واله شهر بگرن دوری
 چه‌نده دینی بو‌قایم
 به نینجیل هزاره‌ت عیسی
 خه‌لات «واحد الأحد»
 ناو به سه‌ریا بپرژینن
 به‌ندهک جهرگ هه‌لق‌رژینن
 جهرگ و دل دینیتنه پیش
 له‌نیو دله و هاتنه جوش
 وه‌کو چه‌وت جوش^۱ هاتنه کول
 دل‌سوزیه‌که‌ی بو‌کی بو؟
 تا بن مل هه‌لم‌سابون
 نه‌گهر بلین بوچی‌یه
 تیگرپا نه و شه‌ش و چه‌وته
 نه و به‌شه‌یش به هه‌ل‌که‌وته
 پول نه‌وت بنینه به‌خه‌لتان
 بو کوهیت بون به دل‌سوز
 به موشه‌ک «سام» و «کروز»
 فروک‌ه‌وان ده زوکه
 عه‌راق له شه‌ک و شوکه^۲

۱ - جورینکی نافتاره‌ی فه‌دیمی که له «چدن» دروست ده‌کرا، کانی ناوی ده‌هاته کول و دابان ده‌گرت هه‌ر قولی هه‌ل‌ته‌خت. بیان نه‌وت «حفت‌جوش».

۲ - پاوشای نه‌و کانه‌ی عه‌ره‌ستان.

۳ - ناوی حمله‌که «طوفان صحرا» بو، ده‌لی نه‌و حمله‌تانه وه‌ک بوک رازانده‌و...

۴ - هاله‌که‌فتا: (در آستانه‌ی سقوط است).

وهک زه مـاون جنوکـه
 نه و به شهیش به هل که و ته
 وائویشتان کردوه خیت
 واله دهستی ده رچو فیت'^۱
 که وتوهسه چال به دبه ختی
 واله ناو ژینی سه ختا
 به وینهی گای دیوانه
 یا په رتیاں کرده قه راخ
 ناخیک چه شنی شه قلی داخ
 نه مابوی ژینی په راخ
 بوش گرتویه ته یاره ک
 به دل سه رپیژ له زوخاو

توفان سارا مه حفه و بو
 شه پتان بو به شه نه و ته
 قه ولتان دا نه میر کوهیت
 چاو به زهق و قنج و قیت
 له دهس چو تاج و ته ختی
 چهن چاله نه وتی سوتا
 خه له تیا بو بیگانه
 ها کا تیان هه لدا شاخ
 بلیت هه ی داگ، ئاخ و داخ
 له سه ر رومه تی قه لآخ
 بو گول دانی «موباره ک»
 شیعی «مهینه ت» بو ته و او

کورده

کورده بوچی مل کزی تو، دائیما روژت شهوه
 ههسته ئیتر تا به‌که‌ی خه، بیری دهرمانت که‌وه
 تاریخی خوٚت گهر ته‌واوی تو بخوینی تی‌ده‌گه‌ی
 چه‌نده شاهی نه‌وجه‌وان و پال‌ه‌وانانت بوه
 پال‌ه‌وانی خوٚره‌لات و شاهی خاوه‌ن عه‌دل و داد
 تو «صلاح‌الدین» به‌نیوبانگ شاهی بابانت بوه
 شای که‌ریم‌خان و نه‌واده‌ی، وه‌ک برا بون بوٚ فه‌قیر
 دل به‌رحم و پرمو‌حه‌ببه‌ت شاهی ئیرانت بوه
 نادر و نایاب بوٚ له‌وه‌وره‌وه‌ کاتی خوٚی
 شه‌ریاری پاک‌نهادی وه‌ک به‌در خانت بوه
 سه‌روه‌ر و سه‌ردار و حاکم و له‌نیو شاری جه‌له‌ب
 مه‌رد مه‌یدان و دلیری ئال هه‌مدانت بوه
 ریبه‌ری گه‌ل، پرسیاسه‌ت، وانه‌ترسی روژ و شه‌وه
 توٚ نه‌بومسلم به‌ناوبانگ نیو خوراسانت بوه
 شیرینی بیسه‌ی روژی جه‌نگ، هه‌لمه‌تی هه‌ر وه‌ک پله‌نگ
 موسته‌فا نیو سه‌ره‌په‌رستی ئیل بارزانت بوه
 نه‌ی برای کوردم خو‌هت مه‌که‌ تانه‌ی زه‌مان
 چه‌نده زانا و فه‌یله‌سووف و نه‌هل عرفانت بوه
 «آیت‌الله» شیخ مه‌ردووخ و له‌ شاری کوردسان
 عارف و زانا و فازل مه‌رد مه‌یدانت بوه

شوڤه تی نه و شیخه گه وږه په پړه وی «لام الكتاب»
 چه شن شو له و شه و قی خود، حوکمی قورنانت بوه
 شاعریکی نه سل کورد، عارفی دهر گای حهق
 باو دتاهیر عوریان، ههنگمادانت^۱ بوه
 شاعری ترمان بووه، نه و به ناو مه ستووره کورد
 نه و نه واده ی خانه واده ی نه رده لانانت بوه
 شاعریکی تر پایه دانه ر هونرا وده ی شیعی نه و
 پایه به رزیکی نه مر کاکی گورانانت بوه^۲
 سالم و نالی و ناری، شاعیرانی کورد زمان
 په پړه وی دین ریگرانی پاک به ز دانت بوه
 شیخ محمد قانع و شیخ مه شهوور تاله بان
 نه حمه دی خانی و شهیدا و کاکه تهیرانت بوه^۳
 کاکه شیرکو بی کس و کاکی هیوامان هه به
 بیر و نامانجی هه مویان ری نیشان دانت بوه
 ناسک خه یالی به رزه فر سه بییدر حیم مه وله وی
 شاعریکی وا بلیمهت له هه ورامانت بوه
 حاجی نه و فیق پیره میږدی راستی نه و پیری نه مر
 نوسه ری زین و ژیان، ویژده وانانت بوه
 هونه رانی پایه به رزی نه م خوله ی نه مړوکه مان
 وا هه ژار و هیمن و نوکته زانانت بوه

۱ - ههنگمادان: هگمتانه (همنان).

۲ - نیشاره به همه که ماموستا گوران هه وهل که سبکه شیعی نوی کوردی داناوه.

۳ - شهیدا و فقی نه بران دو شاعیری کورد برون، که ده لین فقی نه بران له گهل مه وله ویدا به ربه ره کانی له شیعردا کروه.

شیخ «محمد» خاوهنی فرههنگی خال واپچهی
 تهخت کردوهو بو وشهو هونراوه دانانت بوه
 بوچی وهک که رویشک قهلهو، روژو شهو ههروای لهخه و
 ههسته ئیتر تا بهکهی خه و، بیری دهرمانت بوه

بو تو

توله میژده بهرزه ناوت بهچکه شیر ی قاره مان
 نهی برای کوردی به پیزم خوت مه که تانهی زه مان
 دامه نیشه ملکز و پوت، بییره کوپی نیو گه لان
 هه و هکو شمشیری میسری یا وهکو تیغی ده بان
 خوت مه که ریوی گه پول و اله بو گرتن مریشک
 راپه ره ههروهک په لهنگ یا وهکو شیر ی ژیان
 خوت مه که کهرگه ز له بو لاشی مردار و گه نیو
 هه لفره چه شنی هه لو تیپه ره بو ناسمان
 هه و هکو «شمقار» و «شاهین» بال و په پ بینه فرین
 هه لکه وهک، بازی شکاری تو بو لوتکه ی شاخه کانن
 کهر دهلی ی پاره و «فلس» سوودی هه به با کو که مه و
 پایه یه و سه رمایه یه فرهزه نه و قهت بو ژیان
 کوکردنی پاره و دراو کاکه قهت سوودی نیه
 به کیه تی و خاکویستی باوه بو ناسوی ژیان

۱ - کهرگه ز: (کرکس).

۲ - شمقار: مه لکه نیزبال و راوکه ر، که له باز به هیژنر و جواننره (پرنده ای شکارچی از باز قوی تر و زیباتر بنام شمقار،

به کگرتن و ههستی پاکت کورده تو سه رمایه ته
 عیلم و زانین کو که نه و، قهت له کهس نادات زیان
 خویندنه سه رمایه ته، باوی و براته، دایه ته
 تو بپاریزه به زانین خاکی پاکی نیشتمان
 رازاندنه وهی بال و په پرت کاکه هه زانین ته
 به کیه تی و زانین و دینت هه رسی واپیکه و لکان
 هه لفرین ناسانتره سهیره و هه لسه سهیره ده که ی
 سه رکه وه سه رکه فتننت سهیره سهیره که هه که شان
 هه ستن و هرن با به کگرین کسوود له زانین و هه گرین
 تا له قاپی نیشتمانا رو سفید بین گشتمان
 نه م غه زه لمه بو تو دانای لوی کوردی کو ل نه ده ر
 «مهینه تی» پیر و زویره و واله سهه ریگای نه مان

سلام بو کوردی کوردستان

نه م سلاوی گهرمی دل و واله گشت کوردانه خو
 بو هه مو پیر و جوانی کوردی کوردستانه خو
 وایاتر عیشقی من بو خاکی کوردستانه که م
 زیدی خو م و باب و باپیر خاکی کوردستانه خو
 جی و شوینی نه رده لان و هه م نه وهی بابانه که م
 پیاله گاکه ی توسی نه وزه ر گردی گریاشانه خو
 جی شکار و سهیره و سهیران تایفه ی کوردانه که م
 سهیره ناو و ناسکو جهیران چومی گریاشانه خو

جی ی و شوین و هم مه قامی کوپی زانایانی کورد
 ناکری تاریف له بو من کاری زاناکانه خو
 جی ی نه دیب و شاعیر و خاوه نی عیرفانه کم
 جی ی وه فاو میهرو عه دل و به خشرو نیحسانه خو
 جی ی سه فاو وه عده و ریگری ری ی به زدانه کم
 پرته وی نوری نه زه ل خالیقی رحمانه خو
 جی ی نه ههنگو هم په لهنگو لانه ی شیرانی کورد
 دل له بو دیتن له خاکی ماتم و حهیرانه خو
 جی ی شه فاو مه له می زامی زامدارانه کم
 جی ی «محبت» بو هه تیوو بی که سو کوپی بیمارانه خو
 نه رچی نه مزانی بنووسم کاکه بو تو شیعر ی چاک
 لیم ببوورن زانینه کم کورت و هم نووقسانه خو
 هو ی چیه زانینی من کورت و نووقسانه، ته نیا
 هه ر کتیبی «ناکه هانه» و خویندنی قورنانه خو
 سا قه له م تو سه ور بر و، چاوی لیته ورده بین
 که ر که سه رنوچی بده ی په که وتنت ناسانه خو
 چاک بزانه و تی بفری قهت قه له م خو ی ناکه وی
 نه ر په کی که وت و ابزانه هه ر به ده ست خوتانه، خو

چونه کوي^۲

ياري دهر لاي من نه ما ناخو^۱ ياران چونه کوي؟
 دوستي بوچي نه ماوه دوستداران چونه کوي؟
 کوانی به خشش کوا «محبّت» کوا سه فاو ميهر و وه فا؟
 دست گوروي حاتم^۳ ناساي جار جاران چونه کوي؟
 کوا حه کيمي دهر د دل، کوا ده وای دهر مان دهر د
 چيني دل سووز بو^۴ هه تيوان بو^۵ هه زاران ليوبه باران چونه کوي؟
 کليلي گه نج خوشبه ختي، بيستن قسه ي نه هلي دله
 باخ و بيستان پر گول^۶ و نه وبه هاران چونه کوي؟

نه دهب

سه رتاپاي بالام که يمه په خشانت	نه دهب وه کوره يد ^۱ بايمه لاي شانانت
به رزيه و که يده ي هه تا که هکشان	هه رکس وه گهر د تو بوته شان له شان
کيان شيرينم بوته هه لالت	مالت ها وه کو تا بايمه مالت
	جواوي نه دهب:
وه سووز دل ^۲ په نا وه من هاوردي	نه دهب دوس هوار تو له من کردي
نه که ي نه سيه تم تو وه باد بگري	ري ^۳ نيشانت دم نه دهب ياد بگري
نه دهب يادت ده يت چو ناو زولال ^۴	بچيده خزمهت زاناي کونه سال ^۵
نه که يد هاوده نگی وه گهر د قسيه تال ^۶	دويري بگريت له ره فيق ناهال ^۷

۱ - وای له کوي (کجایی).

خوی گیر چاوانهس تونیش خه بته چال
 یه بی نه سیهت له زوان نه دهب
 وه خشیدن نه دهب وه نهیره نه یرم
 نه ی روله ی باهوش پرعه قل و که مال
 گوشواره ی گوش بو رای نه دهب ته له ب
 وه تاچه ی مال بی چیه له و یرم

... مه کهن

کاکه هیچ کاتی کاری نهنگ مه کهن
 ناوی خه له بی روئی نه واتی
 وا مه کهن براکان بو روژی دوایی
 ته صاح و اسهرتان لی نه شیوینی
 به فیل و درو له نیوانی خه لک
 بو خه له تاندن پیاو ساده و فه قیر
 نه م دونیا تاسهر بو کهس نامینی
 له جیگای توتی قالو رهنگ مه کهن
 پوته که پر له ورده سهنگ مه کهن
 له پیش، ئاور له، گوپی تهنگ مه کهن
 راستی و دل پاک ی به جه فهنگ مه کهن
 چه شنی بو قله موت خو چه رهنگ مه کهن
 حوققه و فیل بازی یا نهیرهنگ مه کهن
 ده ی خوتان به دناو، رسواو نهنگ مه کهن

وه ته نم

من له باودش تو ژین نه دم به سهر
 نازاده و بی باک کیلان دهشت و دهر
 هه وای سهر قوچکه ی کیوه به رزه کهت
 عه تری ره یحانه ی هه زار ته رزه کهت

شیفا به خش دل، دلای حه زینه
 دهواو مهله می زام و برینه
 گوگه نه وروزه ت تاک تاک له سه ر یال
 په پکی به هاره و قاسیدی شه مال
 خال خالی به فران له لوتکه ی کیوان
 بزه ی یه کیه تی نه دات به لیوان
 هه رتانه گیلیم من له دهشت و دهر
 تانه ژنه وم دهنگ «الله اکبر»
 تا هاله ناوی می شکی منا روح
 هه رتانه ژنه وم بانگی یا سه بوح
 تاماوه نوری بیبیله ی^۱ چاوم
 بو توئه پروانم هه ست و هه ناوم
 هه رتاکو^۲ ماوه نه وینی دلم
 به روژو به شه وای له نیو دلم
 هه رتاکو^۲ ماوه من بیرم له سه ر
 سه رم واله ریته «وهتهن» سه رم سه ر
 سه رم به فیدای شاخ و راخه که ت^۲
 خوینم خه لات بو دار و باخه که ت
 نه که ر که ساتیک تو م بچیت له بیر
 بیت به نه سیوم که له بچه و زه نجیر

۱ - بیبیله: گلینکه، ره شایی چار (مردمک).

۲ - راخ: ریخ و نه راشه ی به رد. (خرده سنگ)

قه بول کهی وتهی رولهی دلسوزت

«مهینه تی» دلسوز بو گهل و هوژت

په یامی «صلاح الدین»

نهم چهن شیعرهم بو نه وه داناوه که له دهم بازه که سیک نه ژنه وم ئیژن: «صلاح الدین»
 کورد نه بوه، نه گهر کورد بوایه کاریکی بو مان نه کرد و مهرز و سنوریکی بو کورد
 دیاری ده کرد؟ وه هندیکیشیان قسهی سووک نه کهن، به لام نه وانه، لای زانا پایه به رزه
 نائینه کان خویمان بی قه در و سووک نه کهن.

تیکوشه ری ری ریگای دین
 بو کوردی دل حه زینه
 گشتی هوئی نه زانینه
 وینهی گول و گول گول
 راستی له گهل به جی ماو
 یاکو تانه م لی نه دهن؟
 ده می خوتان پیس نه کهن
 له وه دهره وه ده سه لاته
 پاله وان خور هه لاته
 کوردت جیا نه کرده
 تیکرا به دل پر نه وین
 بی بهش له شو لهی خوهرین

په یامی «صلاح الدین»
 په یام «صلاح الدین»
 زور کهس له نه به قینه
 سلو له گشت پیر و لاو
 بو زانای گه لی به ناو
 بوچی گله م لی نه کهن
 بهین بهین به جوین، فیس نه کهن
 ئیژن بوچی نه و کاته
 له و خوله و نه و سه هاته
 کارت یه کلا نه کرده
 تا شوین خومان بزانیان
 ئیستا وا دهر وه دهرین

دایم چہ پوک لہ سہرین
 عہتر و کولاًو نہ بیژن
 دور لہ ہاوالی میژن
 دل خوشی بواہ پیوہ
 لہ ناوتان شیوان شیوہ
 لہ راسایی و روباری
 چیمہن و باخ و داری
 جور بکن کاری ناکوک
 نہکونہ ژیر چہ پوکان
 دہردان بکات چارہ سہر
 نہ بی دیل و دہر بہ دہر
 لہ لای یہکتر پرائہکن
 نہمتان لہوتان لائہدن
 نہو نہلی باش نہزانم
 لہم گشت باشہ نازانم
 نہو نہلی نہ «مارکسیستی»
 بہ فارسی «پس تو کیستی؟»
 نہو نہلی: کاکہم برایی
 لہیہک نہکین جودایی
 ناگادار حالی یہک بن

وہک ہتیو چاو بہ گرین
 نہیزم نیوہ راس نہیزن
 قسہ بہ تام و چیژن
 بہ لام نہوبہشی نیوہ
 روح منی کردوہ لیوہ
 نہر بم کردای دیاری
 ناوہ پوک ژور و خواری
 کامتان نہبون بہ سہروک
 تاکو بہ قہولی خوتان
 یا کی دہبو بہ نوینہر
 تالہ قہولی نہچنہ دہر
 نیوہ بہ قہول یہک ناکہن
 ہر یہک تہشیک بانہدن
 نہم نہلی باش نہزانم
 بہ ہوئی من باش نہزانم
 نہم نہلی «ناسیونالیستی»
 نہمتان لہ دہم نہو بیستی
 نہم نہلی: «ملی گراییی»
 نہم نہلی دہستور خودایی
 برون لہ پالی یہک بن

۱ - لیر: شیت، لی شیوار. (دیوانہ وار)

۲ - بہ ہی نایہ تی: «واعظمو بحبل اللہ جمیعاً...»

لسه دهس دزو و دروزن
 که له یه کتر مه کن شهق
 پهیره وی خودای موتلهق
 تا باش ریگاییک بگرن
 به یه کتر پی نه کنن
 داچنن پایه و نه ساس
 بو یه ک شوینی راسپاس
 هه ریه ک یه ک پی نه نوینن
 دهردی یه کتر نه دوینن
 زورتان نه لین قسه ی سووک
 لای زانای گه وره و بچووک
 نیوه لهو شوینه و مه پرون
 بو خوتان بیکه نه و رون
 به شهوق و سرور و عه شق
 دوور له و ته ی دهقاودهق
 بیرری به ژیری لی کن
 راو و ته دبیری لی کن
 کورد نیه له فهوتانا
 قسه که ی پوچه و بی مانا

کیشکچی مالی یه ک بن
 و نه مه کن دهقاودهق
 بگرین ریگای راست و حهق
 نهر سهت که ستان یه ک بگرن
 ههر سه ده که تان مه نن
 نیه گوی بدنه به باس
 به و ته ی شیرین و خاس
 له پشتی یه ک نه خوینن
 هه ریه ک نه زمیک نه خوینن
 نه ژنوم من تاکه و تووک
 بوچی خوتان نه کن سووک
 نهر نه وان به هه له چون
 هه له کانیا چیه و چون
 بو تان بییت به سه رمه شق
 بیژن قسه ی راست و حهق
 نه گهر چاک بیرری لی کن
 به قهول زانای خاوهن بیر
 ههس له ناوی خوتانا
 نهر که سیک بلی کورد نا

۱ - دهقاودهق: به ربه ره کانی، اعتراض، مولوی گوید: ای که عقلت بر عطاردهق کند عقل و عاقل را قضا احق کند.

۲ - بری کهس نه لین کورد کورد چه ته؟ کورد چه بووه و چیه تا برینه چه؟...

گشتان پیگه وه بژین
 ههسمان کوردی پر نهوین
 به بیر ژیرانه و مهتین
 له ژنیو دوره و کهون
 به خوشی و به پیکه نین
 روگهی وهک «صلاح الدین»
 تکایه له من مهکن قین
 به و هیوایه سه رکهون

چاکه و خراپه

گهردشی ئهم چه رخه کونه
 وهک خول خواله ناو خوا نیه
 ههر به دهوری خووی دها
 وهک تهیری تیژ ئه خولیته وه
 جاله خول ئهم چه رخه دا
 چاک یا خراپهت کوردوه
 ههر وهکو فهرزه یا قهرز
 قهت نه بی بی ددهیته وه
 گهر تو چاکهت کردبی لهم دهوردا
 وا بزانه وهک شه رابی «سلسبیل» دهیخوینته وه
 گهر خراپهت کردبی تو قهت به «والله»
 وهک پیاوی مار پیوه داو شیر بخوی قهی که یته وه

وا نه که‌ین

کوردکوژی لابه‌ن براهه‌م کوردکوژی ژه‌نگه‌و زیان
 «اهریمن» خوشحاله‌ پی‌ی نه‌ونه‌ی نه‌رزو ئاسمان
 کوردکوژی وا پاشقولی داین سه‌دهه‌زار قوئاخ و میل^۱
 تا قیامت ناوخر او بو، تالی کرد لیمان ژیان
 کوردکوژی باری گرانه‌و دهردی بی‌ده‌رمانه‌ نه‌و
 هه‌ر وه‌کو دو کوردکوژ پیس نه‌کا ناوی گه‌لان
 هه‌رکه‌سی^۲ کوردیک له‌ناو بات قه‌ت برای خو‌ی کوشتوه
 چاوی دوژمن رون نه‌کات و جهرگی خو‌ی پریه‌ له‌ ژان
 نه‌و برایه‌ وه‌ک چیا‌یه‌ وا له‌ده‌س شیر‌ی قه‌له‌م
 گه‌ر نه‌وت کوشت، بی‌برا‌مای، بی‌چرا‌مای، نه‌ی نه‌زان
 کوردکوژی وا تو‌ی به‌دناو کرد قه‌ت له‌لای زانای زه‌مان
 ده‌ک ره‌نگت ره‌ش بی‌ وه‌ک قیر، تو‌ له‌ دادگای نیشتمان
 کوردکوژی نه‌ کوشتنی چهن پیاوی گه‌وره‌یه
 کوشتنی تاریخ و مافه‌و کوشتنی رزگاریمان
 شورشی کوردی هه‌ژار کاکه‌ دل دینیته‌ کول^۱
 ناخ له‌ بو‌ خوینی شه‌هیدی به‌چکه‌و شیر و قاره‌مان
 کوردکوژ، تو‌ پیکولت^۲ چاند به‌ره‌مت هه‌ر پیکوله
 پیکوله، وا پیت کوله‌ وای له‌سه‌ر ریگای نه‌مان

۱ - میل: مایل.

۲ - پیکول: درکنگی سوسوچه به زه‌وبدا راده‌کنی. (خاری سه‌گوشه به نام سه‌گوشک یا خارخسک)

ژیردهسی مه که

دو لهته نانی نه گهر گهنم یا جوی بی
 که واو کراسی جاوو نه گهر کونه یا نوی بی
 چوار دیواری مائی خووم پی خوشه
 دلنیام کهس پیم نالی لیره وه بر و لهویوه بی
 هزار جار خوشتره له لای خاوه نی نه دهب
 که فەر و شکوی کاقوباد و مولکی که یخوسره وی بی

سه گی خویری

پیاوی سه گیکی خویری برده مال
 هه رتا لاواز بو نه ونا نه وه پری
 نه مه وه سیهت بی هه تا هزار سال
 سه گی خویری، پیسه ولاکه نه دزی
 خزمه تی کرد، تا که وته سه ر حال
 کاتی چاخه و بو زک کابرای دپری
 پیاوو سه گی خویری مه وه نه ناومال
 پیاو خویری چه یای دایکی نه دزی

په یمان

په یمان هندی کهس وهک سیبهر وایه
 له پاش خوراوا له که لتا نایه
 په یمان شکاندن خو شکاندنه
 نه گهر وهک کیو بیت لای خه لک وهک کایه

یا پھیمان مہدہ، یا مہیشکینہ
 پھیمان گرینگہ مہیگرہ بہ کایہ
 میژو بہ ٹیمہی وا نیشان داوہ
 پھیمان شکین قہت ناگا بہ پایہ
 پھیمان ہندی کہس روژی بپ نہکا
 لاپہشہ نہگری و بو خوی قپ نہکا

ہہ لڑوژان^۲

بوغز و قین و دوژمنی بیژہ بی دہنگ بو چپہ؟
 نوینہری بون، خو شیاوی ئہونہ ئاوو رہنگ نیہ!
 غہیری قازانجی خویان کاری چاکیان خو نہ بو
 ہاوارو دایان بو مروف، خو جگہ نہیرہنگ نیہ
 گہر بلین وک باوکی خوتان نیمہ کارتان بو دہکہین
 بیژہ ہیچ باوکی لہ بو کوپ قہت مہرامی جہنگ نیہ
 یان درویہ نہو وتہ یا دلی نہو جوڑہ باوکہ
 بو کوپ و کیژی موجازی، نہرم تر لہ سہنگ نیہ
 مہینہ تی «خو ہق دہلی و شہرتی کردوہ حہق بلی
 قہت لہ بو نہم ہہ لڑوانہیہ بی مہبہس دلتنہنگ نیہ

۱ - نہخوشینکہ کہ فرہتر گا دہبگری و گوشنی لایکی رہش دہبنت و لہ و گوشنشہ سگ نابخوا.

۲ - مہبہست شلوقی کاتی ہہ لڑاردنی نوینہرانہ. (شلوغی انتخاباب)

کەسى چاک

به بخ بهخ له سه يري يه کگرتن نه مپرو
 هاوفه ردى دلسوز گهل و هوژ نه مپرو
 دل له ياد وهتهن غافل بي نه مپرو
 کي ولاتي خوئي له بير باته وه
 کي باواني خوئي له بير باته وه
 هه رکهس له کهس چاک خوئي دورخاته وه
 «مهينه تي» له داخ پياو دو رهنگه وه
 له گهل هاوفه ردان پوبه پرو نه مپرو
 گشت بو سه رکه وتن دل به سوز نه مپرو
 وه تيري خودهنگ ماتل وي نه مپرو
 وه تيري ناحهز تل بخواته وه
 له ناو چالي قير غير بکاته وه
 ژاراوي دوري خوئي نه خواته وه
 دل پرخه م و ته م خه و نه يباته وه

فيكه ي خه تهر

له باره ي توتون ته وهس يا لاري
 مـشـتـي بنوسـم بو يادگاري
 يا توتون عه تـري يا کو سامسونه
 باكه ي بزانيـن زه ره ريان چونه
 براي سيگاري، زور توتون سيينه
 له کاتي کـرين ده م پيکه نيينه
 نه لـيت کاکه گيان توتنه کهت چاکه
 ده لـيت: نا والله، لي بـروا، کاکه

۱ - ته وهس و لاري ناو دو جوژ نه ماکوه. (دو نوع تنباکو)

۲ - بوي بروانه. (نگاه کن)

بپوانه رهنگي وهڪاره بايه
 توتني نوات قهت به گير نايه
 تو ده ليت كاكه توتنه كهت چاكه
 نازانيت زاره و زور خه ته رناكه
 نه خله تيت بو رهنگ وهڪاره بايه
 تو لي لاده ره نه مكاره، بايه
 يا ده ليت كاكه توتنه كهت تونه
 هيچ نه زانيت هو ي تيدا بردنه
 بو چي وا وتم: نه مكاره، بايه
 توتن دوسه ره زاري تيدا يه
 هوهل زاره كه ي نه و به وته ي دوكتور
 زياني زوره «نيكوتين» مه شهر
 زاري «نيكوتين» هو ي سه ره تانه
 هو ي زه ردي رهنگ و گي زي سه رتانه
 با ده مننه و توتنت وهڪاره بايه
 به لام ته ركي كه، نه مكاره، بايه
 ناويته ي دوانزه ماده ي لهش نه وي
 هوه لي، مروك رهنگي رهش نه وي
 دوهه مي بي تين، خوار دني كه مه
 سه ره گي زه يه و پيش چاوي ته مه
 سيهه مي سيگار ناو ده م تال نه كا
 ده م تال بو، جه ركي وهڪاره زوخال نه كا

جاله پاش نهوه چوه نیو دلی
 ناویتهس له گهل خوین و گول بولی
 گول بول ژاروی ده بییت بهم جوړه
 نییدی بو عهلاج زور زور ناجوړه
 نیکوتین به راست زور ژاروی به
 بی شک به چه شنی گاز ماراوی به
 خهراپی سیگار ناوا بهم هوپه
 وهک تیراوی به و دایم وه سوپه
 جا بوچی خو مان به دهستی خو مان
 پایه دانین بو به دبه ختی خو مان
 جا کاکه توتن بوچ بکهین به دوس
 دوژمنی له شه و هم نیسقان و پوس
 دوس هیچ کهس نیه نه و ژاره تاله
 سیگاری دایم ژیانی تاله
 بو تنگی نه فس قرخه و قوزه کهی
 ژیرسیگار لای دهس تهپ و توزه کهی
 نه مه نه تیجهی خواردن سیگاره
 سیگار نه خو ریش له نه و بیزاره
 سیگاری! نه م چهن شیعره بژنه وه
 هه رتانه توانی لی ی دوره و که وه

۱ - مه به ست و گلبول ده کانی نیو خوینه. (گلبولهای خون)

۲ - له سیگار خوړ.

زياني به خودا کاکه زوره زور
 هرتائنه تواني تو لي بگره دور
 «مهينه تي» خوهيشي هر سيگاريه
 لي لي حالي بو، واهواريه

دهردي ئيعتياد و دهرمان

ئيمه ئينسانين له بو يهک دوسين
 بو موعتاده کان شتيک بنوسين
 بهر است ئيعتياد داريکه گه وره
 سي بهر هکيهيشي وهک ره شه هه وره
 سي بهري خستوه به سهر جيهاندا
 دزي ئينسانه نه وه له ژياندا
 بهر است باراني مهرگ ده باريني
 يان تير ژاراوي جهرگ نه باريني
 چاره دي تيا چون باران نه هه وره
 ته واوي دونياي نه وه داوه ده وره
 نه گهر داره که ي ريشه کهن نه کريت
 لهق و پوپه که ي نه وه ناور نه دريت
 شوينه وارده که ي سه مپاشي نه کهن
 چاوديري له نه وه به باشي نه کهن

لههر شوينیکا وهک ئاور ژير کا
 به دزهيش بوه کاری خوئی دهکا
 هه وهل داره کهی له بن دهر بیرن
 شوینی پاکسازی نهو به دهس بیرن
 نه سل کاره کهش به دهست دهوله ته
 دهوله ت سهر قافلهی تهواو میلله ته
 پی سپیراوان له بو ئهم کاره
 ده بی تیکوشن روژ تا نیواره
 تیکوشان نهوان به هاوکاری خهک
 کاریکی باشه و پرسووده و به کهک
 تائه رادهیه له بو بهرگیری
 به تیکوشانیک به وردی و ژیری

دهرمان

بو موعتاده کان قسه ییک بیژن
 به راستی نهوان وهک نیوه گیژن
 بو نهو لاوانه واکه وتونه داو
 مال و خیزانی گشت سهر لی شیواو
 میکروب نیعتیاد واکردونی گیژ
 گلولهی بهختیان کهوتوته لالیژ
 دوکتوری ده بییت تا بیکات چاره
 چینی موعتادان وهک باخ و داره
 وهک باخ و داریک کرم تی ی داوه
 که لاکه ی دهخوات له نه م لاو لاوه

باخه وان پسپور، نهو سه‌مپاشی کات
 به زانین، چاره‌و دهرمان باشی کات
 چاره‌ی لابردن کرم نهو دارانه
 کارخانه دانان بو بیکارانہ
 سی شته چاره‌و ده‌واو دهرمانہ
 بی شک ده‌بیتہ بهرگر نه‌مانہ
 هه‌ول کارخانه، دووهم پیشه‌و کار
 سیپه‌می و مرزش، خوشی روزگار
 لاو زور حه‌ز له و مرزش و ئیشه
 موعتاد نابن، کار ده‌کن به پیشه
 نهو سی عه‌مه‌له کاتی که‌وته‌و ناو
 ریشه‌ی موعتادیش نه‌فته‌وتی ته‌واو
 «مهینہ‌تی» به‌دل سه‌رریژ له زوخاو
 نه‌پارپیتہ و له شاهنشای و مهاو
 ئیتر موعتادیک نه‌بینین به چاو

دل بیناکان

به ناوی خواپیک هر خوئی خودایه
 هه‌مومان نه‌ومان پشت و په‌نایه
 چهند دیپر بنوسم بو نابیناکان
 به بی شک بلیم بو دل بیناکان

نه ودي نابیناس دلی بینایه
 نه ویش نیرادهی خودای یه کتابه
 زور له نابینا دلیان روناکه
 نه ویش له فهیزی یه زدانی پاکه
 به عزیزکیان چاوی سهریان ناوینی
 چاوی دلیان وهی شویشه نه نوینی
 چاوسهر نه وینی و دل روناک نه وی
 وهی دار پواوه له روی خاک که وی
 چاوسهر نه وینی چاوی دل بازه
 له لای خواوه و سهر فراهه
 بازیک له نوری چاویان بی به شن
 به نومید خوی خویان سهر خودشن
 مروف نه به چاوه، خاون زانینه
 تی فکریت بو نه قوللهی زه وینه
 یا چاونه بینی بیری بیری ههس
 له نیو می شک و دل روشن بیری ههس
 نه بار بیری و ویر می شکی نینسانه
 ناگونجی بو کهس چند هزار لانه
 هر لانه ییکی هی زانینی که
 بو بیری کردن و بو فامینی که
 می شکی نینسانیک تیک بدهی نه واه
 دونیایکی دیکهت ده خاته پیش چاوه

چاوساغان رهنکی گولان نہ بینن
 بہ لام حکمہ تی گولان نابینن
 لہ بو قہ بولی نائم چہند دیپرہ
 شیعری چہوت و چیل ہم لار و گیرہ
 شامی ہر سینی نہ ویش بی چاو بو
 لہ نیو چہند ہزار چاوساغ بہ ناو بو
 یاکو «رودکی» نہ ویش خو کویر بو
 لہ نیو شاعیران بہرز و دلیر بو
 قہ سیدہی بہرزی لہ بو پھیغہ مہر
 رودکی زانا نوسایہ دہفتہر
 چاوساغ بہ بینن نیش و کار نہ کھن
 روپہر دہفتہریان بارہوبار نہ کھن
 نہ مان بہ میثک و دلان کار نہ کھن
 نہ ندیشہی خویان ژورہ و خوار نہ کھن
 نہ وانہ بی چاو بہ دل روناکن
 جیگای پھسہندی یہزدانی پاکن
 لہ سہر فہر مودہی ماموستا ہزار
 نہ ستیرہی گہشی ناسمان کوردہ وار
 «شامی» وا کویر بو بہ بی چاو زیا
 دہ لیم ہزار کھس چاوساغ نہ زیا
 کویریک چرایکی لہ دہس بو، پر نہوت
 چاوساغیک ہات و پای لہ کویر ہلکہوت

چراکہ شکیا و نہوتہ کہ رژیا
 نہوت بہ سہروچاؤ، ساغا ہل پڑیا
 ساغ وتی بہ کویر تو چرات بوچہس
 نانہم چراتہ بوچ کرتبو بہ دہس
 وتی من بو تو چرام کرت بہ دہس
 پات ہل نہ کہ فیت، چاوساغ کویر لہ کہس
 من کویر نیم، توی کویری و نابینی
 چاوساگی بہ لام تاپو یش ناوینی

گریانی قہلہم^۲

قہلہم بنالہ لہ دہس نہو قرچہ بو ویران کردن شاری ہلہ بچہ
 قہلہم چو کردن نہو کال و کرچہ ژن و پیاوی پیر، نہو رومت چرچہ
 بنالینہ بو نہو برژہ و قرچہ
 قہلہم سا دیسان بیڑہ جموجول بریڑہ فرمیسک بو کوردی کولول
 بگری بو ژنی لانکہ^۳ لہ سہر کول ویل و ناوارہ لہ لاپال و دول
 دیسان سا بگری بو کوردی کولول
 قہلہم بہ کول دل تو بیڑہ گرین بو باوک و دایکی جہری و دل برین
 نہو باوک و دایکی جہری ہل قرچاؤ توش لہ کھل نہوا بکھوہ گرین
 قہلہم دہی سا دہی سی قولی بگرین

۱ - تاپو: تاپو.

۲ - ماموستا نہم شجرہی بہ برنہی پادمانی حملہ بچہ دانارہ.

۳ - لانکہ: یشک.

قہلہم ناخ دل قہلہم ناخ دل ہہلپڑہ لہبو کوردی دل بہ کول
 بو لاوی شہید ناوات بردہ گل تازہ پشکہ وتو وہک گولی سہرچل
 وہک خوینی شہید قہلہم بیڑہ کول

قہلہم وہک جارچی دەس کہ بہ ہاوار برپڑہ فرمیسک وہک ہہوری بہ ہار
 لہبو ئەوانہی کہوتنہ ژیر ناوار بہکول دل بگری، بہیان تا نیوار
 بلی نازانم بوچ کہوتنہ پیوار

قہلہم زاری و شین قہلہم زاری و شین شین بو لاوانی بہ خوین خو رہنگین
 شین کہ بو باوک و دایکی دل حەزین بوہ بہ ہاودہردیان لہ کاتی گرین
 ہہریہک بہ جوڑی بکن زاری و شین

قہلہم سازوکہ دەس کہ بہ گریان دل ہہر زاناییک بکہ بہ بوریان
 ئەوانہی واکہی ژینیان تیک دریان بو لای زاناکان ہہردل بہ بوریان
 بگری بہ گریان بو دلی بوریان

ولامی قہلہم

هیچ کات بی زانین تو سہرناکہوی ئەگەر وریا بیت تو قہت ناکہوی
 بہ چاو پر فرمیسک قہت شت ناوینی ہہوہل زانینہ تو پی سہرکہوی
 بہ لام بی وادہ نابیت بخہوی

دووہم یہک بگرن ناوا لاو و پیر ہہلپیکرین لہیہک وہک حہلقہی زہنجیر
 بہ لام بہ زانین لہگہل بیر و ویر بہ وتہی زانای کونہ سالی ژیر
 زانای خاوەن بیر پیای بہ تہدبیر

کو سپی سہر ریگات بہ راست لا نہبات ریگای رزکاریت پی نیشان ئەدات
 شہفہق دہدرہوشیت پیش لہ خورہلآت دہرخینن قہلای خہم و کش و مات
 ہیواو بریای زور ئەگاتہ ناوات

نیدی مه ناله تو له ژینی تال به سهر قاقه زه قه لهم زاله زال
 نه و ده گرمینی هه و هه هوری تال قه لهم به گوره له بومبای ناپال
 کورده دلخوش به، نه روا ژینی تال

قه لهم بیریکی وای که و ته وه بیر چاک گوی پی بدهن به بیریکی ژیر
 هه له هه و دل جار واکریا ته قدیر پیای زانای بو هه م روونا کزه میر
 نه گه که ژیری که می بیرکه، بیر

نه مه روونا که له تاریخ دونیا هه له کاتیکا تاریخ نوسریا
 هه رکهس کهم هیژ بو به شی زو خوریا دهسته ییک به هیژ زال بو به سه ریا
 تا راده ییک بی هیژ له ناو نه بریا

نه ولادهی نادم هابیل و قابیل هه له نه و کاتا پایهی قال و قیل
 چون به گز به کدا وابه بی ده لیل قابیل هابیلی ناوا کرد زه لیل
 تاریخی کونه شه پ و قال و قیل

کاری نه م چه رخه لهم خول و دهوره هارین ئینسانه، بچوک یان گهوره
 چه رخیش هاودهستی کوپی زورداره کهم هیژ خوراکی هیژداری گهوره
 هاوار بی سووده لهم خول و دهوره

ره خندی قه لهم

قه لهم به نه دهب لیم هات به جواو وتی نهی نووسه ر به خه یالی خاو
 هه ر دهستوور نه دهی بو فرمیسی چاو نه ر پیکه و بنی ی به فرمیسیک لافاو
 کو سپی سه ر ریگات لانا له ناو

پاشارو

به زوانی شیرین به نه خلاقه وه
 به ههستی پاکت نامی دوستی
 زه لکاوای قین و خو به زلزانی
 هه رتا نه م دوانه سواری ملت بن
 له سه ره دیثی هه زره ت موحه ممه د
 که وه ره شه و چرات بنی تاقه وه
 سه وز بکه و دانی بهر ده لاقه وه
 هه ره دوویان وشک که له برناقه وه
 روحت و اله ده م چیو فه لاقه وه
 نه م چند شیعره م گوت به عه لاقه وه

نه زان

به پاست زور هه یفه که به سواری که ره
 هه دوو پیکه وه برپون بو سه فه ره
 که ته نیا به ره پرس باره که ی خو یه
 مروف لی پرسراو کاره که ی خو یه
 نه که نه نینسانیک نه زانی خو ی چه س
 له گه ل نه و که را چ فه رقیکی هه س؟
 له سه ره شیعره که ی ماموستا هه ژار
 هه سی ره ی که شی ناسمان کورده وار
 «خوز که هه ره دایکی واکه ره نه زا با
 نه یاندا به من بام لی نابا»

۱ - برناق: برناخ، قورگ، نه لین ناخم گبراره. (حلق)

۲ - نه م به یته هی ماموستا هه ژاره.

پاش قول^۱

وام له نیو کهوان گوره پانی خهم
 پیش چاومی گرتوه تارمای مژ و تهم
 په نابوئهم و له بوئهم نه بهم
 به بیر و رایان چی بکه م چی نه که م
 له باتی چاره بو ریگای نه جات
 نه وان من ده خن من نه وان ده خهم
 ناوا خه ریکین پاش قول یه ک نه دهین
 چون رزگار ده بین له گیژاوی تهم
 تا کو روژی نه یت به دل پاک و ساف
 له پال یه ک نه بین هه ردوو به سه رجه م
 قهت رزگار نابین نه ر پروام پی کهن
 دایم دل پر و ملکه ج و ماتهم
 «مهینه تی» هیوا و بریای زوری ههس
 ئیدی «پاش قول» دان نه وینی وه چه م

نمام

یه ک نه فەر به ناو «سید حسام مهدوی» کورپی «سید مجید» ی که وله له نیو نامه یه کدا که
 بو می نویسوو، به ئیشاره به شیعره کان داوای کردبو که خودا بتکات به شاعیریک له ناوی

۱ - پاچه قولی، له زوران گرتندا بانی پا به بته پشت پای نه وی دی. (از پشت کسی را انداختن)

گه له که ماندا وه کو نه مامیکی تازه. (نامه که ی به رهنگی سوور نووسیوو) منیش له ولأمبدا
 ئەم چند شیعرەم دانا:

نه واده ی نه وه ی شای عالی نه سەب	کاکه حیسام گیان مه هدهوی له قەب
خەم رای کرد شادی بو به هاوفه ردەم	نامە که ت یاوا مه تالاش که ردەم
گه وهەر ریژابو له نوکی خامەت	کاتی حالی بوم له مانای نامەت
نەر وابیت چاکه هر پاشه نازە	نوسیوووت سهوز بیت نامی تازه
خۆم و قەلەم که وتینه گرین	به لام عەزیزم بو زانا و زانین
دارانی گه وره و پر گول رواوه	له کوردستانا له ههزار لاوه
جیگای پشوودان کوپ دەر به دەر ن	داره گه وره کان داری سیبەرن
روت و قوته کان په نای پی بهرن	داره گه وره کان زور پر سه مەرن
چ مه علووم ریشه ی نه ونه پواو بی؟	نهینا نامیک تازه رواو بی
یان تال ژاراوی زور خه ته رناک بیت؟	چ مه علووم دارای سه مەری چاک بیت
رهنگینی نامەت، بوه شه فای دەر دم	نیتر «والسلام» برای هاوفه ردەم

مه ته ل

دووره له گشت شت زینه تی و زه پی	بالنده بیک ههس چند رهنگه په پی
به سه دهه زار زمان ده خوینی بی خه وش	زور بهی رهنگ رهش، و ناویه و به نه وش
چوار گوشه ی دونیای پو شاوه وه بال	مه ل دو بالی ههس نه و قهت به بی بال
دائیم نامادهس له روژ و شهوا	نوکی له زهوی لاشه ی له ههوا
له ژیری په په ی په پ خوی خه وتوه	خوه یشی له بو خوی وا پال که وتوه

وہک «مہتل» وایہ نہم چند شیعرانہ
 ہہرکس راسی گوت زانای زہمانہ
 نہم شیعرہی دانا بہ رمنج و زحمہت
 حہسہن رمزایی نازناوی مہینہت

بنچینہی دنیا

نہم چوار بہیتہم لہسہر نہم بہیتہ فارسیہی خوارہو داناوہ کہ زووتر لہ کئیی «فرہہنگی
 مہردوخ» خویندومہ تہوہ کہ دہ فرموی:
 «شالودہ این جہان عالی بنیاد دور است و تسلسل است و ترکیب و فساد»
 داتریانی بنچینہی نہم دونیای کوں و گہورہ
 خول خواردن و پیکہو لکاندن و مردنہ بہ دہورہ
 لہم خول خواردن و پیکہوہ لکاندن و مردنہدا
 ہہندی روت و بیہیز، ہہندی چلیک و چہورہ
 جا کوا بو کہسی چاوی دلی بہ روت و بیہیزوہ بی؟
 نہ خوئی بیدا بہ شہراب و کہباب و مہزہ بہ خودا چ جہورہ!
 نہم شہراب و کہباب و مہزہ وا خوئی دہیخواتہوہ
 لہ گہل فہقیرا بیخوات چاکترہ بہ خودای گہورہ

گورہ پانی خہم

وام لہناو جہغزی 'گورہ پانی خہم
 پینش چاومی کرتوہ تارمای مژ و تہم
 پہنا بو نہم و لہبو نہو نہبہم
 بہ بیرو رایان چ بکہم چ نہکہم

نہوان من دہخن من نہوان دہخہم
 کہی رزگار دہبین لہ گیژاوی خہم
 دہبی خوراکی شیری بی توک بی
 بہراست شیاوی شکاندن شیرہ

لہباتی چارہ بو ریگای نہجات
 وہا خہریکین پاشقول یہک نہدہین
 بہراست مروٹیک وا میٹکی پوک بی
 پیاوی نہفام و بی خہیر و بیہرہ

وہرن با یہ ک بین

لہ خولیان و ہات و چون
 بی چرکہ دیبن و دہپون
 لہ خول بی تارام و سہور
 وا بہ بی زولم و بی جہور
 ریک و پیک و لہ بارن
 بو بیر کردن من و تون
 بہ بی چہو چہند و چون
 ناگادار حالی یہک بن
 بہ دل ہاویاری یہک بن
 لہ یہکتر دوری مہگرن
 لہ گہوہری یہک کانن
 تورکہ فارسہ یان بہ لووچ
 کوردہ لورہ یان عہرہو
 دہستوور خودای موتلہقہ
 بو یہک وہک شوولہی چران

خول و دەوری چہرخی کون
 بہ نہمیری زاتی بی چون
 خومرو مانگو باو و ہہور
 مہسیر خویان نہدہن دەور
 بہ روژ و شہو لہ کارن
 لہ عہتارود تانہ پتون
 مروٹ دەکنہن نازمون
 دلین لہ پالی یہک بن
 نہلین ہاوکاری یہک بن
 نہلین دەستی یہک بگرن
 نہیژن نیوہ نینسانن
 نہکونہ شوین قسہی پووچ
 یاکو و تہی من و نہو
 بہ شہر گشت خاوەن حہقہ
 ہہمو ہہر وہکو بران

مه‌لی خراو برای خؤت
 وریاو به‌بیر و ژیر بن
 دوژمن نه‌تان خاته ناو
 جانتای دروی خنیوه
 خه‌ریکی فیٔل و گزن
 به دوستی و برایی
 دل‌سوژی هه‌ژاران بن
 له‌گهل فه‌قیر هاوپاز بن
 نه‌گه‌ر ئاوا بن له‌ژین
 دهرد خؤمان نه‌که‌ین چاره
 نه‌گه‌ر له‌یه‌ک جیا بین
 وه‌ک مه‌لیک دور بیٔت له‌پول
 یان مه‌پیک برپ بیٔت له‌پان
 بیرکه‌ین ژیانمان چونه
 روکه‌ین له‌قورنانی حه‌ق
 هه‌مو بگرین ریگای راس
 تیگرپا یه‌کتر بدوینین
 هیوام به‌لاوی گه‌نجه
 له‌ماندو بون نه‌پرسن
 به‌روژ و شه‌و تیگوشن

مه‌کوژینه‌ره و چرای خؤت
 خاوه‌نی راو ته‌دبیر بن
 بؤئیوه دای‌ناوه داو
 داوی بؤتان ته‌نیوه
 زانینتتان لیٔ ئه‌دزن
 نه‌که‌ن له‌یه‌ک جیایی
 هه‌توانیٔ زامداران بن
 به‌دل هه‌تیونه‌واز بن
 به‌خوشی و به‌پیکه‌نین
 دیل نابین و ئاواره
 تاکه‌ تاک و ته‌نیا بین
 خوراک وه‌حشی چوله و حؤل
 ده‌بیٔته خوراک گورگه‌کان
 چه‌بؤمان ریٔنمونه
 ده‌ستووری زات مؤله‌ق
 دور له‌فیتنه‌ی «الخناس»
 پیرو لاومان بخوینین
 نه‌رچی ژیان پر ره‌نجه
 له‌هیچ کؤسپیٔ نه‌ترسن
 چاو له‌زانین نه‌پوشن

به تیگوشانیک به تین
 بوهر مه به ست وانا بن
 گه نجینه س، پاله پشته
 چه شنی دورو نه لماسه
 تیگوشانمان به تین بییت
 تیدا ده کهن کیل و گه شت
 به بی شک سه ده کهن وین
 له ژیر ئالای ئازادی
 زور بهی شیعی من پهنده
 «مهینه ت» وتهی بو ته واو

به بیر و هووش و زانین
 باکهی ژیر و زانا بن
 خویندنه توشهی پشته
 سه رمایه یکی خاسه
 سه رمایه مان زانین بییت
 ولات ده کهن به به هشت
 بو دور من قهت نانه وین
 نه وسا ده یکهن به شادی
 په سهن یا ناپه سه نده
 به دل سه رریژ له زوخاو

خولی چه رخ

روژی رونا که و، شه و تاریک و تار
 زانا به زانین ناویانی ناوه
 تاوی گهرم و خوش کاتی له سه رحال
 سیسه دو شه ست و په نج روژن ئازیز
 گوله مه له می زامانی دله
 باروت و قوت و برسی نه مینی
 پییت نیشان نه دات ریگا بو ژیان
 لیرا شتیکت پیی نیشان نه دهن

نه وهی گهر دونی وا خستوته کار
 چوار کاتی تیدا نه و پیک هی ناوه
 به ش به ش کراون روژ و مانک و سال
 به هار و هاوین زستان و پاییز
 به هاران کاتی سه وزبونی گوله
 هاوین ده خل و دان وا پیک نه مینی
 پاییز سه رمه شقه بو تو کاکه گیان
 پاییز داره کان گه لا زهر د نه کهن

كات پوشتە و كردن مال و خېزانە
 تا نەببەنە سەر نەوان ژينى تال
 ھەواكەى سارردە بە خودا چ جەوردە
 ھوى رازاندنەودى شاخ و چىايە
 خو پتە و دەكەن بو كاتى ھەستان
 سەوزبونی كىاو گولانى دارد
 لە بەرنامەيان ھەمو پىسپورن
 ھىچ كام لە نەوان خويان نادورن
 مروڤ بانگ دەكەن بو لای بەك بىنەو
 خاوەنى ميژو و زانا و پىسپورن
 بە دەستى مروڤ فەزا نەسیرە
 ھەريەكە مەلھەم برىندارىك بن
 دەواى دەردى دل دەردەدارى بن
 ھوى سەرکەوتنە بو ژين و ژيان
 روژ و مانگو سال و دىين و دەچين
 دايم سەربەرزو ھەر خاوەن ناوين
 با ناگادار بن لە ژين و حال بەك
 چون خاوەن ميژو ھەم خاوەن ناون
 روپەرى ميژوى خوتان رەنگين كەن
 ژيان بو مانە و زور شىرىنە كيان

يانى ھا نىتر گەلارىزانە
 خواردە مەنیشيان بو بودیتە مال
 كەس نەلى زستان بوران و بەوردە
 زستان سەرمایەى گول و كىايە
 دار و كىاكان لە كاتى زستان
 كاتى ھەستانيان نەودل بەھارد
 ەمەل و كارى خويان ناگورن
 بوچ بى ئىختيار ژينيان ناگورن
 بەلام وا دىين و نەپون و دىنەو
 ژن و كردار و كارتان مەگورن
 مروڤ داراي ھوش، خاوەنى بىرە
 نەلین ھەريەكە خەرىك كاريك بن
 ھەر يەكە ھوگر بو ھەژارى بن
 لایەن بەك بگرن بە دل و بە كيان
 دەلین وا ئىمە بە شوین يەكا دىين
 پىشتى بەك نەگرين ھەتاكو ماوين
 ئىوھىش وەك ئىمە پال بەن بە پال بەك
 لە بەك پق مەكەن ھەتاكو ماون
 بە كو مەك يەكتر فرمان بو ژين كەن
 «مەنبەتى» ھىواى وا بە بو ژيان

لی نه زانین بو ژبان

له روژی «الست» من به شه کالام
 «خ» میمی جی هیشت چوه لای «ف» و «ت»
 رییه که ی رحمت له تاری به ختم
 گوپیا به زحمت بوه هوئی زحمت
 به لام خوم بوخوم که وتمه نیوخه یال
 «ان الله یزید بکم الیسره»
 نیراده ی خوا بو خوشحال بونه
 به مهیلی خوئی بو پادشای بی چون
 چ میوان سه رایک میوان سه را بو
 من موسافر بوم له و میوان سه را
 که وتمه بیر وهره ق دهفتهر کائنات
 نه م زانی کام جی ی رابوار دنمه
 یان کامه جیگاییک بو بیر کردنمه
 سه رم لی ی شیوا ریگام دهر نه کرد
 چه نی «خ» و «میم» ره فبق روژو شه و
 «میم» رای کرد له لام «ف» و «ت» نامان
 هر چند پارامه و ازیان نه هینا
 دهنک «انا لله راجعون» نامان
 خوم بوخوم ده مگوت هه ی هات هه ی هات
 «خ» بو به دوان بو روسیائیم
 به خه م و خه فته ریگام گرت بهر

هر «خ» و «میم» بو، بریاوه بالام
 به و ناوه دوریاو پوشیا وه بالام
 له ژار اوچه شتن ژبانی سه ختم
 مهینه تیم هاو پاز دهر د و مهینه تم
 له نایه ی قورئان من گرتیم هه وال
 و لا یرید بکم العسره»
 نه بو تهنگانه و ژینی تال بونه
 من هاتمه میوان سه راکه ی گهر دون
 به قه له م ماده ی هه موی نوسر ابو
 هر چی تی کو شام له نه و دهفته را
 سه رم دهر نه کرد زور بوم کش و مات
 یان کامه شوینیک بو کار کردنمه
 کام شوین «عبدیت» خوا کردنمه
 له ناخر «خ» و «میم» م پهیدا کرد
 له و میوان سه را زور به تهق و ده و
 «خ» و «ف» و «ت» نامان سه ت نامان
 منیان برد به ره و لای «انا لله»
 تا نه و کاته من هیچم نه فامان
 خه م و خه فته و پیری پیکه و هات
 «میم» یش بو به دو بو بی نه وائیم
 «مهینه تی» وه مهینه ت ژینی دایه سر

ژیانی گھل

لاوی دلسوزم بیگاری تاکھی له بو بیگانه بیگاری تاکھی

ژی ره چه پوکی و خه مباری تاکھی گریان و نالین به زاری تاکھی

وریا به ره وه هله فرسه ته

برای به ریزم قهرن بیستمه دهی بیره و کهره وه پاش که وتن تاکھی

له گھل جیمان و په سیمان تاکھی هیممه ت بنوینه سستی مان تاکھی

وریا به ره وه روژی هیممه ته

ژیانی گھلان بینه پیش چاوت خه م خور به له بو هیزی جیمانوت

برون بخوینن گشت پیر و لاوت به خویندن ده بی بلند بی ناوت

غیره ت بنوینه روژی غیره ته

لاوی دلسوزم تو دلت پاک بی له بو هه مو کهس نه خلاقت چاک بی

جا به نه و مهرجه دلت روناک بی با له زه مانه ی چه وتیش بی پاک بی

عیزه ت بی روژی عزیزه ته

له شوینی زانین برون به په له زانین نامانجی سه رکه وتن گه له

قهومی نه زان بی هر وه کو شه له جی ی ماوه و کاروان له بانی که له

وریا به ره وه فرسه ته هله

بو نه و کهسه ی وا زیر و مه تینه دلسوزه و هیوای زیان و زینه

بو پیش که وتن گھل دلی به تینه لایه ق وه خه لات زیوی زیپینه

نهر و ابیت روژت روژ هله پینه

* * *

زانا ده بی چون بیت

زانا ده بی و هک داری سه مهر بیت
 سه مهر شیرین بی نه و دارای که لک بیت
 دم به پیکه نین به وینه ی گول بیت
 و هک شهوقی هه تاو نه و ورشه دار بیت
 شیرین و هک ههنگوین شاخ و مه غار بیت
 زانینه که یشی و هک نوشدارو بیت
 خوارو ژور کوتمان که وره و بچوک بیت
 زانینه که یشی و هک گول به هار بیت
 زانا که و ابو که س نه خوش نابیت
 پاشکه وتو نه بو له ش نه بوه باری
 زدوین نه کیلیت ناویاری ده کات
 کاتی هاوکار بون دم له ناو دم بون
 بو ری کو پیکي و وته که وته ناو
 چارده سر نه که ن ژبانی تالیان
 جهم و جور نه که ن گشت نه ساسی مال
 به خوشی ده بکه ن تیکرا گیل و که شت
 نه که ر زانای و اببینم به چاو
 زاناییک می شکی له زانین پر بی
 دهردی کو مه لی نه و خسته پیش چاو
 و هک دار پر سه مهر نه و سر له بهر بیت
 هو ی زیان و ژین ته و او ی خه لک بیت
 بو ری نیشان دان دلی به کول بیت
 نه ک توزاوی بی و نه و نادیار بیت
 ده وای دهر د و ئیش چهن بریندار بیت
 سار پیژ که ری زام خوارو ژورو بیت
 نه که وره لای قورس، بچوک لای سوک بیت
 شه فابه خش دل دلای بیمار بیت
 پاشکه وتو نابی و باری له ش نابیت
 ئیتر چاک نه کات به ئیش و کاری
 له گه ل هاوساکان هاوکاری نه کات
 دس له ناو دس و له دهور به ک جهم بون
 ناکوکی به کتر ده خه نه پیش چاو
 پوشته نه که نه و خیزان و مالیان
 له بیریان نه چیت ته و او ژینی تال
 ده لاین و لاتمان به هه شته به هه شت
 هه تا قیامت لی ده که م سلاو
 چه شنی فه زاپیو نه و هه وابر بی
 ته و او ی خه لکی لی ده که ن سلاو

دونیا به مہرامی کیہ؟

قالو به فیز و قرہ قرہ لہ نیو کول و کولزار دہ کیلی

بولبول دل بہ خہم و پہ شیوہ، وا لہ بہندی قہ فہسا

عاقلان ہمو نالان زہ بون و دل ماتہ من

جیگای بہرز و فیز وا لہ دہستی ہیندی خاوو خہسا

زانایان وا لہ بیر و فکری پاشہ روژی ولاتن

ئہوہی کہ نہ زانہ بو ناوی خوئی وا لہ ہوہسا

کاتیک بیرم کردہوہ بو ولامی ئہم چہندہ شیعرہ

کہوتمہ ناو بیرم و فکرو ہوشم حہ بہسا

دونیا لہ ژیر ناسیاوی چہرخ

ئہم چہرخہ کوئہ لہ دہورہ دانہ

کاری ہارپینی کوری ئینسانہ

بو خوئی کردویہ بہ جیگای کایہ

نالہ نال ئینسان لہ لای وک بایہ

کہم کہس بزانیٹ چون بوہ و چونہ

ہہ لگوز و داگوز ئہم چہرخہ گہردون

چہرخ لہ دہورانہ، چہرخ لہ دہورانہ

وہکو بہردہ ناش لہ دہورہ دانہ

نہم کورہی نہرزہ جی جی جولانگایہ

بی باکو، ترسیک بہ دلیا نایہ

بو شوینہ واری ئہم چہرخہ کوئہ

بہ پی تاریخ و شوینہ واری کوئ

تاونه تاو دل سهخت وه کو سیاسهنگ
 تاوی لوش کردن به چه شنی نه ههنگ
 شاره کونیک یان کونه هه واری
 تاوی چول و هول ته واو ویران بو
 جیگای نوشانوش شیرمهردان بو
 جیگای نهوینی کوپر دلداران بو
 چهند شوپره لاوی تیدا نوقم بو
 خستش وه گیزاوا تاریکی و ته مدا
 داوی بو ناوه چه رخه که ی فه لکه
 حه والهی مهیدان کار و زارش که رد
 مه داشان وه هم مهردان پرقین
 تاوی به خنجر سینه ی دوژمن بر
 حریف زورده ست، هاوردش وه بهند
 پانایی شه پریان له یه که مه کرد تهنگ
 روژ روناک لی شان وینه ی شه وه زهنگ
 واوه یلاو روژو شین و زاریه
 چینی له مهیدان بومبی ناپاله
 تاو تیر زاراوی بهنده کی جهرگ بو
 مندال له زیپه و دایکان له زاری
 کیفه ی کاتیوشا و گرمه ی ته یاره
 هاوار، واوه یلا و ناخ و داخ و نوف
 تاویک ویرانهس له ههزار ههزار

تاو تاویک بی دهنگ چه شنی گو می مهنگ
 تاو به گوپ و تاو به وینه ی په لهنگ
 له هه ر شوین جی هیشت چند شوینه واری
 شوینی هه وارگه ی جیگای سهیران بو
 شوینی جیگای راو دلیرمهردان بو
 شوینی جیگای سهیر پول نازاران بو
 شوینی جیگای شه پ شه پیک شوم بو
 هه رکه سی که هات چه رخ داش به هه مدا
 هه رکه سی که هات خستیه که لکه
 هه ریه ک وه دهردی گرفتارش که رد
 تاوی وه گوپال تاو تاو ته وه رزین
 تاو تیروکه وان جهرگ دوژمن بر
 تاوی وه ته ناف شه ست هه لقه ی که مه مند
 تاو شه مشیر میسری عه قیقی گول رهنگ
 تاوی وه زوران وه که به ورو په لهنگ
 چه رخه که ی گهر دون نه مه کاریه
 چینی بی خه م و خه یال له ماله
 تاویک بومباران باران مه رگ بو
 تاو بومب زاراوی له سه ر ده باری
 قرچه ی «مسلسل» ناله ی خومپاره
 تاو تاو به ژ-۳ تاو «کلاشینکوف»
 تاویک به فه ره، شوینی چه رخی لار

شوينيڪ ويڙانهو ڪه لاواي بوڙمه
 قافلهي بي پيشانگ، ريهي نادياره
 شوينيڪ مه علومه ڪونه هه وار
 دنيا سهرانسهر بهندن، وهم داوه
 ته واوي دنيا وان له ترس و لهرز
 له ڙير ناسياو چهرخ توناوتون ده بن
 هاتن و بگردن ويڙهه پهلعي ههور
 كه وتنه ڙير هارهي چهرخ بي نامان
 يهڪ له شويني يهڪ هه رتاڪو خاتهم
 ڪوا رامشگران مازندهراني
 ناوردش وه بهند نه ڪوان و ڪه يوان
 ڪواني ڪه يخه سره و شاد دل ناشاد
 مه نيا نه فهرقش جوقه ي ڙاڙ پهڙ؟
 ڪواني زال زهڙ پهڙهوش و پهڙفام؟
 ڪواني «جهانبخش» ڪواني «جهانگير»؟
 له سامي نه وان ڪيو نه هاته لهرز
 ڪاوس ڪه ي بيهن، ناخو ڪاوس ڪه ي؟
 ڪوا دليرمه ردان ٿيل سهرمهستان
 خوليان چهرخ به دهس ڪهس بي ڪهسه
 سهرتاپاي لاشه ي ته واو بو به ناو

شوينيڪ ناوه دان پهڙ بهرو بوڙمه
 شوينيڪ شوينه وار قافلهي هه ي باره
 شوينيڪ ناوه دان لهو شوينه وار
 له بو هه ڪه سيڪ داويڪي ناوه
 داوداوي شهڙه نه مهڙو له سهر نه رز
 هه ريهڪ له شوينيڪ سهرنگون ده بن
 وا توناوتون بون زانايان دهور
 وا له بهينا چون گشت پاله وانان
 ڪوا په يغه مبه ران نه ولادهي نادم
 ڪوا پاله وانان دهوره ي ڪه ياني
 ڪواني «تهمورث» ديوبه ند ديوان
 ڪواني ڪه يڪاوس ڪواني ڪاقوباد
 وه ڪوشِي روسته مه وه ي زال زهڙ
 وه ڪوشِي روسته مه وه ي زال سام
 وه ڪوشِي روسته مه وه ي زال پير
 ڪواني فه رامه رز ڪوا ڪيوي گه وده رز
 ڪواني ته خت زهڙ ڪه يڪاوس ڪه ي
 ڪوا نهڙه شيران نه وادهي دهستان
 نووسهر له وته ي چهرخت تو بهسه
 «مهينه تي» له دهس چهرخي پهڙ زوخاو

ژيان بي خه م نيه

هه ريه كيک داخي له نيو دليايه
 له نيو مهنجي لي دل به کولي اييه
 شا، دل به خه مه ده لييت گه نجينه م
 سوو فيش هه ر ده لييت که ولي^۱ په شمينه م
 عاشقيش ده لييت داخي بگر دو م
 زامي به ندي جه رگ ده رمان نه کر دو م
 مه لايش زانينم ناگات به پايه
 فه قيش له بي ري سه رف و نه حوايه
 شو تي کار، خه مي شو تي واله دل^۲
 شه لته^۲ لي ي نه دا دلي ئه دا چل^۲
 گه نم کيل له بير خه له و خه رمانه
 حه قي به ده سته و مايه ي ژيانه
 هه ريه ک به خه ميک سه ر نه ننه سه رين
 به له شي ماندو، دل نيمه برين
 جا و ابو هيچ کهس قهت بي خه م نيه
 ناوينه ي دلي، نه و بي ته م نيه
 نه م خه م و ته مه نه لي ي بي ژراوه
 وه سه ر هه مويان ده لييت ري ژراوه
 عاره ق و خوينيان تي دا رش ته و
 ناله باري و تاليان چه شته و

۱ - که ول: پوستين.

۲ - شه لته: سه رما (سرما).

نهگه ر لیټرا «شا»^۱ به بیټخه م دانین
 من وا بیر دهکه م چاک لیټی نازانین
 من بوټ خوټم ده لیم شا خه می زوره
 خه زنه ی هی خوټیه یان زولم و زوره
 ده بیټ عاره قی نه و نه پیزابیټ
 به لام ترس توکی^۲ ده بیټ چیزابیټ
 ده لین سیټ شت تهخت شا به با نه دات
 تهخت و بهختی نه و یه کسه ر تیټک نه دات
 سوستی وه زیر و خه یانهت ده بیر
 له گشت زوردار تر نه فرینی فه قیر
 «مهینه تی» له بو ئا ئه م ه ساوه
 زه وینگیر بو وه و بیر ی نه ماوه

بیانوو گرتن

کوپیک که لاس پهنج، ژنیټ پیر دیرم	برایهل بزائن یه ی مهرد پیرم
دی هویج ویر نیه که ن وه وه زع زه مانه	هه ریه ک وه جوریک گرن به هانه
کوپ وه گه ر ژن که نه ی گرم و قال	وهختی رای نه هار مه چیمه ناومال
ژن نویشیت رای مه برپا کراسی	کوپ نویشیت باوکه ناوردیت ماسی
ژنه که م نویشیت نیه کیلویټ شیر	باز نویشیت ناوردیت په نیر

۱ - پاوشا.

۲ - توک: دوعای شه.

کوردهم لهی هالا راست ویسی و قنچ
دی هویج نیه پرسن وه حال زارم
ناچار هر روزه ویل ناوشارم
کاریش گیر نیهدی وه لیل بنیشم
بیکار وه ناو شار هالیان مالومه
هساو بیکاریه ل ناگریت دهفتهر
وختی بیکاری ناوشار نه مینی
دالکت کولنیتهی وه که می زحمهت
مهینه تی نزای لای پیر و پیران
که پ نه که ن بوشن شیعره که ت چه فته

به خ به خ دالکه گیان که یمه ی شیربرنج
رای سه ندن یا نه پویل وه کو بارم
شایه د هه رجور بوت کاری گیر بارم
یا چو باو که مرده زه لیل بنیشم
بی چه ساو نویشیت قول قولی رومه
مه گهر بسپاریه ده سگای کامپیوتهر
ئه وسا باو کیشیت یانه رات سینی
خویشمان مه خوهیمه ی بی خه م و خه فته
بیکار نه مینیت وه مولک ئیران
سی چرا دیریم گشتی بی نه فته

۶۸/۹/۱۵

ئه ده ب

یه کبک شیعریکی فارسی خوینده وه نه منیش له ناوه پروکی ئه م شیعره دا ئه م چند به یتهم
نوسی. شیعره فارسیه که ناوا ده لی:

ادب تاجی است از نور الهی بنه بر سر و برو هر جا که خواهی

نه و که سانه ی واله نیوی می شک و دلایانا ئه ده ب
سات و کات و روز و شه و واله که لایانا ئه ده ب
بو هه ژاران، بو هه لیران تی ده کوشن بو وه تن
مه له می زام و برینه قهت مروی خاوه ن ئه ده ب

بو هه تیوو بی کهس و پیری زویر وهک دوکتوره
 بو دهواو دهرمانی گهل وهک په رستار نیو مه ته ب
 یاریدهر نهو جوړ کهسانه دل به سوزن بو ولات
 حاکمی گشت حاکمانه داوهر و دادار ره ب
 بی ئیراده ی لوتفی یه زدان خولقی نه ری که ون و مه کان
 قهت به سامان ناگا هیچ کار بو نابغهی پارس و عه ره ب
 یاخودا هه ر پایه دار بیت دلسووزی روت و پی په تی
 په ییره وی نه حکام حهق و سوننه تی «فخرالعرب»
 گه رتو نه توی بینیه دهس مه نبع و کانی نه ده ب
 تی بکوشه چاومه پو شه تو له فه یزی عیلمو عیرفانی نه ده ب
 سا به سه نوسه ر بزانه چی نه لی ی له م کاته دا
 بروانه بو نوکته سه نچ و هم نه دیبو وردبین خاوه ن نه ده ب

هه نسکه ی هه تیو

هه همیشه کز و فرمیسک له چاوه	نه وا بو کوردیک دایکی نه ماوه
فرمیسک له چاوی به خوړ جاری بو	باوکیشی نه ما دهردی کاری بو
له جیگه ی فرمیسک خوینی له چاوه	براکه ی کوژیا پشته شکاوه
دونیای له پیش چاو وهک شه وه زه نکه	نیستا خو ی ته نیاو ماتو بی ده نکه
وهک بیچوه سونه ی، ون بی له لانه	نیسته بی کهس و مات و وهیلانه
له ودوا سیس ده بیت وهکو چه پکه ی گول	نه گری تا نیوار نهو به کوله ی دل
له نیو خه و، بیری بیر ده کاته وه	دوای سیس بونی، خه و ده بیاته وه

کییه کام ده‌سه وای کردوه له من
 له و خه‌ودا دایکی دیته پیش چاوی
 نه‌لی دایکه گیان باوکم وا له‌کوی؟
 دایکه گیان باوکم بو نه‌هاته‌وه؟
 نازانم کاکم بو نه‌هاته‌وه
 دوعای خه‌یر بکه‌ین کاکم بیته‌وه
 له و خه‌ودا له سنگ دایکی ده‌خه‌وی
 بینه و خوشکه‌کان دانیشن له‌لام
 و مرن خوشکه‌کان با بتان بینم
 به‌کجار بو کاکم جه‌رکم کون‌کونه
 سه‌ر شه‌فه‌ق له‌بان دیواری مالی
 خه‌م له‌پیش شه‌فه‌ق هیزی لی ده‌بری
 باوی و دایکی هه‌ردوی تیاجو

کییه له‌بو من بوه به‌دوژمن
 پاک ده‌کاته‌وه فرمیسی چاوی
 به‌ینیکه من بووی بووم چاوه‌ری
 غه‌م و په‌ژاره‌م له‌بیر باته‌وه
 به‌لکو خوا بیکات سه‌ر هه‌لداته‌وه
 نه‌ستیره‌ی ژینی نه‌و نه‌تویته‌وه
 خویشکه‌کانی خووی پیش‌چاو ده‌کوی
 مه‌له‌هم به‌ن به‌زام جه‌رگی که‌له‌لام
 بیکه‌ن ده‌وای زام دل‌هی چه‌زینم
 به‌ینیکه له‌پیش چاوی من ونه
 خویندن بایه‌قوش له‌جیگای خالی
 په‌پووله‌ی روچی بو به‌هه‌شت ده‌فری
 براکه‌یشی نه‌ما، ساکووی سیابو

خوت به‌خوت کرد

نه‌لین پیاویک «که‌ریک باری» بو
 له‌کاتی بارا باری پی ده‌برد
 به‌لام پیاوکه‌که‌ خووی قیبت‌و‌قر بو
 روژی سواری بو ده‌چو بو سه‌فه‌ر

بو نه‌و باری بو هه‌م سواری بو
 له‌به‌تالیا سواری پی ده‌کرد
 گوی دریزه‌که‌یشی کوپانی شر بو
 بو ناواییک ریگای گرت‌به‌هر

چوه نیو ناوایی نه و به سواری کهر
 دیان خوئی قهر و کهر کوپانی شرپ
 هینده یان لی ی دا مندال، کچ و کوپ
 هینده یان لی ی داو کهر غاریان پی کرد
 هاته و مالی خوئی کهوته وه سواسه
 چی بکه م له لاشه م دهر چیت ژان و نیش
 ههستا چو بو شار نه و به کوپ و سوژ
 وتی کوپانیک چاکم لییت دهوی
 چو بو لای خه یات بی ترس و بی باک
 بو پول خه یاتی مه گره به هانه
 خه یلی زوبه زو، وا به دهس ته پری
 جل خوئی و کوپان کهری پیچاوه
 لیباسی تازه ی خوئی لی کرده بهر
 سوار کهری خوئی بو، دی پیاویک قوزه
 لیباسی خوئی تازه و کهر کوپانی نه و
 دو سی پیاو ماقول هاتن بو دهوری
 پالشتیان داناو ریژیان لی نه گرد
 کهوته نیو خه یال پیاوی نه وهل قهر
 من خه تای خویم بو هر له نه وهل جار

نه یان پروانی بوئی مندال ده و روبهر
 ده و روبه ریان گرت گشت به تولی ته پ
 کهر یان راو ده نا خوئی سواری بو قهر
 به سه گمه رگییک نه و گیانی دهر کرد
 نیستا من چی بکه م کام ریگا خاسه
 کام ریگا چاکه من بیگر مه پیش
 چو بو لای پیاویک چاکی کوپان دوژ
 نیترو وتو ویژ بو بایی نه وی
 وتی نه مه وی دهستی لیباس چاک
 پولیکیش نه دم بو شاگردانه
 جل خوئی و کوپان کهریشی کهری
 به ره و ناوایی گه پیا دواوه
 کوپانی تازه ی نایه پشتی کهر
 به سواری کهر چوه و نیو نه و هوزه
 مندال نه هاتن قهت بو دهوری نه و
 بردیان بو ناو دیو، زوبه زو، فهوری
 بو کهره کهیشی کاو جویان نه برد
 خویم لیباس کونه و کهریش کوپان شرپ
 خویم و کهر میان خسته نه رمه غار

۱ - نیمهت.

۲ - له دهفته ریکا: «دو تومانیس نه دم من شاگردانه».

سهتر رحمت له روح کوږی پيشينيان
دور و گه وهه ره بو کوږ نیستامان
«هر خوّم واکه ی خوّم سهنگین نه کهم»
مهوسار که ره که ی خوّم رهنگین نه کهم»

داوو نه ریتی «کورده واری»

رسم و یاسال له لادی
بههار سه ره تای ساله
کهل و کونی دیواران
همویان چاک نه که نه و
کاتیک سولاخ دوا یی هات
لاوان دهیکه ن به گاله
نه وهی خاوه ن کانیاوه
تا چهن که سیک پهیدا کات
پاش پاکه و کردن کانی
نوره ی بهستن سه سیله
چه وره چیمی بو نه برن
کاری سه سیل و کانیاو
نه مجا نوره ی شاجوگه س
جه نه بهستن پیر و لاو
تیکرا بانگه واز نه که ن

نه وهی من له بیرم بی
کات سولاخ دانی مال له
روخا و به به فر و باران
کولانان پاک نه که نه و
خانوی به کقات یا چهن قات
براکان نوره ی جو مال له
دهگیلیت لاهم لاو لاوه
کانیه کانی پاکه و بکات
به ری کو پیکی و جوانی
چیم برینه و پابیل له
کونه مشکی لی ده برن
به تیکرایی بو ته و او
شاجوگه نوگه نوگه س
چه شنی گول و گول گولاو
بو جو مال خو ساز نه که ن

پیکه و دهرئه چن له مال
 قول هه لئه کهن تائه ژنو
 شاجوگه جو مال کریا
 نورهی پشک یان قورعه یه
 قورعه ی هه کسه سیک دهرهات
 به پیاوه تی و جوامیری
 پاش ئاودیران دارو باخ
 نورهی چنن گیایه
 یان وینجه و گیانه رمه
 تهق و پوقی می رازه
 کارکردنی بی ئی شه
 گیاو وینجه بو ته و او
 نامادهن بو درویننه
 نوکسه سوره و نیسک و ماش
 رهنجی شاننی خو یانه
 نه وه ئاوه ردوی مالله
 وا ورده دان خرپ کریان
 به چهن ئاوات و بریا
 جانورهی گهنم و جویه
 نه لاین با نه ویت به قه م^۱

به خوشی و به کاله مال
 نیه تیانا من و تو
 هه پرگ و لیتهی دهرخریا
 پشک و قورعه بره یه
 نه وه لئه نوره، نه وه ده بیات
 ده ست ئه کهن به ئاودیری
 به خوش حالی و له په پرداخ
 له کیو، پی ده شت، چیا یه
 بازارپ که رهنه تو گهرمه
 که رهنه تو، تیژ بی سازه
 راستی خوشه نه م نی شه
 له بهر گهرمای خوره تاو
 چهن جوره و له چهن شوینه
 باقله سوره و چیتی باش
 پیویسته و بو ژیاننه
 کهم شت ئاوا حه لاله
 خه رمان گسک و کرپ دریان
 کوونی و جه وال پرپ کریا
 له پیش دروینهی جویه
 وا جه می کهن زور و کهم

۱ - قه م: کانی جو لره به گات و دانی بره ری.

درويڻهي جو دوايي هات
 کاتي شهو هق له پاش شهو
 گهنم دهڪهن درويڻه
 دس دهڪهن به ڪارڪردن
 پياويڪ به ناو بڙه وان
 بڙه وان بو چه رخه چي
 نه گهر چه رخه چي جي ما
 بڙه وان ديتهه فريما
 قهديم له کاتي درهه
 ماليڪ درويڻهي نه ما
 جهوت هشت کس به يه ڪجاري
 نه ويان نه هاوردهه مال
 کاتيڪ درهه دوايي هات
 له پاش سوپاس بو يه زدان
 خوشي جهز و خه رمانه
 شوڪري په روه رديگاره
 ره سمی سهر بڙانه يه
 هر ماليڪ به پيئي گهنمي
 يه کي شه کيڪ سهر نه بڙي
 زورتر باوه لهه ناوه
 نه ليين نهه رستهه وپلاوه
 له سهر نهه دريا سه لوات
 داس تير نهڪهن بو درهه
 نالهه و قرچه ي هاوينه
 نهه لا بو نهه ولا بڙدن
 بڙي دهڪات بو نهه وان
 داي دهه درپيت وهڪ قه چي
 گهنمي زور يا گهنمي ما
 له چڪ بدهن به سهر يا
 مانگيڪ بو ياکو چل شهو
 بو پول نهه يان بو ته ما
 تيڪڙا نهه چون بو ياري
 به پيڪه نين له سهر حال
 به تيڪڙا نهه دن سه لوات
 واجهه مهه بو دهغل و دان
 خه رمان دهواو ده رمانه
 ره سمیڪي ڪون له بڙه
 به نيوي شوڪرانه يه
 له زور بوني يا گهنمي
 يه کي گيسڪيڪ سهر نهه بڙي
 قازان رستهه وپلاوه
 له زه مان ڪونهه و باوه

زور زور بھر دے تدارہ
 سفر دیک گھورہ دائہ خن
 خاوهن مال وک میواندار
 دادہ نیشیت بہ روی خوہش
 تیکرا تین بو نان خواردن
 پاش نان خواردن دوعایہ
 بو لہش ساقی خاوهن مال
 یاخوا ہر کہس دل سووزہ
 دل سووزیہ کہی بہ تینہ
 ہر کہسیک یاری دہرہ
 بو زہ عیف دل بہ بریان
 لہ بو خہلک یاری دہر بن
 نہ وہی خاوهنی ہستہ
 بو پیشکوت گہل نہ کوشی
 خویشم فہر دیک لہ گہلم
 جی ماوم لہ پای کہلم
 ہیچیک لہ دہستم نایہ
 خودای تاکہو تہ نیایہ
 جہزی رو لہ ہزارہ
 جوچنہ^۱ و فقیر بانگ نہ کن
 لای دہس فقیر و ہزار
 میوانان روسوور و گہش
 بہ خوشی رابواردن
 دوعایان لای خودایہ
 لہ لای زاتی بی زہ وال
 دل سووزی گہل و ہوزہ
 بو ہزار و بی تینہ
 سہ روکیان کاریگرہ
 سہ رہرز ہردو دنیایان
 سہ رہرز روژی مہحشر بن
 پیشرفت گہلی مہ بہستہ
 ناوی کہوسہر نہ نوشی
 بہ لام بی ہیژ و شہلم
 بہ خوا دل سووزی گہلم
 پہ نام ہر بہ خودایہ
 خاوهن نہرز و سہمایہ

گشتمان نہومان پہ نایہ

۱ - جوچن کہسکہ کہ زہوی و زاری بہ

۲ - کہل: کیو (کرہ)

بو مه‌درسه

چرای زانین هه‌لکریا	زه‌نگی مه‌درسه دریا
بو پیر و لاو دل وریا	حوّل نه‌زانین قاو دریا
هاته‌دی خوژگه‌و بریا	می‌شک به‌زانین ناو دریا

مروف چونه

می‌شکت له‌سه‌ر له‌ش قه‌لاو چه‌ساره	کاکه ده‌زانیت له‌شی تو‌شاره
دارای چه‌ن شوینی به‌رز و نه‌ویکه	سینه‌ت له‌ناو شار په‌له‌زه‌ویکه
ته‌پولکه‌ی سه‌ر سه‌ر وه‌ک چاوکه‌و سه‌راو	پانای سینه‌ی خو‌ت بی‌نه‌پیشی چاو
به‌بیری ژیرت پییدا بگیله	نه‌وپه‌له‌زه‌ویه تو‌چاک بگیله
توی موبه‌ت سه‌وزکه چاک چاویاری‌که	له‌سه‌ر چاوی می‌شک تو‌ناویاری‌که
له‌نمام دوستی و راستی له‌په‌رداخ	پانایی سینه‌ی خو‌ت بکه‌به‌باخ
هه‌مو کات له‌ئه‌و بکه‌یت چاودی‌ری	له‌شاری له‌ش باخ به‌عه‌مه‌ل‌بی‌ری
له‌لای پیرو لاو زور زور نازیزی	له‌هه‌ر شوینی بیت تو‌خاوه‌ن ریزی
له‌پاشه‌روژا خو‌ت دانه‌می‌نی	نمام رق و قین دانه‌چه‌قی‌نی
به‌زوانی شیرین به‌ش که به‌توبه‌ت	هه‌راوی سینه‌ت پر که له‌موبه‌ت
وی‌نه‌ی گولانی بو‌ن خوشی به‌هار	شاری له‌شت کرد به‌گول و گولزار
مه‌له‌می دلی چینی ره‌نگ‌زه‌ردان	وه‌ک گولی به‌هار بو‌شیفای ده‌ردان
له‌پاش مردنت هی‌ما هه‌ر ماوی	نه‌که‌ر ناوا بیت تو‌خاوه‌ن ناوی
بو‌چ له‌چال زه‌لکاو نه‌زانین ماوی؟	«مه‌بنه‌ت» تی‌کوشه‌تا هه‌تا ماوی

به شى دوههم

سروششى و نه ته واپه تی

کورد ناوی بهرزه

سه ره تا: ده بی هه مر و قیک بو خوئی ناسنامه ییکی هه بی تا به باشی خوئی بناسی و شوین و ناسه واری و خهت و جوغرافیای ولاته که ی به چاک تی بگات، ناگادار بیت له کوی به دنیا هاتوه و له چ شوینیکا زیاره و چونی له زیندا رابواردوه، تا کو له و شوینه واره ناگاداری هه بی که نه گهر هاتو ریگای که وته شوینیکی خارریجه و پرسیاریکی لی کرا، کاکه گیان تو خه لکی کویت؟ بزائیت به ریک و پیکی و لام بداته وه و بلی من له فلان تیره و قوم و ره گه زم، و زیدی خوم و باو و باپیرم نه و شوینانه یه، جا نه گهر خوئی نه ناسیت و ناسنامه ی خوئی رون نه کاته وه؛ داخو له و کاتا چ حاله تیکی به سه را دیت، خوئی هیچ، نه و که سه پرسیاره که ی لی ده کات بو خوئی نایزیت نه م پیاوه گیژه و یان میشکی پو که و هیچی لی حالی نیه، جا له سه نه م باسه و به و هویه وه که خوم کوردم و زور چه ز ده که م ناسه وار و شوینه واری کوردم بو رون بیته وه، به پی زانینی کورت و نوقسانم چهن دیری شیعرم داناوه به نیوی (کورد ناوی بهرزه) که پیشکشی ده که م به براو خوشکه دلسووزه کانی کوردم. وه له سه شیعره که ی ماموستا قانع خوالی خوشبو و نویسه:

«عه فو فدرمون نوقسانم له وه باشتر نازانم»

مهینه تی ۷۶/۳/۱۵

بازی کهس وه ها خوئی موم کردوه	ناوی باوکی خوئی له بیر بردوه
یه کیک ناوی کورد بیته سه زاری	تا بوئی بکریت نه دات نازاری
نه لیت نه عسابی خوت بوچ وردنه که ی	بوچی تو باس له، میژووی کورد نه که ی
هیچ بیر ناکاته و له ناکاری خوئی	له زید و ماوا شوینه واری خوئی

سوکیه تی به دایکی خوئی نهکات
 خوئی له سهر سینه ی دایکی ژیاوه
 خاک و پی دهشتی سینه ی دایکیه
 نزیک به هه تاو به رزتر له مانگه
 بو گه میه که ی نوح له کاتی توفان
 راوسته له سهر کیوه که ی جودی
 جودی گو دیه و به مانا کوردی
 قورئان سورهی «هود» پاش له چلوسی^(۲)
 نه لین کیو جودی یانی نارارات
 شان له شان یه کن وهک هاوال و دوس
 نیشتمان دوستان به بیر ژیره کان
 بو پوجه وکردن ناو کورد مه کو شن
 نوسراوه روله ی زهرته شتی کوردی
 نیژن کورد بوگه ئیبراهیم خلیل
 له وی نه ماوه و چووه بو که نعان
 ریژگرتن میژوی ولاتت فه رزه
 زانیان وردبین له مه تن و مانا
 «ن والقلم و ما یسطرون» م
 به وی نه ی که متار^۱ یا ریوی و چه قه ل

پشت له باپیره و باوکی خوئی نهکات
 نازانییت تییدا هات به دونیاوه
 نازانییت میژووی ولات باوکیه
 نازانییت ناو کورد چه ن به ناوبانگه
 به دهلیل نایهت پیروزی قورئان
 نه مری پی کرا له خودا به زودی
 به پی ی ته فسیری زانا به وردی
 بو کیوی جودی هه رکهس نه پرس ی
 زور له زاناکان و ناوی نه بات
 کیو نارارات و زهنجیره ی زاگروس
 جا ئیتر براکان خاوه ن بیره کان
 جا ئیتر براکان به دل تیکوشن
 به وته ی میژو نه یژیت تو کوردی
 لای میژوناسان به به لگه و دهلیل
 خه لکی کویه یه^۲ و له تاو دوژمنان
 بهم دهلیلانه کورد ناوی به رزه
 قه له م و نه یژیت به ئیوه ی زانا
 من راسپیرو زاتی بی چونم
 به فیله بازی و به درو و ده غه ل

۱ - گه مه: که شتی.

۲ - نیشاره به به ئا به تی ۱۱ ی سورهی هود که ده له رموی: «استوت علی الجودی»

۳ - زانی هه دراسی ده له رموی: حاشیه ی ته لسیر «محمی الدین» عه رهب له لی ئیبراهیم کورده نه عه رهب.

۴ - که متار: گفتار.

ببیت به په رده دی ره شی سهرچاومان
 سه دیک به سن وینه ی نه سکه نده
 باکه ی کویره و بیت ناویان له ناوا
 باتل وینه ی یه خ زو نه تویته وه
 سهرپوش بهن به سهر چاوکه و سهر او ی
 هیوای سهرکه وتن له لای خوداوه
 قه در کیو و دول، پیده شتمان بکرین
 وهک نه وه مه کی دایکمان نه مژین
 فهرزه، واجیبه تا روژی مردن
 ههرکه س که نه ببیت حوب ماواو دیار
 له خو ی بترسیت بو عه زاوی «نار»
 بی شک نه و قهومه فه وتانی نابی
 بو بهرز نه پوانی و خه یالی خاوه

فهره ننگ بیگانه با نه یته و ناومان
 به شیر ی زانین به عیلم و هونه ر
 نه خشه یان تیکده ن بیده ن به ناوا
 حه ق وهک شه وقی خوه نه مینیته وه
 نیوه به زانین کویره و کهن ناوی
 مهینه ت بیرورای خو ی وا داناوه
 پیکه وه ریژ له نیشتمان بکرین
 گشتمان له باوهش ولاتمان نه ژین
 ههر وهک باوک و دایک ریژ وه تن گرتن
 به پی ی حه دیسی ره سولی نازدار
 لییان ده پرسن له «دارالقرار»
 خودا بو قه ومیک ناوی دانابی
 «مهینه تی» پیره و دل پر زوخواوه

نه لف و بی

بم نه لای سهری ولام نه دات نا
 کیانی خو ی ده کات به فیدای گیانت
 یاخوا تا ماون زیانتان خوش بیت
 دهیبات شاره وشار مزگانی شادی
 باس کهن له باسی زیانی به کتر
 وته ی ریکو پیک وا بخه نه ناو

«نه لف» له کهل تو و توویژ دهکا
 «ب» بریار نه دات له بو زیانت
 «ت» تا نه توانن به کترتان خوش بیت
 «پ» په پوله یه، په پوله ی شادی
 «ج» جه مه و بونه له دهوری به کتر
 «ح» حه مو که ستان بیننه پیش چاو

ده خيله به کتر نه خه نه پیش چاو
 بو کوسپی ژیان چاره سهر کردن
 بو ژین و ژیان له روزگار تان
 ژهنگی ناینه ی دل پاک نه کاته و
 زانایی هه له بو سهرکه و تنتان
 موژده ی نازاد بوون ته و او جیهانه
 له نیو نوسراوه ی کوردیا که م دی
 زانین بو مروف جیگای نیازه
 دهروازه ی زانین بو گشت که س بازه
 برسیه تی و رووتی نه وان نامیلن
 قه له م سهرکوت که ر جه م نیستعمارده
 شه و و روژ، وردورد هر خهریک کاره
 زور تی نه کوشیت بو رزمگاری خو ی
 چاک ناگادار بن له حال و بال به ی
 پشتی چه ماوه وه ک قه ف کوچان بی
 قهومی نه زان بی هر وه کو شه له
 له شوونی زانین برون به په له
 وابووه و اتا دونیا دونیا به
 جه ژنی سهرکه و تن روژ نازادیه
 لیان نه شیوییت تا دیرزه مانه

«خ» خوشکه کانیش وته بخه نه ناو
 «د» دهنگدانیکه له بو یه کگردن
 «ر» ریکو پیک بیت بهرنامه ی کارت تان
 «ز» زامی دل تو چاک نه کاته و
 «س» سه واد چاکه بو پیش که و تنتان
 «ش» شه وه قی سوور و انوما یانه
 «ص» و «ض» کاکه له گه ل «ط» و «ظ»
 «ع» عه له م داری نازادی خوازه
 «غ» غه م فرینیه و ناواته خوازه
 «ف» فه ل او جوتیار زهوی ده کیلن
 «ق» قافیش له قه له م هیئنده به کاره
 قه له م هاوکاری کوپری هه ژاره
 «ک» کاف کو ل نه دهره نه و له کاری خو ی
 «گ» گه لیش ته و او پال بهن به پال به ی
 «ل» لام له لام وایه هه رکه س نه زان بی
 «م» میم مهینه ت لابه ر نیو دلی گه له
 «ن» نونیش نیازی سهرکه و تن گه له
 «و» واویش وه ک نالای سهرکه و تن وایه
 «ه» هه راو به زمه و جه ژن و شادیه
 «ی» یاخوا شادی و خوشی نه مانه

سوڙي دهروون

چهرخ له دهورانه چهرخ له دهورانه
 ودکو بهردنناش له دهوردهانه
 نه م کوردي نه رزه جي جهولانگايه
 بي باکو و ترسيک به دليا نايه
 کاتي نه م چهرخه دهوري دايه وه
 ريشم سپي بو و دک به فري کيوان
 چاوکهي چاو نازين بو له ديمه نم
 نينه ياني هاي کوچي هي باردن
 جا بو نه م ريگاي پر پيچاوپيچه
 يا ر دب له و روژده بي توشه نه وين

نه م چهرخه کونه له دهوردهانه
 کاري هاريني کوڙي نينسانه
 بو خوي کردويه به جيگاي کايه
 ناله نال نينسان له لاي وه ک بايه
 کات پيري له من سهري دايه وه
 پيري له چهن لا دهردمي ديوان
 ناوديري دهکات سپي چيمه نم
 کوچي روه ولای ذاتي غه ففاره ن
 ريگا دووره و توشه کيش هيچه
 شهرمه ندهي نه و روژ پر جوشه نه وين

نالانم نيمشه و

نالانم نيمشه و نالانم نيمشه و
 جه نيش نه عزام نالانم نيمشه و
 کان که ردم دار غه ليمي نيمشه و
 زامي بله که م ناسوورده ن نيمشه و
 ددواکات زامي جه رگي من نيمشه و
 يا «حي» به لوتفت غه فووري نيمشه و
 چون من بي که سم. که س بي که س نيمشه و

ياران هاو فهردان نالانم نيمشه و
 جه ناسووري زام نالانم نيمشه و
 بکيانه په ي من حه کيمي نيمشه و
 دونيا له ديدم دهيجوورده ن نيمشه و
 به ل دووره و که فيت مهرگي من نيمشه و
 يا غه فوور بده سه بووري نيمشه و
 برهس به دادم فه ريادرهس نيمشه و

قاسديان دهليل نيه خو نيمشه و
 ناخ پيري رهنجي بي مایه نيمشه و
 مه لهم بهن به جهرگ که بایم نيمشه و
 «قابض» ميوانهن له لای من نيمشه و
 نه سر کا له چهرخ «معلق» نيمشه و
 بهل ناله م قه بوول بو جه لاش نيمشه و
 ياران دهرده که م کاريهن نيمشه و
 هوناو له جهرگم جاريهن نيمشه و
 روحم بارگيري عوقباشهن نيمشه و
 روحم ته داره ک کوچشه نيمشه و
 نيتر له لاشه م بيزارهن نيمشه و
 لاشه م سهنگ سر مه زارهن نيمشه و
 روح ته نوين حال^(۱) نيزافهن نيمشه و
 سه دای «ارجعی» م نه گوشهن نيمشه و
 دوس باوه فاي جارنم نيمشه و
 «حه سهن ره زایی» دل بوريان نيمشه و

نه قوم نه فاميل نيهن خو نيمشه و
 نه کج و نه کور نه دایه م نيمشه و
 نه دایه ماوا نه بایم نيمشه و
 قهت برایش نه هات بولای من نيمشه و
 با من بنالم له لای حهق نيمشه و
 پهنا بهم به زات بي همتاش نيمشه و
 کاريهن نيمشه و کاريهن نيمشه و
 شين و واو ديلاو زاريهن نيمشه و
 نه قسم هر هه وای دونياشهن نيمشه و
 نه قسم هر هه وای پوچشه نيمشه و
 به نهر حهق روح هه ي بارهن نيمشه و
 چون روح له لاشه م پيوارهن نيمشه و
 ياران لاشه ي من که لافهن نيمشه و
 لاشه م سهنگين، دل په روشهن نيمشه و
 نيتر هاوفه ردان، يارانم نيمشه و
 به «حمد» و «سوره» يادکهران نيمشه و

بریا^۲

که لی پاش که وتو دل پر زو خاوت

بکه وه فریای که لی جی ماوت

۱- روحاً نیشاره به که نه و دو سه ره ی وا به نترین ده خونریخته و لاجروه، روحم خه ریکهن له لاشه دهرده جی.

۲- بریا: نارمزه.

قەومی زەلیل و زۆر لی قەوماوت نەر ژیر بی ئەبی خوین بی له چاوت

بو قەومی ناودار ئیستا بی ناوت

هەلمالە پەردە لەسەری چاوت بروانە میژوو بو خوت و ناوت

بزا لەکوی بویت ئیستا وای لەکوی هەولیک بدە با ون ئەبی ناوت

بو قەومی ناودار ئیستا بی ناوت

غیرەت و شەرەف نیشانی پیاو نە بە سیپال^(۱) و شال و کلاو

غیرەت بنوینە خاوەن غیرەتی چەوتی و دل پیسی بنییره لاو

بو پیش کەوتنت غیرەت بنوینە

نە مەت لە چەن شوین سەری لی داوین بی دەنگ دانیشتوین ئەلین پیاوین

بو یە وا گێژ و سەر لی شیواوین لە نیو گەلانی دنیا جی ماوین

دەنگی بو قەومی لە گەل جی ماوت

دەنگت بەرزەو کە چەشنی دەنگی شیر هیمەتت بەرز بی هەروەک هەلوی پیر

«صلاح الدین» ت بکە ویتەو بیر «ریچارد» و «فلیپ» ئەو کردی ئەسیر

دەنگت هەل بپەرە و هیمەت بنوینە

لەم چالە رەشە گەلت دەربینە

۶۳/۱۰/۲۹

بو مندالانی کوردستان

نیمە جوئیکی پەپوولە ی شینین لە کوردستانی ئیران زەوینین

شان له شان یه کین فره شیرینین به وینهی گولی لاله و نه سرینین
 هه رتا نه توانین یه کتر نه دوینین بینه و با پروین گشتمان بخوینین
 حوولی نه زانین با ده رپه پینین

دهستی یه ک نه گرین وه ک خوشکو برا چرای زانستمان له بو هه لکرا
 به گورپین بو ئیش له دهشت و دهرا جلی شیک و جوان ده کهین به بهرا
 دوژمن خوئی ناگریت له به رانبهرا له داخان هه ر خوئل ده کات به سهرا

ئیترا با لیباس خه م کات به بهرا

یه ک گرتن ئیمه له بو زانینه زانین سه رچاوهی ژیان و ژینه
 مه له هم و دهوای زام و برینه فیربوونی نه خلاق ئاوینهی ژینه
 لاومان به بیر و ژیر و مه تینه له گیل و گهوج و نه فام به قینه

ناحه ز له ئیشمان مات و حه زینه

به هوئی زانین و به رووناکی دل کوردستان ده کهین به چیمه ن و گول
 هه مو لای ده کهین به چه ن جو ره باخ ئاوه دان ده کهین دهشت و شاخ و دول
 ناهیلین تییدا جیگای چول و هول تیایا ده خوینین هه ر وه کوو بولبول

ناحه ز کردهی خوئی نه نیته سه ر کول

ئیمه جو قیقی په پولهی باخین ده م پیکه نین و زور خوش ده ماخین
 ناشقی کیو و هه له ت^۱ و شاخین به رها و چنوور داوینهی راخین^۲
 وه ک گول سنه و بهر هه ر له په رداخین

له داخا ورگی دوژمن هه لدرپین

۱ - مه له ت: مه لدرگه، کیری سه خت. (صخره)

۲ - رینه لانهی پای کیره کان. (شنزار)

جھڑنی نہوروز و بووکی بہاری

جھڑنی نہوروزی دیسان ہاتہوہ
 جھڑنی نہوروزہو دل پر ہیوایہ
 بہہار ہاتہوہ وادہی شادیہ
 بہہار ہاتہوہ ہاڑہی شہتاوان
 قیڑہی قاڑہ پش لہسہر تہپولان
 ہوڑہی بالی مہل لہنیوی داران
 ہوڑہی بالی باز لہسہر دیاران
 فیقہی گاوانی و قیڑہی قاڑہ پش
 جیکہ و جروکہ و سروہی پاساری
 بہہار ہاتہوہ بو سہیری سہیوان
 بہہار ہاتہوہ وادہی گولانہ
 بہہار ہاتہوہ شکوفہی گولان
 چہندہ پرشورہ وادہی بہہاران
 چہندہ پرشورد سہوزہو میرگہزار
 قافلہی گولان مہدران وہ تہمکین
 ہو دل گول سووسہن پیشناہنکی گول
 دووہم یاسہمہن سہرمہدو نہ خاک
 گولی و دہنوشہ شہفای دہردان بی
 بہرہزا و چنور لہ درزی بہردان
 بہ دید و بازدید بہ خہلاتہوہ
 دہنکی سازو دہول بہزم و ہہرایہ
 کات پیروزبایی ہم نازادیہ
 گمہو دہنگ قومری لہ درزی کاوان
 جووق جووق و پول پول لہسہر سہہولان
 گرمہی ہہوری تال لی شاوی باران
 قاسپہی خاصہکہو لہسہر نسااران
 کیڑ و کوپی لاو گشت نہکا سہرخوش
 موڑدہی ہاتوچوی نامہی دلداری
 خال خالی بہفران لہ لوتکہی کیوان
 کاتی دہرخستن رازی دلانہ
 خہمان لا دہبہن لہ پہردہی دلان
 قاسپہی خاصہکہو لہسہر نسااران
 وہک قافلہی عہجہم تہواو گہوہہربار
 رہنگاوپہنگ کہردہن ساراو سہرزہمین
 بوئی عہتری دہروات بو قولایی دل
 سی گول، سی نیمگول، سی وہرہق، سی چاک
 شہفابہخش حال دہردمہندان بی
 ہہلالہ لہ چوم ویل و سہرگہردان

وهنه وشه و سوسهن عه بیره ده بیژن
 جوقه ی مرواریش دان له فهرق سهر
 سپای گولالان بکهر باخه بهر
 شلپ و کوی بورچین^۱ له نیوی چه وزان
 بایه قوش داعی کوتر نامه بهر
 هه لو کوپخایه و په پو کار ریخهر
 قواقوی قومری به وینه ی ریبه
 زپه ی بازنه ی نه وتول عه زیزان
 بو ی سمل و میخه ک کچی سه روین لار
 قاقای کچ ههر وهک قاسپه ی خاسه که و
 له ژیر زیر و زیو له ره ی لیموی تهر
 زرمه ی هه لپه رکی مه یل دار و بی مه یل
 سه دای ساز و ده ول هه رتا خورئاوا
 هاتن به هاره و سه یر و سه فایه
 که وتنه هه لپه رکی سه یره و قه ناری
 فیسقه قابچی دهر بووکی به هاره
 شاباز و شاهین هم باده هیینن
 بو هاتن به هار یه کسه ر ناماده ن
 ساقی بیرانه تو شهراب و مه ی
 مه ی نوش بنوشه خوش بی نه حوالت

لاله و هه لاله نه سرین ده پیزن
 گولاله سووره پوشای دهشت و دهر
 وات به سه سه گول مرواری له سهر
 هاژه ی شه تاوان قلمه ی قه لوه زان
 قازه ره ش قاسد شه مال موژده دهر
 که وان چه وت رهنگ لیباس دولبه
 بولبول غه زه لخوان بو عیش دولبه
 دهنگی ساز و ده ول هم چه پله پیزان
 فره ی فه قیانه ی کوپی هه رزه کار
 دهنگی چوپی کیش چوپیه که ت به نه و
 له سهر سینه ی کچ شه وقی زیو و زهر
 دهنگی گورانی ناخ له یل و براله یل
 دهنگی شاباش گپر بلین مالئاوا
 نه م گشت شادی و به زم و هه رایه
 جیازی هاورد بووکی به هاری
 جوړه کلونه^۲ کلای لاره
 قازو قوله نگان مه جلیس نشینن
 هه ریه ک به جوړی سه رمه ست باده ن
 نه یچی! سا لیده تو به نه وای نه ی
 شمشال ژهن ساده ی دهنگ شمشالت

۱ - بورچین: سونه (اردک).

۲ - جوړه کلونه به قه د مه لرچککه که به نار شوان حه له تینه مه شهرره.

له به زمی بووکی به هاری لی ده
 بلی له نه زمی سه رمهستی و باده
 به لام به ناههنگ کزه ی که بابت
 که باب بیرانه بو مه زه ی شه راب
 مهستی ناهینی که باب بی شه راب
 بروره و سه ر باس هاتنی به هار
 که م بکه تاریف شه رابی شه رهنگ
 به هار هیناویه باده ی سه درهنگی
 هاوکاری یهک بن به زیره کانه
 کاکه نه ویه باده ی سه ربهستی
 یه کیه تی و زانین خو ت ناماده که
 ناگات به نامانج بی نایین هیچ کهس
 هر سی نه ونه ناینه ی ژینت
 که سی نه ر که سه قسه یکی به سه

سو پناچی داده ی بز ماری لی ده
 دایره چی ده ی خو ت که ناماده
 ره بابچی سا ده ی لیده ره بابت
 ساقی سا تویش گوی ده به ره باب
 هیچ مه زه ی نیه شه راب بی که باک
 نووسه ر دریژه مه ده به گو فتار
 که م بلی بیژن گورانی و ناههنگ
 تو له گه ل به هار بکه هاودهنگی
 هاودهنگی یهک بن به دل پاکانه
 دهستی یهک بگرن نیوه دوو دهستی
 نیتر که م تاریف مهستی و باده که
 به لام نائینت و هر نه ده ی له دهس
 یه کیه تی و زانین ده ستووی دینت
 نووسه ر تو بلی به قه له م به سه

جیازی بووکی به هاری

سارا و سه رزه مین ته واوی پوشا
 هه ریه ک پهری ویش خیمه و خه رگایی
 هه دیه ی به هاری گشت ناوردشان
 یه کی په ی خزمهت پول نه ونه مانان

سو پای گولان له شکریان کی شا
 دهسته دهسته بون هه ریه ک له لایی
 خه یمه ی جو راو جو ر به رپا کردشان
 هه ریه ک به ته وری ویشان مه ن مانان

یه کی په ی خزمهت پیری کونه سال
 یه کی په ی خزمهت شای سو سهن خالان
 یه کی تر بو لای ناغه و شاریه کان
 سو پای گول وینه ی سو پای سهلم و توور
 ریک و پیک هر وهک که وکه بهی تهیمور
 گریان و شیوهن به فیری نسا ران
 بهرق و چه خماخه و ترکه ی هه وری تال
 شوان و گاوان گشت که په ک ' وه کول
 تهق و پوق تگر له سه هر هار هار
 موژده ی به کیه تی و زانین و کاره
 بووکی نه وروزی ناو کورده واری
 به ئه لف، بی، تی نه و داچنراوه
 هیچ کاتی مه کن قهت دل نازاری
 قسه ی ژار ناوی مه خه بو نیو دل
 بو گه ل و بو خوت ناینه ی ژین به
 یادناوه ر حق و ناحه قی بو خوت
 له و روه تورشه تو حاشا که ی خوت
 به لام روتورشی کرداری خوته
 دلی دل پاکان وهک که باب نه که ی
 خوت رسواو به دنام لای نه حباب نه که ی

یه کی په ی خزمهت لوی رهنگه نال
 یه کی په ی خزمهت چکول مندالان
 یه کی بو خزمهت دی نشینه کان
 باخه بهر کردیان هر به نه و دستوور
 گشت ناماده بین گولان جوراوجور
 بو ی شنه ی نه سیم نم نمی باران
 نه عرته و گرمه و شنوی بای شه مال
 هاژه ی شه تاوان له نیو چه م و دول
 یزن قاله قال میگه ل باپه باپ
 هه موی نیشانه ی هاتنی به هاره
 نه م شیعه ره به نیو بووکی به هاری
 کوردان به شیعر ئه لین هونراوه
 من قسه ییک ده لیم بو یادگاری
 تو بیر بکه ره و بو به هار و گول
 وهک گولی به هار ده م پیکه نین به
 ناینه ش بکه سه رمه شقی بو خوت
 گه ر به روتورشی ته ماشا که ی خوت
 نه رچی نه و وینه، رووخساری خوته
 بوچ وه به دخولقی خوت خراب نه که ی
 به دی بو خوت و دایکو باب نه که ی

جا بہ پیگہ نین دہردت دہوا کہ
کاتی گولّ لہ خاک سہردینیتہ دہر
بہینیک بہ تاسہی ژیان و ژینہ
ٹہلین دی نشین بی عہقلّ و مایہ
کاکي کورد سلام خواتان لی رازی
یاخوا بہہاری ہموو شادی بی
یاخوا گولہکان دایم دیار بن
یاخوا گولہکان دایم وہک گولّ بن
یاخودا جہژنی ہموو موبارہک
لہمہ زیاتر ئیدی نازانم
جگہ شادی گہل نیہن نیازم
گشت لہ بوّ یہکتر دایم یہکدہنگ بین

روتورش، قسہ تالّ، گشتی رسوا کہ
یان لہ چلی دار یا شاخ و کہمہر
لہ بوّ ٹہو ژینہ دہم پیگہ نینہ
بہ لام شاریہکان زوریان ناغایہ
بوّ شیعری ویژیاو ببن بہ قازی
گشت لہ شادی و زہوق، ہم نازادی بی
بوّ یادگاری سہوقاتی یار بن
یاخوا ہموو کہس شادی لہ دل بن
بہحق دوو سورہی «طہ» و «تبارک»
خوشی بوّ گہل و ہم نیشتمانم
سہرکہوتن ہموو لہ خوا ٹہخوازم
گولّ نہدہر بژین ہاودہنگی یہک بین

نہوروزانہ

دایہ گیان وا بہہارہ
کاتی گولّ و گولزارہ
لہ لاپالّ و خوہر گہرہ
یہا پرز و لانسارہ

دایہ گیان وا بہہارہ
سہیری گولّ و گولزارہ
پیہرا نہوروزانہ کہم

گوئے سووسہن لہ چیمہن لہنجہ و لاری خووش دیمہن
تہ پوئکھی داوہ دیمہن فر نئہ دات بہ نشیمہن

دایہ گیان وا بہ ہارہ

سہیری گول و گولزارہ

بیٲرا نہ وروزانہ کہم

گولی مرواری لہ سہر سہری لہ خاک ہینا دہر
سارایان گشت گرتہ بہر ہر وہک سوپای نہ سکندہر

دایہ گیان وا بہ ہارہ

سہیری گول و گولزارہ

بیٲرا نہ وروزانہ کہم

گول دایپوشی تہ واو ئہرز گوئے نہ سپہک بالابہرز
لالہ و ہہ لالہ و نیرگز گول رہیحانہی ہزار تہرز

دایہ گیان وا بہ ہارہ

سہیری گول و گولزارہ

بیٲرا نہ وروزانہ کہم

دایہ گیان وا نہ وروزہ بہ فری زستان ئالووزہ
نہی مانہ و فیز و پووزہ رومہت رمش وہک خہ لووزہ

دایہ گیان وا بہ ہارہ

سہیری گول و گولزارہ

بیٲرا نہ وروزانہ کہم

نه ما فيز و ده ماري ناو له ژيري بوجاري
له ترس هه وري به هاري ته واو ده ردي بو كاري

دايه گيان وا به هاره

سه يري گول و گولزاره

بيرا نه و روزانه كه م

لي شي واوه خوشحالي كه وته ناو ژيني تالي
نه ماوه هي زي بالي جيگا بو گول بي خالي

دايه گيان وا به هاره

سه يري گول و گولزاره

بيرا نه و روزانه كه م

گولي وه نه وشه و شه و بون واسيسه گول و به بون
گولي ياسه مه ن و ياس ته واو پر له عه تر و بون

دايه گيان وا به هاره

سه يري گول و گولزاره

بيرا نه و روزانه كه م

گول شه قايق و زه مهق له يهك ده كه ن ده قاودهق
مه كه ر داوه ري بيكات داوه ري حهق و ناصهق

دايه گيان وا به هاره

سه يري گول و گولزاره

بيرا نه و روزانه كه م

گولي هه رمي و داري سيو بزه يان كه وتنه سه ر ليو
ته واو داري باخه كان دايان به سه ردا چار شيو

دایه گيان وا به هاره
سه يري گول و گولزاره
بيرا نه و روزانه كه م

چار شيويان سپي و نه رمه هه واش نه سارد، نه كه رمه
بوچي كي شايان چار شيو؟ يان شيوي حه يواو شه رمه

دایه گيان وا به هاره
سه يري گول و گولزاره
بيرا نه و روزانه كه م

گولي سپي و زهرد و سوور بر كه بر كه خوار و ژوور
وهك سه ربازي سه ر سنوور وينهي سوپاي سه لم و توور

دایه گيان وا به هاره
سه يري گول و گولزاره
بيرا نه و روزانه كه م

دایه گيان وا به هاره نه م كشت، گوله دياره
سونعي په روه ردگار سه وقاتي دي و شماره

دایه گيان وا به هاره
سه يري گول و گولزاره
بيرا نه و روزانه كه م

زورتر بو گھلی کوردم لہ گھورہ تاکو وردم
 نازاو و بہ دہس و بردم بو خوشحالی گشت مہردم

دایہ گیان وا بہ ہارہ
 سہیری گول و گولزارہ
 بیڑا نہ و روزانہ کہم

بو لاوی کوردستان

کوردستانم رہنگینہ	بہار یا خو ہاوینہ
کیو و چیا ی زیپرینہ	دہوای دہرد و برینہ
کوردستانم پر گولہ	نارامی جہرگ و دلہ
کیوی ہلہت و زہردہ	جیگہی ہراو نہ بہردہ
ہوار کون دلیرانہ	جیگہی بیچوہ شیرانہ
جیگہی لاوی نہ بہزہ	لاوی کوردی رہ گہزہ
لاوی نازاو بہ دینہ	روگہی «صلاح الدین»
لاوی نازاو بہ گورہ	جہرگی دوژمن ہلدپرہ
وہک پہلہنگی شاخانہ	نہوادہی ہلوخانہ
سہنگہر نہو بن بہردانہ	وہک ناسکی سہر ہردانہ
خاوہن زات و ہلمہتہ	جہرگی دوژمنی لہت لہتہ
بالاہرز و شیرینہ	کور بارامہ چیوینہ
روگہی نیوی سہنگہرہ	کور کاوہی ناسہنگہرہ
روگہی روژی خہباتہ	ہوی سہرکہوتن ولاتہ

به رانبهر به سهد کهسه	لاوی «ژ—۳» به دهسه
دل پر هیواو به تینه	رولهی دوژمن فرینه
هرکوی نه پروانی دهشته	کوردستانم بهههشته
جیغه ی سهیران و گهشته	دایم باران و وهشته
نه چیتته روپه پر میژو	روله نازایه تی تو
به ناوی زیپر دهینوسن	میژونووسان دهینوسن
نازایه و به دهست و برد	له بو خهبات کاری کورد
تا حه ققی خو نه ستینن	قته مهردانه نه نوینن
ئالا هه لگر ئالایه	ماسولکه ی ^۱ وهک پولایه
هه رتا سه رکه وتن ولات	ماندو نابن له خهبات
به و هیوا ^۲ رومهت گهش به	«مهینه تی» تووش دلخووش به

کورتته سه رهات

وشکه سالیک بو بی باران و وهشت	براکان سه رهاتی سالی هه فتاوه هشت
گه نمی چه که زیخ گشتی پروریا	نیوهی گیای کیو وا هه ل پروریا
هه ریهک به جو ری دهیان کرد هاوار	به لام «با» سی بو، وا بونه چوار
نه یاندا یه کدا وهک رو سه می زال	تاوی بای زه لان تاوی بای شه مال
له نیو خو یاندا نه بوه په پ و قر	بای شورته و ده بورو سه باو بزنگوژ
وهک رز هه لپه رکی کاتی زه ماوه ند	چاویان بری بو له گه وره ی ناوه ند

۱ - ماهیچه.

۲ - به هیوای سه رکه وتن ولات.

هه‌ریه‌ک به نه‌زمی چوپی نه‌کی‌شا
 ئاو کانیه‌کانیان ته‌واو هه‌لمژی
 فه‌لای بیچاره چ بکا و چون بژی
 شه‌ست‌ودوی به‌هار سه‌رما زوری گرد
 نه‌وه‌ش ده‌ردیک‌تر بو چینی هه‌زار
 بیست‌ودوی هاوین ته‌رزه‌بیک باری
 له‌چهن شوین لافاو زه‌ره‌ر زوری دا
 لافاوی هه‌لسان له‌کیوو له‌هه‌رد
 خه‌لک گشت به‌هاوار درشت و وردی
 چهن په‌له‌گه‌نم و جوئی رامالی
 به‌ردی تل نه‌دا وینه‌ی لاشه‌ی گا
 نه‌فرین خه‌لک بو له‌ده‌س گرانی
 ده‌لین نییه‌تی گه‌وره‌ی ولاته
 ریبه‌ری ولات نه‌گه‌ر عادل بیت
 ریبه‌ر عادل بیت مروف خوشحاله
 ریبه‌ری عادل هه‌ر پایه‌داره
 نه‌گه‌ر زالم بی هه‌ر سه‌رنگون بی
 چه‌رخ‌ی ژیانی موریه‌ی شله‌و بی
 چه‌رخ‌ی ژیانی موریه‌ی بیت‌ده‌ر
 کورته‌ی باسیک بو سالی هه‌فتاوه‌ه‌شت

دیار بو هه‌رکام بو خوئی نه‌کی‌شا
 له‌ولایشه‌و شیریه‌ی گه‌نم «سون» مژی
 ده‌بی ناچاره بکات خو‌کوژی
 سه‌مه‌ر زور دارو باخی له‌به‌ین برد
 ده‌ردیک‌تریشیان وابو به‌سه‌ربار
 له‌هه‌ر لادولیک لافاو بو جاری
 گه‌نم و گیای دا به‌سه‌ری یه‌کدا
 چه‌سیل و مه‌زرای پره‌و کرد له‌به‌رد
 چه‌فتا سه‌ر چه‌یوان زاخه‌ی ئاو بردی
 چالی بوه‌ به‌رزی و به‌رزی بوه‌ چالی
 داری هه‌ل نه‌گرت چه‌شنی پوش کا
 بو بی‌سامانی و هه‌م مال‌ویرانی
 سه‌روک عادل بیت بو گه‌ل خه‌لاته
 خه‌لک خوشحال، ولات پرده‌ر و گول بیت
 دوعای خیریان لای زات بی‌زه‌واله
 جیگای په‌سه‌ندی خودای غه‌فواره
 خوئی و نه‌ولادی ئاواره‌ی تون بی
 گولوله‌ی شادی له‌که‌ل تله‌و بی
 به‌و کرده‌ی خوویه‌و بدات سه‌ره‌نه‌ر
 «مه‌ینه‌تی» نوسای له‌نیو مه‌زراو ده‌شت

تیکوشان

لهسه ر ژییانی سه ختم
 نه م دی ساتیکی شادی
 تالی و سویریم زور بو
 چه نده جار کونه جهرگ بوم
 وهک داری بی گه لاو بهرگ
 هه نجه ل نه هات بو ده ورم
 هر به و ثاه و ناله وه
 ژيام به لام وهک مردو
 نیوهی هیوام لام اوه
 تیکر پرایه کتر بدوینن
 ری ر وونناکی بیینن
 کو سپی والسه هر ریمان
 بیچرین هه لی که نین
 به دلی چاک بیبینین
 نوسراوه له «مهینه تی»

تاقی کردنه وهی به ختم
 هه لس و کهوت نامورادی
 خوشی له لای من دور بو
 ناواته خوازی مهرگ بوم
 ناواته خواز له بو مهرگ
 بریا تاقهت و سه ورم
 ئا بهم ژینه تاله وه
 نیوهی هیوام بابر دو
 هومی دم چیننی لاه
 مومی ک دابگر سینی
 ئازادی به دهس بیینن
 یا هه لقهی داو له پیمان
 ژینی چاک به دهس بیینن
 به خوینی پاک بیسینین
 خه م خور برسی و پی په تی

سویندی پاکی

قسه له گه ل کوتر کرد
 بو گه لی ده ر به دهر کرد

کوتر بیرو من و تو
 تو زامدار و من نہ خوش
 بہ زانین و بیبری زیر
 ناخوشی و زام و برین
 کوتر ووتی و انابیست
 تاکو ہمویہک نہ گرین
 سویندی بو یہکتر نہ خوہین
 جہم بین گشت پیر و لاومان
 حازر بین بو پہیمان
 شتی تر پیویست نیہ
 بہ خوین دل، فرمیسی چاو
 چاوو دل جوشی ہانی
 خوینی شہہید، پیر و لاو
 لافاو دہگریست چہم و دول
 لافاو کہہ وا زور بگریست
 دہردی دوزمن نہ دوینی
 لافاو وا دہلوشینی
 لہ قلمہ و ہوشہی لافاو
 کوشکی دوزمن تیک نہ دات
 کاتی دوزمنمان نہ ما
 سہما کہین بو یہکیہتی
 نیتر نہ لاو نہ ولا نہ کہین

تو منت خوش بی منیش تو
 ہہردو بہ دو ووتہی خوش
 با پیکہو بکہین تہ دبیر
 دہوا کہین ہی یہکترین
 نگہر برپوات بہ من بیست
 تیکرا دہستی یہک نہ گرین
 قہت پشتی یہک بہرنہدہین
 کزو پوت و دامامان
 لہسہر سویند بیست پہیمانمان
 ہہر نہ مہمان کافیہ
 پیکہوہ بنین لافاو
 بہردیش دہکن بہ کانی
 ہیژیک نہ دہن بہ لافاو
 دوزمن نہ نیقہ سہر کول
 قہ لای دوزمن ہل نہ گریست
 سہری لی نہ شیوینی
 دوزمن ہل نہ لوشینی
 قہ لای دوزمن نہ مالہ ناو
 بہرنامہیشی لیک نہ دات
 نہوسا دہس کہین بہ سہما
 روت و برسی و پی پہتی
 بہ فیت دوزمن سہما نہ کہین

ئیتر له شوین یه کتر نه گه پین به ساز دوژمن هه ل نه په پین
 نه وساهه مو دل شادین ده بی بلین نازادین
 کوتر بی ره و من و تو با دانیشین دو به دو
 هر دو نه گه یین به ناوات ناوات سه رکه وتن ولات

یادی کون

له گه کچیک چه زمان له یه کتر ده کرد، چون خوا مه یلی له سه ر نه بو نه و میردی کرد و
 منیش ژنم هینا. پاش ماوه بیک هاته وه بو مالی باوکی و منیش له و کاتا نه وت رزا بو به
 سه ری شان و ملما و کردبوی به زام، زامه که م کرد به بیانو چوم بو مالی باوکی و گوتم
 هاتوم بو موّم، بیکه م به موّم و پون بی خه مه سه ری زامه که م، پاش ته وه هاتمه وه بو مال و
 نه م چند شاعرانه م به و هوه وه دانا.

هاتم بو خزمهت کونه دوسه که م دوستی باوه فا به ناموسه که م
 چراغ و شه مع و هم فانوسه که م عه ساو که شکول و هم که لپوسه که م

نه هاتم بو موّم په ری زامه که م

هاتم بو خزمهت یاری وه رینم گه رده ن مینا رنگ هم بلورینم
 زولف کرژ و لول و خاو و چین چینم وه ک ناھوی ته تار خوته ن و چینم

نه هاتم بو موّم په ری زامه که م

هاتم بو خزمهت نه ونمامه که م بالآ وه ک عه رعه ر خوش خه رامه که م
 پرعه قل و هوش و خاون فامه که م نادره ی دهوران له نه بیامه که م

نه هاتم بو موّم په ری زامه که م

ہاتم بو خزمہت بالآ بہرزہ کہم وینہی رہیحانہی ہزار تہرزہ کہم
دہوای ئیش و زام یاوو لہرزہ کہم وہک گول سنہو بہر دایم سہوزہ کہم

نہہاتم بو موّم پہری زامہ کہم

ہاتم بو خزدہت زولف دیّزہ کہم زولف کرژ و لول عہترنامیزہ کہم
وہک بانوی حہرہم شاپہرویزہ کہم یاخو ہہسارہی سہحہرخیزہ کہم

نہہاتم بو موّم پہری زامہ کہم

ہاتم بو خزمہت کونہ یارہ کہم نہگریجہی چین چین سہروین لارہ کہم
مہتاع رہنگاورہنگ شارہو شارہ کہم وہک قافلہی عہجہم گہوہہربارہ کہم

نہہاتم بو موّم پہری زامہ کہم

ہاتم ببینم نہم شیوہو رہنگہ نہمہ بہینیکہ دلہ کہم زور تہنگہ
دونیا لہ دیدہم وہک شہوہزہنگہ دل وہک گوئیکی مہنگ و بی دہنگہ

نہہاتم بو موّم پہری زامہ کہم

ہاتم بتبینم من بہ دلشادی بہ شادی بیکہین گہردہن ئازادی
من زور پیم خوشہ لہپاش ئازادی گہر بجمہ نیو قہور بہ نامورادی

نہہاتم بو موّم پہری زامہ کہم

بہو شہرتہ بیتہ سہری مہزارم بوّم بگریت بلی کونہ دلدارم
بہ فرمیسک تہرکہی خوئی مہزارم بلییت ناو نہدہم گول و گولزارم

نہوسا نہسرہویت لاشہی زامارم

هه‌ژاری هه‌ژار

هه‌ژار هه‌ژاره بوچی هه‌ژاره
 هه‌ژار شتومه‌ک ئه‌م دونیا نیه
 هه‌ژار بیر و ویر سه‌رکه‌وتنی هه‌س
 هه‌ژار ئامانجی سه‌رکه‌وتن گه‌له
 هه‌ژار ئامانجی زانین لاوانه
 هه‌ژار ئامانجی یه‌کیه‌تی ئیمه‌س
 هه‌ژار ئه‌یه‌وی له ده‌وری یه‌ک بین
 هه‌ژار ئامانجی ری نیشان‌دانه
 نه‌خشه‌ی بکیشین به‌نیو هاوکاری
 سه‌ره‌تا زانین ئامانجی گه‌له
 یه‌ک له‌بو یه‌کتر بلین هاوکاره
 «مه‌ینه‌تی» له‌بو سه‌رکه‌وتن گه‌لی

بو پاشکه‌وتن کورد هه‌ژار هه‌ژاره
 له‌بو که‌م‌بوئی زانین هه‌ژاره
 بو پاشکه‌وتن کورد هه‌ژار هه‌ژاره
 بو جیم‌او‌ی هوز هه‌ژار هه‌ژاره
 بو نه‌زانین لاو هه‌ژار هه‌ژاره
 بو لیک جیابون هه‌ژار هه‌ژاره
 بو ده‌ربه‌ده‌ری هه‌ژار هه‌ژاره
 بو گوم‌بون ریمان هه‌ژار هه‌ژاره
 با ئیتر نه‌لین هه‌ژار هه‌ژاره
 له شوینی زانین بروین به‌په‌له
 نه‌ک ویل و وه‌یلان له شوینی پاره
 به‌شه‌و و به‌روژ ده‌م به‌هاواره

۱۳۶۴/۱۰/۳۰

بیره‌وه‌ریک بو کیوی ئالانی سه‌رده‌شت

سه‌رمایه‌ی ژینی کوردستانه‌که‌م
 کیوی به‌ناوبانگ کوردستانه‌که‌م
 به‌چه‌شنی میسک و کافور ده‌دره‌وشی

سه‌لاوت ده‌که‌م کیوه‌ جوانه‌که‌م
 کیوه‌که‌ی ئالان کیوه‌ جوانه‌که‌م
 زستانان سیپال^۱ سپی ده‌پوشی

سهر قوچکه کانت بهین بهین خال خاله
 یاخوا هر بژیت کیوه جوانه کهم
 راخه کهت جیگای سهیرانی ناسکه
 رفنوی^۱ بهر بهردت میعماری کراو
 سلاوت ده کهم کیوه جوانه کهم
 له کاتی بههار بهفری خال خالت
 باز بزنه کیفی له م ههر د بو^۲ نه و ههر د
 شاخ پهزه کیوی بهروک^۲ دیاریت
 پاشنه ی شابال هه لوی سهر شاخت
 یاخوا هر بژیت کیوه جوانه کهم
 سلاو له لوتکه ی شاخه بهرزه کهت
 هو ی فیئکی دل، یان سو مای چاوه
 گولی پشکه وتوی دارو باخه کهت
 شنه ی سهر پوپه ی باخ و داره کهت
 یاخوا هر بژیت کیوه جوانه کهم
 دار و باخه کهت شهوق نه دهنه دل^۱
 گولی سویسه نو و ونه وشه ی خوش بوت
 گوله سور جوقه ی مرواری له سهر
 چه موی نه مانه شهوق نه دهنه دل^۱
 سلاوت ده کهم کیوه جوانه کهم

به سهری شاننا بوون ناواله
 سه رمایه ی ژینی کوردستانه کهم
 له گه شت و گیلی و له باسکه و باسکه
 به چه شنی بهردی چه جاری کراو
 هومیید و هیوای کوردستانه کهم
 گول^۱ چه وت رهنگ به ناز پالدان وه پالت
 خو^۱ راگردنیان له شاخ و له زهر د
 یا کو^۱ هوژمی بال^۱ بازی شکاریت
 خو^۱ داشاردن کهو له داوین راخت
 سه رمایه ی ژینی کوردستانه کهم
 بهردی ساف و رز هزار ته رزه کهت
 داوینه و شالکات هه تا کلاوه
 چوزه ی بهر زای داوین راخته کهت
 قه قبه ی خاسه کهو لانساره کهت
 سه رمایه ی ژینی کوردستانه کهم
 وابوه به هو ی خویندنی بولبول^۱
 عه تری ریخانه ی شه ونمی شه و بوت
 یا گول^۱ سنه و بهر پای شاخ و که مهر
 هه لفرین مه لان له م چل^۱ بو^۲ نه و چل^۱
 هو ی خوشی کوردی موکور یانه کهم

۱ - کلیله ی به نر.

۲ - سینه.

وه چاو فرميسكين دل نالانه وه
 هه واره كونه ي تايغه ي داستان
 داوينه و شالگاي بوه به سهنگه ر
 گشتي مه ته پيز^۱ بو شه ر، ته ياره
 بو مني نه زان نايته دهفته ر
 باوه فا و دلسوز كوردستانه كه م
 تالي نه ويني تو له زيانت
 نيتر له پاشان تو هر خوت و خوات
 ياكو بای شه مال، نايدم به زه لان
 نه و له بای شه مال داخي له دله
 نامانه تي تو و نارباباي بانه
 نامانه تي تو و كيوي چلچاوه
 چاك لي ي ده زاني بوچ كريا سهنگه ر
 نازانم بو كيوي «الله اكبر»
 له بيرت نه چي قولي قه زاله
 دل به خه مه كان بار له ليوه كان
 له بيرت نه چيت كيوي ههنگه زال
 مه شه ووره نه و به سولتان شيشه پري
 دايم نه ويندار باران و هه ووره
 به كترتان خوشويت هر و كو برا
 وه كو سي برا پر سيلاح و چهك

من له كوردستان نارده لانه وه
 ياني سنده ز شاري كوردستان
 نه گه ر بپرسی بو كيوي ناويه ر
 چوارده وري شار، زور شوين دياره
 وه زعي شار سنه و كيوي ناويه ر
 سلاوت ده كه م كيوي جوانه كه م
 لاي يه زدان دوعا ده كه م بو مانن
 راسپيريك ده نييرم بو لات
 راسپيريكه كه م نه دم به مه لان
 نه لين بای زه لان كورته مه نزه
 راسپيريكه كه م له پاش نه مانه
 سه ته هزار نامان له مه و به ولاوه
 نامانه تي تو و كيوي ناويه ر
 زور له كيوه كان كريان به سهنگه ر
 به ش به حالي خوم جه رگم زوخاله
 نامانه تي تو و ته واو كيوه كان
 راسپيريكتر نه دم به شه مال
 كيوي به ناوبانگ زور ناوي ده بري
 كيوي سه ركوتين يان پاله كه ووره
 كيوي حاجي تاوه و كيوي سه رسه را
 كيوي پشه كه له و هه م باوه كورته ك

کیو کانی خولآو بارزین و قه‌ندیل
 نامه بنیره له‌گه‌ل قسه‌ی خوش
 کیو باقر له‌گه‌ل حاجی برام
 کیو ته‌کله له‌گه‌ل کیوه‌که‌ی یارشان
 ئیتر دوزمنیش پی‌تان ناویری
 کیوی سورمه‌تان کیوی وه‌نه‌وشه
 جیگای سه‌یرانه ئه‌و شاخ و زهرده
 کیوی شیخ مارف پشت‌سه‌ر باینچو
 موبه‌تت بی‌ت بو شه‌یدای نازدار
 کیو سولتان دایی وا له‌بان له‌یلاخ
 له‌بیرت نه‌چی‌ت قه‌ژه‌و کونه‌قاژ
 کیوی پیر روسه‌م له‌گه‌ل زی‌ئاوا
 قه‌له‌م گوتی پی‌م لی‌را بینوسه
 باشوری ئه‌وان کیوی شیخ شه‌ره‌ف
 باشور شیخ شه‌ره‌ف وا کانی شایه
 نامانه‌تی تو و کیوی چنگ نه‌لماس
 خه‌به‌ر بپرسن له‌حال یه‌کترین
 قاسید نامه‌تان هه‌لو‌ی سه‌ریال بی
 کیوی بیستون له‌لای کرماشان
 هه‌لکین‌راوه‌کان کیوی بیستون
 ژنرال «روالنین» دوزیوه‌ته‌وه
 نه‌و وینانه‌وا، له‌به‌رده‌کانن

ناموشوتان بی‌ت ده‌خیل سه‌ت ده‌خیل
 باکه‌ی دلخوش بی‌ت ده‌خیل سه‌ت ده‌خیل
 به‌برایه‌تی و په‌یوه‌ندی قایم
 به‌خوا زور جوانن هه‌ردو شان له‌شان
 سام ئیوه‌ ریشه‌ی دوزمن ده‌رتیری
 ئاو و هه‌وایان وه‌ک به‌هه‌شت خوشه
 گو‌لی ئه‌وانیش ده‌وای چه‌ن ده‌رده
 له‌گه‌ل ئه‌ویشا بت‌بی‌ت هات‌وچو
 یان کیوی شاهو ته‌پکه و قوچکه‌دار
 پرگول و گیاو به‌رزه‌و خوش‌ده‌ماخ
 جی‌ی سه‌یرو سه‌فاس مه‌ل له‌قیژوواژ
 ئه‌مدیو و ئه‌ودیو به‌ریان بلاوه
 ئه‌مدیو کوردستان ئه‌ودیو گه‌روسه
 هه‌رسی له‌شان یه‌ک وه‌ستاون به‌سه‌ف
 شانشین بو‌ه و جی‌ی ته‌ماشایه
 دوستیکی چاکه‌و باوه‌فایه‌و خاس
 ناگاداری بو‌ناخوشی و برین
 به‌ینابه‌ینیکیش با‌بای شه‌مال بی
 زور خاوه‌ن ناوه‌له‌لای کون‌ناسان
 له‌لای زاناکان کون‌ناسانی کون
 که‌می‌کیش له‌ئه‌و کولیه‌ته‌وه
 هه‌مویان شا‌بون له‌کورد‌کانن

خه‌تای خوّم نه‌بو قه‌له‌می ده‌ستم
 هاوکاری یه‌ک بن له‌گه‌ل هه‌وازو
 یاخو کیه‌که‌ی ته‌وریزه‌ خاتون
 مزگه‌وت و میرزا زور زور به‌ناوه
 سلاوتان ده‌که‌م کیوه‌ جوانه‌کان
 که‌وتمه نیو بیری قودره‌تی باری
 هات و چوی مروف وه‌ک په‌له‌ هه‌وره
 به‌ده‌ستی له‌رزوک به‌دلی نالان
 ئامانه‌تی من بو کیوه‌کانه
 ئامانه‌ته‌که‌م ئاخو به‌جی بی
 ئامانه‌ته‌که‌م ئهمانه‌ی خوارن
 نیوه‌ بن و خواتان له‌یه‌ک رق مه‌که‌ن
 نیوه‌ بن و خواتان له‌یه‌ک زیز مه‌بن
 نیوه‌ بن و خواتان له‌یه‌ک قین مه‌که‌ن
 نیوه‌ په‌ناگای ئیل کوردانن
 له‌بو چی ده‌که‌م من ناه و ناله
 نامه‌به‌ر نیوه‌ هه‌لوی سه‌ر یاله
 نیت‌ر به‌دوعا کیوانی ناودار
 تاريفتان بو من ناییت‌ه‌ ده‌فته‌ر
 تاريفی نیوه‌ کیوانی ناودار
 ده‌لین بو ناوتان هاتوه‌ نیشانه‌ی
 برود و سلاو له‌هه‌زار هه‌زار

ناوا دریزه‌ی دا به‌مه‌به‌ستم
 خاوه‌ن میژوه‌ و هه‌م هاوته‌رازو
 له‌گه‌ل هه‌وازو نه‌وینداری تون
 خاوه‌ن میژوه‌ هه‌م خاوه‌ن ناوه
 په‌ناگای خه‌لکی کوردستانه‌کان
 وا که‌وته‌ بیرم کیوه‌ هیوانساری
 ئامانه‌تی تو له‌تاقه‌گه‌وره
 راسپیره‌که‌م نارده‌و بو ئالان
 بو کیوه‌کانی گشت کوردستانه
 یان وه‌ک وته‌ی شیت بی ری و جی بی
 ئه‌ر بی ری و جی یاخو له‌بارن
 بی‌مه‌به‌ست وته‌ ده‌قاوده‌ق مه‌که‌ن
 دوچار ناخوشین هه‌واو قیز نه‌بن
 خوتان گیروده‌ی نه‌زانین مه‌که‌ن
 نیوه‌ سه‌رمایه‌ی خیل کوردانن
 وتووێژ ئیوه‌ش زمانی حاله
 به‌ینابه‌ینیکیش خو بای شه‌ماله
 پاریزگار تان زات کردگار
 پاریزگار تان، دانای دادگه‌ر
 ناتوانم بلیم یه‌کی له‌هه‌زار
 «جَنّاتٌ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ»
 له‌سه‌ر «محمّد» شای بوراق سه‌وار

سالی شهست و شهش دل بو بی قهرار
من نهمه نوسا به دلی ناخوش
هاوزامی جهرگی جهرگی دل سوتاو

روژی نوه می مانگی به فرانبار
سالی هه زاروسیهت شهست و شهش
نوسراوی هه سهن «مهينه تي» نازناو

زستان له كورده واری

به هاتن میوان دهكهن شانازی
جی ئیحترامه و زور زور به پیزه
خیرهاتن میوان بو نهوان فه رزه
ئه ویش وه زیفه ی خوئی ئه نجام ئه دا
له ودوا ریک ئه خات دهم و ده زگای خوئی
زوری دهس، نیشان خاس و عام ئه دا
لیباسی سپی خوئی بهش بهش دهكات
بو مهل و ئینسان هه ر ئاخ و ئوفه
زستان بو مروف وهسه سه رمایه
بو کانی او هکان خواهشی فه لایه
به لام بی نازار، بی زلم و جهور بی
پر بو له به فر سه ر بان و کولان
گره می باو هه وری تالی ئه نوینی
به توپه له شه پ ده یکن به بازی
له شوین یه ک ده پون کولان به کولان
به م شوینه نهوان هیوایان نیه

چون عادهت كورده، میوان نه وازی
میوان له نیوان كوردان ئازیزه
له نیو تاریخا چون كورد سه ره رزه
زستان به خیر بیت له م ئه بیامه دا
له پیش نه پروانی ئه و به نیگای خوئی
ئه و کاروباری خوئی ئه نجام ئه دا
له پیشان مهردم وا دل خوش دهكات
سه وقاتی زستان کپیوه و توفه
بروات وانه بیت گشت زستان وایه
سه رمایه ی، په ره ی دار و گیایه
یاخوا زستانمان دایم پر بهور بی
زستان ۵۷ وا هاته جهولان
به ینا بهین زوری بالی ئه نوینی
لیره دا مندال دهكهن شانازی
توپه له ی دهكهن پولی مندالان
به لام کون سالان بر وایان نیه

به وشکه زوقمی هه ندیکی له رزان
 له بهرانبه ریه و دهقاوده ق بکا
 بوه خاوه ن سنور ته واو دهره تان
 ریځو پیک وینه ی سپای سه لم وتور
 مه نموور کریاگن بو سه رته خت سالال
 بی باک و وه حشی وهک سوپای چه نگیز
 بو چوم کریاشان پیاله گاکه ی توس
 یانی سنه دژ جیگه ی شیر نهر
 ته علیم دریان بو مه ردیم نازاری
 تیپی بی ستوون بو شار کرماشان
 تیپی بو قه لا، تیپی بو کیوان
 تیپی هوجومیان برد پهری پاتاق
 تیپی مه راغه تیپی میانه
 ته واو سته مگر پر زولم و بی داد
 نازادی خوازان بیریته ژیر بهند
 تیپی نیسفه هان به سه ت عزیز و ناز
 جیگه ی زانایان هم دلیرمهردان
 حره که تیان کرد بو به ندره عه بیاس
 به تاوو یه لغار به خوشی دلشاد
 قانونی دانا وهک شای نهرغه نون
 بو زولم و سته م دزه و ناشکار
 له شار و لادی پایه ی دامه رزان

به ورده ورده نهو خوئی دامه رزان
 دی چی که س نیه داوای حه ق بکا
 ریشه ی داکوتا هه روهک سه ره تان
 له شکر نارایی کریا جورا و جور
 دهسته یکی قهوی سوپای دین به تال
 دهسته یک مه نموور بون بو که لی ناریز
 له شکری تر په ست و بی نامووس
 تیپی تر له بو کیوی ناویهر
 تیپی تر له بو مله مرواری
 تیپی بو نه لوه ند شاری هه مه دان
 تیپی ره وان دن، تیپی مه ریوان
 تیپی کرماشان به سه ت ته مته راق
 تیپی بو سه قز، تیپی بو بانه
 تیپی بو سه رده شت، تیپی مه هاباد
 تیپی به ده وان بو کیو ده ماوه ند
 تیپی بو مه شه د، تیپی بو شیراز
 تیپی بو نه هواز، تیپی نآبادان
 دیسان تیپی تر به که وکه به ی خاس
 بازهم تیپی تر بو خوره م نآباد
 سازمانی دا، به یاسای قانون
 پولیسی مه خفی هی نایه سه رکار
 بلاودی پی کرد به وینه ی دزان

که‌وته سهره‌تای رازاندنه‌وه‌ی مال
 بای زه‌لان حازر دایم دیار بو
 به‌فرمانی نه‌و کللیه‌ی رازان
 ئاوردنش وه‌ بهر تهرز نه‌قاشی
 ته‌راز به‌ندیش کهرد کللیه‌ی کاوان
 تاقگه‌و قه‌لوه‌زان کهردش به‌سه‌هول
 نه‌لماس‌ریزش کهرد تاقگه‌و قه‌لوه‌زان
 په‌له‌وه‌ر له‌ تاو کپیوه‌ی زه‌لان
 هه‌رکام له‌ هیلان چون نه‌هاته‌ده‌ر
 مروف بی‌سیپال باله‌نده‌ بی‌بال
 ره‌شه‌بایشی کرد به‌هاوکاری خو‌ی
 ئاوه‌ردو^۱ ته‌واو ئاژه‌ل قپی کرد
 وازیان نه‌هینا ره‌شه‌باو زه‌لان
 کناره‌ی چومان کرده‌ن نوقره‌پیز
 لاجه‌وه‌ردیش کهرد له‌ق و پوی داران
 سه‌دبه‌ندی کهرده‌ش کاو و مه‌غاران
 معماری کهرده‌ش نه‌ وه‌ک معماران
 له‌پاش سه‌د کردن کاو و مه‌غاران
 سهره‌تای نامه‌ش وه‌ی ته‌ور به‌یان کرد
 واتش سهرداران سوپای زه‌به‌رده‌ست
 گشت ئاکادار بن من زور خوشحالم

بی‌ترس و بی‌خه‌وف له‌ زه‌ربه‌ی شه‌مال
 روتبه‌ی نه‌و روتبه‌ی وه‌زیر ده‌ربار بو
 وینه‌ی موه‌ندیس خاوه‌ن ته‌رازان
 نه‌قش نه‌قاشان وه‌ک نه‌قاش باشی
 سه‌رپوش داود سهر چاوکه‌و سه‌راوان
 سه‌هول به‌ندیش کهرد به‌کسر چوم و دول
 بی‌لانه‌ ماون پول سه‌رسه‌وزان
 ره‌ق و وشکه‌و بون که‌وتن له‌ هیلان
 کیژ و لولی نه‌دا تو‌فی پرخه‌ته‌ر
 ژیانیان له‌ده‌س زه‌لان بو به‌تال
 با ریک و پیک ویت کاروباری خو‌ی
 مروف له‌ سه‌رما‌کز بو کپی کرد
 قه‌لاچوی خسته‌ ئاژه‌ل و مه‌لان
 حه‌لقه‌ی له‌ گو‌یچکه‌ی بید کرده‌ن ئاو‌یز
 تیر داوه‌ جه‌رگه‌ی سپی چناران
 ده‌ر و ده‌شت و دول، خوه‌رگر، نسانان
 دوسه‌ت بار شیک‌تر له‌ کار معماران
 نامه‌ش نویسا نه‌و به‌ سه‌رداران
 جه‌نیو نامه‌دا گشتی عه‌یان کرد
 کوردان، دلیران، جه‌ باده‌ سه‌ر مه‌ست
 بی‌ترس و بی‌خوف له‌ بای شه‌مالم

زور به خوشحالی دهنوشم باده
 نه م دستووردهی دا به میرانی خوئی
 بهین بهین سهری نه دا نه و له سهرداران
 پایه ی مه حکم کرد به وینه ی زوحاک
 قهت تالی کهسی به نه زهر ناورد
 هیئنده زولمی کرد زالمی غه ددار
 چند پولهی له سینگ دایکش کرد جیا
 چند برای له پشت برا جیا کرد
 چند زانایان هم روشن بیران
 چند دلیران جوانان رهند
 قهت تالی کهسی ناورده و نه زهر
 پایه ی زندانی برد بو دماوهند
 ناوردش وه بند جوق جوق و پول پول
 جهر و شکه نجه ی دور له ئینسانی
 هوری تاریکی خسته روی هوا
 «یا حی» «یا قیوم» «یا قدیم به ذات»
 یاخوا رحم که ی هوری تاریکه
 نه نتیجه ی هوری له سهر دیاران
 به پیچه وانهی عه دلی دینداران
 له چند شوین زولم و زور و بی باکی
 نه له کاتیکاله همو کاتا
 زولمی سهرانسهر ئیرانی پوشی

نیو دیش زو خوتان بکه ن ناماده
 دس کرد به سه یرو هم سه برانی خوئی
 دست کرد به گهرش له لادی و شاران
 دس کرد به کوشتار جه وانان پاک
 بو رده و کردن که و ته دست و برد
 کهس نه بی خوشحال له و مه نو او دیار
 چند داخی به دل باوکانا نیا
 چند بی برای و د بای فه نا برد
 چند فه یله سووف چهنی نه میران
 دست به که له بچه و پی له ژیر پاودند
 هر پهردی پی دا شوئی به دگه و هر
 نازادی خوازان بیریتنه ژیر بهند
 به وینه ی کاری هولاکوی مه غول
 هر له سهری شه و هه رتا به یانی
 مه ردم په نایان ده برد بو خوا
 پیمان نشان ده ریگای بو نه جات
 ریگای نه جاتمان گوم و باریکه
 له سهر کلاوه و لوتکه ی کوساران
 له چند شوین زولم و زوری دباران
 به وینه ی دستوور یانه ی ساواکی
 زولمی زوری گرت له کشت ولاتا
 خوشحالی نه ما بو به ناخوشی

توف زمه‌ریری هی‌نایه سهر کار
 ده‌ستووری دا به توف زمه‌ریر
 به من‌دال ساوایش قه‌ت رحمی نه‌کرد
 برسیه‌تی و روتی و ناخوشی و زاری
 ناخر بای شه‌مال هه‌لیکرد بو‌یان
 وه تاوو زهر به‌ت دای له قه‌لتاخی
 هیچ گوی نه‌ئه‌دا به و ژینه تاله
 ناخری بای شه‌مال بو به زه‌والی
 زولمی زالم وه‌ک به‌فری زستانه
 ئه‌مه بو هاتن سالی په‌نجاو‌حه‌وت
 به خه‌م و خه‌فه‌ت نوسای «مه‌ینه‌تی»

له پیر و جوان نه‌و ده‌یکرد قه‌لار^۱
 سه‌ختیش وه‌ک مانای نایه‌ی «قمطیر»^۲
 بو زامی هیچ که‌س مه‌له‌می نه‌برد
 شوینی بی‌کاری و پایه‌ی هه‌ژاری
 ریشه‌که‌نی کرد به‌رد بنه‌کویان
 نه‌ی په‌رژا وه سهر شوین و یاتاخی
 نه‌یزانی ناخر زالم زه‌واله
 خوشی و خوشحالی لی کرد به تالی
 هه‌زار زور بگریت ناخری نه‌مانه
 نیتر قه‌له‌م لی‌را په‌کی که‌وت
 خه‌م‌خوری برسی و روت و پی‌په‌تی

بیری بی‌ویر

خول و ده‌وری چه‌رخ ده‌وری دایه‌وه
 کات پیری له من سه‌ری دایه‌وه
 گول باخچه‌ی پیریم شو‌فایه‌وه
 له ده‌ستی چه‌رخی پر چه‌فایه‌وه
 له داخ ده‌وری دون بی‌وه‌فایه‌وه
 فرمی‌سک له چاو‌که‌ی چاو توفایه‌وه

۱ - تپا بردن: (ناپود کردن)

۲ - نیشاره‌به به ناپه‌تی ۱۰ ی سورهی لېسان

تافگه ي چاو نازين بوله ديمه نم
 ناوديري دهکات سبي چيمه نم
 ته پولکهي سه رسهر کافوري که ردهن
 لاپالان خال خال دهيجووري که ردهن
 نيشانه ي خالان کوچ هه ي باره ن
 نوميد نه مه ندهن، هانا هاواره ن
 چاو بي نوور، له ره ي دو پي و ده ستم
 که و تمه بير واده ي روژي نه له ستم
 من خوم واده م داو واله بيرم برد
 کات کوچي دوايي له ري گيرم کرد
 پاش بيري بي وير هيچ گيرم نه هات
 که و تمه نيو گيژاو روژ هات و نه هات
 جا بو نه م ريگاي پر پيچاوپيچه
 ريگاکه م دوره و توشه که م هيچه
 خودا به رحمت بي تووشه م نه که ي
 روور هشي نه و روژ پر جو شه م نه که ي
 بي به شم نه که ي خواي قه ديم به زات
 به حه ق «محمّد» په سه ندي ده رگات
 ناله ي «مهينه تي» وا کوتايي هات
 له سه ر «محمّد» سه ت هه زار سه لوات

رچاو

شيعره كهه ي بارگهه ي ياران هيمن
 روناكي دا به مييشك و دلي من
 هات و رابوارد له پيشي چاوم
 وهكو ئاودير كات باخ و كولي من
 نهگر بپرسن كام باخ و كام گول
 باخ و كولي نيو دل به كولي من
 دلوپيك له دهرياي زانيني هيمن
 بو به هو ي سهوز بون باخ و كولي من
 وا كه شايه وه شه تاوي شه وقم
 رايان كرد خه م و ته مي دلي من
 ئاودير هيمن بي و ئاوديري قه له م
 هه ژار بژار كات باخ و كولي من
 باخ و كولي من فه ره هنگي كورده
 شاگوله له سه ر چل نيو دلي من
 به شه وو به روژ ناله م بو هاوار
 له ناكاو كه وته فرياي ناله نالي من
 ناخ چ خوشه له كاتي پيري به ژيري
 دلي خه بهر نه دات له حال و بالي من
 ته مه نم نه وا له شه ست تپه پيوه
 قه ت خوشيم نه دي له روژ و مانكو سالي من

زور گهس ده لاین چهرخ لار و چهوته
 قهت به دهستی زانابه ژینی خوشو تالی من
 سروه مزگینی دا به سروهی نازادی
 که یاندی پیم شه مال و سروه هاته مالی من
 به هاری نه دهب سهوز دهکا باخی نه دهب
 زانین که هات نه زانین را دهکات له مالی من
 باخه وانی باخی نه دهب، نه دیبه به بی شک
 که وا بو نامینی نیدی ژینی رهش و تالی من
 نه کهر بزاتم و بنوسم وایه نه مرو هه له
 له بو نویسن نه به سراوه دهست و بالی من
 بهروهنی ناوی زانین ناودییری دهوی
 ناودییرانی می شک سوور نه کا رهنگی کالی من
 ببورن نه کهر چهوت ولاره دیپره کانی «مهینه تی»
 مهینه تی وا له زانین نوقسان و دهستی خالی من
 کورده به هاتنی میوان رهنگی سوورو گهش ده بی
 به و هوهوه سوورو گهش و ناله رهنگی کالی من

به هار و سونعی خودایی

نه عره ته و نرکه و شنهی بای شه مال	له کاتی به هار گرمهی هه وری تال
گولالان یه کیهک دم به پیکه نین	سارا و کهژ و کیو یه کایهک رهنگین
سهیر سپری قودرته پهرودر دگاره	به راستی سهیره سهیری به هاره

هر ڪول به جورڻڪ بزهي له ليوه
 سهيري نه قاشي پهروه رڳاره
 ڪه والهي هور و نم نسي باران
 شڪوفهي داران خاراو نه تلهس پووش
 ڪام ناوپاش به وجور ناوپاشي دهڪات
 ويڻه يڪي له لاي مروف خوي نوان
 له زيڙ و له زيو به ناو دياري
 نه دات به ڪولان په رچم و بهيرهق
 بي شڪ ناتوانيٽ هزار وهڪ «ماني»
 ويڻه گهريڪ بو مه شهوور نيراني
 زينتهت به خش شهوق سهما و ستاران
 رازاندويه ته و ڪولي رهيجانه
 زهره و سبي و سهوز به بالآ جوانه
 نه لپيت خه زنه ڪهي زيويه ي دزيوه
 «مهينهت» به هيواي رحمه ڪهي باري

سه رانسهر رهنگين وهڪ زيڙ و زيوه
 به راستي سهيره سهيري به هاره
 له سهه قولهي ڪيو خورگر نسايران
 راسايي و پي دهشت ته واو سهوزه پووش
 ڪام نه قاش ناوا نه قاشي نهڪات
 ڪام ويڻه گهر وا ويڻه ي شيڪ و جوان
 يا ڪام ميناڪار له ميناڪاري
 يا ڪام سه نهعت ڪار وهڪ سه نهعت حهق
 ويڻه و نه قاشي سه نهعت يه زداني
 باڪهي بزانيين ڪي بوه «ماني»
 هر لايهق ويڻهن ڪار ڪارسازان
 هر لايهق خويه يه ڪتاي يه گانه
 به ديهيڻهري چهن جور ڪولانه
 زهردي و سفيديش وهڪ زيڙ و زيوه
 عالم گشت سه رسام نه خش و نڪاري

به هاري شهست و چوار

دهنگي دههوله و زيل و بهمي ساز
 ڪولان ديڻه دهر دم به پيڪه نين
 سوسهن له چيمهن، سور هه لال له پال
 هه ريهڪ به جوري چاروڪهي له ڪول

بههار هاتهوه به ناز و نيم ناز
 بههار هاتهوه زهوي دهڪا شين
 ڪولان هاتنه دهر له دول و له پال
 جوق جوق ديڻه دهر له لاپال و دول

هه‌ریه‌ک به‌جوری تاجیک له‌سه‌ر سه‌ر
 موژده‌ی دا پیمان موژده‌ی به‌هاری
 چه‌پکه چه‌پکه‌ی گول به‌ده‌قی هینا
 له‌نجه‌ولار ده‌که‌ن به‌سروه‌ی شه‌مال
 قاسد به‌هاره‌و بی‌ترس و باکه
 به‌لام یه‌ک دله له‌گه‌ل هه‌لاله
 گولی وه‌نه‌وشه‌ش ده‌وای نه‌خوشه
 له‌بو‌یه‌ک‌دلی به‌خوئه‌نازن
 هه‌رسی ئاماده‌ی ژانه‌سه‌ر و دل
 هو‌ی شه‌فای ده‌ردی دلانی ته‌نگه
 چه‌وت ره‌نگن به‌لام له‌یه‌ک تاک تاکن
 زه‌رده‌و سوره‌و هه‌ر، گول توپ ناویه
 ساقول به‌رز باریک هه‌رتا سه‌ر پوپه
 بو بیر نائمه‌پای بیرم له‌نگه
 ده‌لیت هه‌ریری شاری فه‌ره‌نگه
 به‌راست قه‌له‌م لی‌را په‌کی که‌وت
 وا گیل‌امه‌وه بو‌ناو باخ و دار
 نیایان له‌سه‌ر سه‌ر، به‌که‌م و زوری
 خه‌م ده‌تارینن شه‌وق نه‌ده‌نه‌دل
 تیایا ده‌خوینن بولبول له‌سه‌ر چل
 هاتن به‌هاری پیمان خه‌به‌ردا
 کاتی به‌کیه‌تی و زانین و کاره

به‌پز دینه‌ده‌ر له‌شاخ و که‌مه‌ر
 گوله‌سوور له‌سه‌ر جوقه‌ی مرواری
 شه‌قایق موژده‌ی شه‌فه‌قی هینا
 لاله و هه‌لاله ویلن له‌سه‌ر یال
 گوله‌نه‌وروزه بو‌یه‌تاک تاکه
 به‌کیه‌ک و دودو نه‌ر ویل له‌یاله
 بی‌شک هاوکاره له‌گه‌ل وه‌نه‌وشه
 له‌گه‌ل گول سوسه‌ن به‌دل هاو‌پازن
 هاو‌پری گول زه‌مه‌ق هاوده‌م سیسه‌گول
 گوله‌نه‌وروزه گولی چه‌وت ردنگه
 گول توپیش خاوه‌ن بو‌نیکی چاکن
 بنگیکی وه‌نه‌وش بنگیک ناویه
 بو‌ناسین گول توپ گوله‌که‌ی توپه
 که‌لایان یه‌ک‌جور ره‌نگیان چه‌وت ره‌نگه
 قاوه‌و چیره‌یی و پیروژه ره‌نگه
 بونیان به‌چه‌شنی عه‌تری چه‌وتاوچه‌وت
 قه‌له‌م په‌کی که‌وت به‌چار و ناچار
 داره‌کان زوریان چه‌تری کافوری
 له‌قی داره‌کان پرپوون له‌گول
 بو‌ه به‌جیگای خویندن بولبول
 دار چارشینو سپی کیشا به‌سه‌ردا
 ده‌لین جا هه‌ستن ناوا به‌هاره

کاتی سهیر کردن گول و گولزاره
 لیک جیا مه بن نیتر به ستانه
 وار هنگتان زهرده و چاوتان پر ناوه
 دیاره بزهی، واهاله سهر لیو
 کشوماتی و خه م، دور دهکات لیمان
 قهت ده لیت له ژیر چارشوی شهرمه
 رهنگسور بوون مایه ی شهرم و حه یایه
 نهو رینموونی بو نیو دل دهکا
 نه من و نه مان به و دم به پیکه نین
 نه وسا ده توانین به چاکی بژین
 دهس له ناو دهس و دل له ناو دل بن
 کولیک له سهر کول نوسه ریش لابه ن
 کاتی یه کیه تی و زانین و کاره
 کاتی ده رخستن نهوینی لاه
 کاتی گه شت و گیل کوپری یارانیه
 شنه ی گیاوگول سروهی بای شه مال
 کاکه، دل خوش به نه روا ژینی تال
 قه له م چو بو لای مامه ی جوتیار
 کاتی بیرکردن بو کشت و کاله
 پاخوا نه زانین لیمانه و دور بی
 یه که له بو یه کتر به دل دلپاک بیت

ده لین جا ههستن کاتی به هاره
 ده لین جا ههستن کاتی هه ستانه
 جیایی، نیوه ی خست به دواوه
 وته یکی پریه گولی داری سیو
 مزگینی به هار ناو ادا پیمان
 گولی به لالوک و اسپ و نهرمه
 هه ندی گول سوورن له ته بعا وایه
 داری هه رمیه وادیر گول نهکا
 یانی تو دلت پر مه که له قین
 نه گهر دل پاک بین بو یه ک پیکه نین
 یاخوا حه مو کهس به چه شنی گول بن
 یاخوا حه مو کهس رق و قین لابه ن
 دیسان موژده بیت کاتی به هاره
 کاتی هه لقولین چاوکه و سه راوه
 به هار هاته وه هه ور و بارانه
 له کاتی به هار گرمه ی هه ور تال
 رنو ده رخوینی له شکری شه مال
 دم به پیکه نین وه ک گولی به هار
 نیتر به هاره و سه ره تای ساله
 یاخوا کشت و کال نه مسالمان زور بی
 یاخوا چاندنمان به ره می چاک بیت

ہہریہک خہریکی نیش و کاریکہ
 ئەم لہبیری دوند^۱ بو^۲ خاکہ نازہ
 ئەمیان لہبیری شہتله بو^۳ توتن
 قہلہم لی^۴رہدا ریگای لی^۵ ون بو
 جا قہلہم لی^۶را ئەم قسہ دہکا
 تو قسہ لہگہل^۷ زوان تال^۸ مہکہ
 ئەوانہ واکہی قسہیان تالہ
 جا کاکہ توتن بو^۹چ بکہین بہ دوس؟!
 پیمانہ و ئەدات وەک ہہنگہ ژالہ
 بپرورہ و بو^{۱۰} لای فہلای دی^{۱۱} نشین
 یہکیکیان خہریک بی^{۱۲}ل باخی می^{۱۳}وہ
 یہکیک تہ لانہی تہ مات خوش دہکات
 یہکیک بو^{۱۴} شویت یہکیک بامیجان
 زور تی^{۱۵}دہ کو^{۱۶}شن زہویہ کہی پاک بی^{۱۷}
 یاخوا بہرہمی دہ سرہنجیان زور بی^{۱۸}ت
 قہلہم خاوەن بیر قہلہم خاوەن بیر
 نیستا مہ علومہ کاتی بہ ہارہ
 ناوا بہ ہارہ و سارا خوش دیمہن
 کشت بو^{۱۹}ژایہ وہ گیا و می^{۲۰}رگہ لان
 مہ لان لہ گہرمین ناوا دینہ وہ

ہہریہک لہبیری جو^{۲۱}رہ داریکہ
 ئەویان لہبیری چاندن پیازہ
 توتنہ بہراس جہرگ ئەکا کون کون
 بہبیر وا بیری بو^{۲۲} لای توتن چو
 مروف دوچاری وەسوسہ دہکا
 تو^{۲۳} قہت قسہی بو^{۲۴}وچ یا بہ تال^{۲۵} مہکہ
 جزوی زوان وەک، جز ہہنگہ ژالہ
 دوژمنی لہ شہو ہم نی^{۲۶}سقان و پوس
 لہو پی^{۲۷}وہ دانہ حالمان بہد حالہ
 خاوەن زہویہکان یان کو^{۲۸}ر خوش نشین
 یہکیک ہل^{۲۹} پاچین لہق ہہرمی^{۳۰} و سی^{۳۱}وہ
 بو^{۳۲} چہند شتی تر تہ لان بہش دہکات
 کہوہر و جافری تہ لان سہر تہ لان
 کودی پی^{۳۳} ئەدات بہرہمی چاک بی^{۳۴}
 یاخوا حہمو کہس لہ بہ لا^{۳۵} دور بی^{۳۶}ت
 قہلہم مام جوتیار تو^{۳۷} بینہ وہ بیر
 کہژ و کو^{۳۸} سہرسہوز گولان دیارہ
 دہم پی^{۳۹}کہنینہ سوسہن لہ چیمہن
 پاکیان پاکہ و کرد ژہنگی نی^{۴۰}و دلان
 پول پول بہرہ و لای وەتہن دینہ وہ

کات دروس کردن هیلانہ یانہ
 لانہ دہ بہ ستن لہ کاتی بہ ہار
 زینہ ت بہ خشن بو و ہ تہن بو ولات
 دور لہ ہور خاون تہرزہ و تگہر بن
 بی نینسافی بہس کافیہ کافی
 توی و ہک گہ و ہہر، شہ فافی شہ فاف
 بوچ وا لہ بیر چو مامہی جوتیار
 دہستہی جوتیاران وان لہ دواوہ
 کلیل نہ جاتت روگہ زانینہ
 و ہک گورگی برسی نہو لہ کہ مینہ
 نہو کہسہ خاسہ واکہی خوناسہ
 لی دوری بگرہ و ہک دوژمن واسہ
 لہ کام تیرہیہ و لہ نہوہی کیہ
 ہہر و ہکو پہیکول درکی ژیر پیہ
 و ہکو ہیچ نہناس تو گیز و کاسی
 نہوسا جیگای ریژ، شیاوی باسی
 وا خوئی ناناسیت لہ ہیچ تی ناگا
 بہ بیریکی ژیر لہ خووت بیت ناگا
 ہوشت بیت روگہ نہگری لارہ شہ
 نہی ہلخہ لہ تی تو بلی ی خوہ شہ
 سہی نای خوات کوشتی نہو گای لارہ شہ
 زینی نہم دونیاو نہو دونیات خوہ شہ

وہ تہن شیرینہ، جی و لانہ یانہ
 نہم لہ بن گیاو نہو لہ سہر چل دار
 یاخوا مہ لہ کان دور بن لہ ٹافات
 یاخوا مہ لہ کان نور لہ خہ تہر بن
 قہ لہم نازانم بوچ بی نینسافی؟
 قہ لہم بم بہ خشہ گوتم بی نینساف
 نازانم چی بکہم لہ دہس چہرخی لار
 نہم وتہ لہ نیو عامما بلاوہ
 زہنجیر دہست و پیت ہہر نہ زانینہ
 وریا بہ ناحہز لہ تو بہ قینہ
 نہتہ ویت بزانی چ کہسیک خاسہ
 نہو کہسہ روگہ وا خو نہناسہ
 کہسیک نہ زانی بہ راست خوئی چیہ
 نہو جوڑہ کہسہ جی ی برپوا نیہ
 تو خووت نہناسی خوداش ناناسی
 کاتی خووت ناسی خوداش نہناسی
 دہرد خونہ ناسین و ہسہ دہردہ گا
 ہوشت بیت تویش نہگری دہردہ گا
 بہ زوان خومانہی دہلین لارہ شہ
 بو تو بہ وینہی ناوریکی گہ شہ
 باکہی لبت رون بیت نہم دہردہ پیسہ
 بہ پیرہوی نہم چہند دیرہ گہ شہ

با بچینه و بو لای خالوی جوتیار
 با پروین بزنانین جوتی به سنووه
 قهت برپوا مهکه بیکار دانیشی
 نهوه سهرساله و کاتی به هاره
 مامه جوتیاره گای و له نیله
 مامه جوتیاره له تهق و دهوه
 فیکه ی گاوانی له دهوری جوتیار
 جوتیار گوی نه دات به دنگ گاوانی
 له کاتی جوتا بهین بهین بارانه
 نورمی ماله یه کیلان ته و او بو
 جوتی ته و او بو زور زور خوشحاله
 باران ده باری له عاسمان به خور
 تهر ده بی و باران ده باری له سهر
 بیته و بهر دهر گای بهو حالته وه
 جواله ی توه که ی و له سهر شانی
 دهیکاته بهریان، «بی وه ی بن» ده لی
 یاخوا بی وه ی بن گای مامه جوتیار
 ده لیت با گاکان برسینان نهوی
 چون گاکان چاویان له دهستی منه
 جا که چی وام کرد خوام لی رازیه

بزنانین چی دهکا له کاتی به هار
 ناخو توی چاندن خو ی دهس خستووه
 ههر روژ خه ریکه بو کار و نیشی
 کاتی تیکوشان مامه جوتیاره
 سهت خوزگه به خو ی بی فه ن و فیله
 گوی بگره دهنگی بهر بهر، هه وه وه
 به راست شهوق نه دات به دلی خه مبار
 جوتی ته و او بو به خو ی نه زانی
 جواله ی توه که ی و له سهر شانه
 له پاش ماله دان به ره و ماله و بو
 حاله گا نه کات نه و روه و ماله
 خو ی تهر و پیلا و هه لژنرا و به قور
 گاران له سهر شان فهره نجی له بهر
 نیله ی له ملی گا نه کاته وه
 دایم و له بیر ئالف گاکانی
 نه و کاته گاکان و ا به جی دیلی
 سه رمایه ی نه وه بو دیهات و شار
 بو جوت سبهینی په کیان نه که وی
 جوت کردن نه وان پیویستی منه
 بهیری جوت نه وان بو م شانازیه

به و هویه بر دم ناوی شانازی
 نا نهمه ژینی مامه جوتیاره
 بهم حاله و هیما دم به پیکه نین
 نه و قهت نارازی، نیه لهم ژینه
 له به ره می گول، گول به دس دینی
 دایم ناماده بو نیش و کار بین
 با زورتر خاوهن خه له و خه رمان بن
 به دنگ یه کیه تی بدهین ناوازه
 دس له ناو دس و دل له ناو دل بین
 هیوام پیکه وه بژین همو کس
 به حق سوره ی «طه» و «تبارک»
 نه م سالی تازه له گشت موباره ک
 پایه ی خویندتم تا ناگه هانه
 خوشی بو کورد و ته واو جیهانم
 هاومه یهت برسی و روت و پی په تی

من به به شی خوم خواگیان هم رازی
 واسه ری ساله و کاتی به هاره
 ناوایه ژینی فه لای دی نشین
 دل پاک خوی به دم پیکه نینه
 به دل پاک خوی گول ده و شینی
 هیوام همومان وه ک مام جوتیار بین
 هیوام دی نشین خه ریک فرمان بن
 هیوام همومان له م سالی تازه
 هیوام همومان یه کرهنگ وه ک گول بین
 قهت دنگی نایه چه پله ی ته نیا دس
 نه م سالی تازه له گشت موباره ک
 دیسان پر به دل لیجان موباره ک
 ده بی بم به خشن زانین نوقسانه
 له م زیاتر نیتر نازانم
 نوسراوی هسه ن نازناو «مهینه تی»

بیره وه رییک له سالی ۶۴

له لیژمه ی باران هه وه ل مانگ به هار
 که وتمه بیر پیری و هیژ تیا نه ماوم
 دارو و وینجه کهم ناو بده مه وه
 لاله و سکالام من وه لای کی بهم

باران بهرنامه ی سالی شه ستو چوار
 ته راشه یک خزیا نیو جوگه ی ناوم
 جا چون جوگه کهم پاک بکه مه وه
 له ناو بیرا بوم په نا به کوی بهم

که میک بیرم کرد بو نهم سه فوره
 هر به پشتی خوا، خوی به ته نیایی
 به خوئی و شایی، دم به پیکه نین
 کاتی نامه کهی ته و او خوینده وه
 بیوه بو جیهاد دهسه لات چیه
 نامه کهم هه لگرت به دلهی ناشاد
 چومه نیو پرسیم ناوایه حاله
 راستی له ری یی خوا دل پر له داخم
 دو کهس وه قسه کردیان هاوکاری
 نامه کهم دا دهس مه سنول نهو جیگه
 به راست نه مانه نامانهت دارن
 راستی له برسا من پام نه له رزی
 وتم هه ی هاوار هه ی داد و بیداد
 وردیکم بو وه وه ده مار و فیس
 کارمهند ئیداره ده بیی ناوا بییت
 نامه کهم برد و چومه لای ره نیس
 چومه خزمه تی و کردم سه لامی
 وتم خوم پیر و نامه ی ژاکاوم
 به خودا تاغه دل پر له داخم
 کیو خزیگه سه نیوی جوگه کهم

ماشینم گرت چوم بو دیوانده ره
 چوم بو ئیداره ی خزمهت روستایی
 نامه م دا به دهست پیاویکی مه تین
 وتی خالو گیان، لیو وه خه نده وه
 پروات بییت ئیمه «بوجه مان» نیه
 ملم نایه وه راست چوم بو جیهاد
 ری یی ناوم نیه بو کشت و کالم
 به شکه وشک نه وییت وینجه وه هم باخم
 وتیان بیوه ره به شی ناویاری
 وتم نازانم بمزه سه ر ریگه
 لایه نگری خه لک کوپی هه ژارن
 وتی مه ربوته به که شاهه رزی
 له ویوه وتیان بیبه بو جیهاد
 وتی نازانم بیوه لای ره نیس
 تا باخ و مه زرای ولات ناوا بییت
 پیاویکی روخوش بی پوز و بی فیس
 ولامی دا به شیرین که لامی
 جه ناب به «والله» وهیلانی ناوم
 ناو نه بییت وشکه گشت دار و باخم
 په شیو ناویاری روز و نوگه کهم

له ریگه‌ی خودا و خوت و ویژداننت
وتی نامه‌کەت بوه به‌خشداری
به پشت و په‌نای چه‌زرت باری
چومه و تاغیک، چوار په‌نج که‌س بون
به ئەو چەن که‌سه من کردم سه‌لام
کارمەند ئیداره دەبی ئاوا بی‌ت
برسی و ماندویی لیمی سه‌ندبو حال
وتم ئاغاگەل ئەی خاوه‌ن که‌مال
ئەم سکالامە من بدهم به‌کی
پیاوی وتی پیم بیبه سه‌ره‌و‌خوار
له‌هوت، هه‌شت پله‌ چومه‌ خواره‌وه
نامه‌که‌م دا ده‌ست ئاغه‌ی به‌خشدار
وتی نامه‌یک‌تر بپرو بنوسه
دەبی ئاوا بن کارمەند ئیداره
هاتمه‌و دواوه‌ وه‌ دلە‌ی په‌شیو
بو ئەم لاو ئەولا دەم‌کرد چاوه‌چاو
هیند منت ولی نازام پپروکیا
وتی پیم ئەری پیاوی ناحه‌ساو
له‌خول خواردنت بو‌خوارو بو‌زور
ئەم کشت مات‌و‌چون بو‌زور و بو‌خوار
به‌ره‌نگ زه‌ردت یان ئاه و ناله

با بی‌نان نه‌وم ده‌سه‌مه‌ دامانت
ئەوان مه‌سنولن له‌بو ئاویاری
ریگام گرتە به‌ر روه‌و به‌خشداری
لاوی ریک و جوان تازه‌ نه‌وره‌س بون
هیچ که‌سیک نه‌یوت و لامی سه‌لام
هه‌رتا و پیرانه‌ی ولات ئاوا بی‌ت
باز په‌نام برده‌ زات بی‌زه‌وال
من ناوبنن کویر هم‌ که‌ر و هم‌ لال
کاری ئیره‌ کی ده‌یکات جی‌به‌جی
بپرسه‌ و تاغ ئاغه‌ی به‌خشدار
به‌زکی برسی و حال‌ی زاره‌وه
ته‌واو خویندیه‌وه له‌سه‌ر تا به‌خوار
ئەم سکالامه‌ بی‌مه‌غز و پوسه
ببنه‌ یاری‌ده‌ر چینی بیچاره
ره‌نگ‌زه‌رد و خه‌مبار برسی و بار له‌ لیو
ناکاو نامه‌که‌م لیم‌ هاته‌ جه‌واو
بپروا، خوت ئاره‌ق ته‌ویلت تکیا
ئه‌ونه‌ گوشامت نازام بو‌به‌ ئاوا
له‌رژاندنی ئاره‌ق زه‌رد و سور
له‌که‌شاوه‌رزی هه‌تا به‌خشدار
له‌لای ئەم و ئەو به‌شیفا و لاله

خه م بارم له بو جه رگی که بابت
 له تانه ی ناکهس هم دوس هم دوزمن
 روخاوه کانیم گشت چاک نه کرده و
 به دل خوشیه وه ده تکرد ناویاری
 تا باخ و مه زرای دیهات ناوا بیت
 بو خه لکی ولات به سود و کلهک بن
 هه وال له خه لکی دیهات نه پرسه
 نه ده یته و ولام پیاوی پیل او شرپ
 هم پیاوی پی و جلی به رتانه
 چون چاخ و چلهس له نیخه نیخه
 زوانی لال بی بو شوینی نه مان
 بو کی له لای کی پرومه رگیژی

نه من قه بول بوم نه خو جه نابت
 نه گهر هه وه ل جار بت گوتبا به من
 جوگه ی ناوه که م بوت پاک نه کرده و
 تویش په نات نه برد به زات باری
 کارمه ند نیداره ده بی ناوا بیت
 به و جوړه ده بی خزمهت کار خه لک بن
 روله کیان کاتی چویته سهر قورسی
 له بیر نه به یته و فیز و چه قه ورپ
 به لام ده وله من تاج سهر تانه
 هر کاریکی بو زو به زو ریخه
 نه کی خوا نه خواسه خوینی بچی بان
 «مه بنه ت» داخی دل تو هه ل نه ریژی

شینى قه له م^۱

قه له م سا و هره نه توش له گه ل من
 شین کهین بو کوچی ماموستا هیمن
 بولبولی باخی کوردستانم پو
 جی بیر و بروای هاو فله ردانم پو

۱ - مه بنه ت نه وه به فشار خوینی بچیته بان.

۲ - نه م شهردم بو کوچی دواپی ماموستا هیمن، دناوه.

بازی بالشکاو نیو که لانم رو
 نهوین و بریای گشت دلانم رو
 شاعیری کوردی دل به سووزم رو
 زانای به ناوبانگ کهل و هووزم رو
 شوانی کهلی سه رشیاووم رو
 سه رقاله ی هوژی به جی ماوم رو
 همن کوچی کرد لهم دونیای بی پو
 خه م و په ژاره ی ما بو من و تو
 همن کوچی کرد لهم دونیای فانی
 قه لهم بنوسه شاد بی رهوانی
 شهرت کهین تا ماوین نه و نه چی له یاد
 پیرو لای بلین همن روصت شاد

تاریفی جوانی

به خ به خ له و سه وله ی پای نه و مه غاره	هه ی هه ی له و بالو له و له نه جه ولاره
به خ به خ له و غه زال ژوژو ^۱ و خه رامه	هه ی هه ی له و عه رعه ر نه وتول نه مامه
نه چیر مه پیکو له که وانه وه ^۲	به به له و برو له که وانه وه
وهک خواجه و خولام ده ورانه که ی که ی	شیرین له و زولفه و حه ی و کوربه حه ی ^۳
نه لی ته ختی زهر که یکا ووس که به	به خ به خ له و سینه و له و جوته به به

۱ - له زوانی هه ورانی به مانای که وه (کبک)

۲ - ناخر لوتکه ی کیر (قله ی کوه)

۳ - حه ی به مه نا ماره، مار و به چکه مار.

بهخ بهخ لهو گهردهن بلووری رهنگه
 بهخ بهخ لهو برژانگ لهو مهستی چاوه
 به به لهو زوان شهکه ریژه کهی
 بهخ بهخ له شه رمی، له سینهی نه رمی
 نامان له تیری عاشق نه چیری
 وه نیم نیگای چاومه پیکا پهی پهی
 هه هی له شه دهی سهروینی لاری
 بلیم له حوققهی لال و یاقوتی
 هه هی له سهرقافلهی پول نازارانن
 بی شک شیرینهن له یله کهی فهرهاد
 دهی دهی خه رامان ولات چینهن
 زوله یخا قامهت حوری جه مینهن
 هه هی لهو شیوه وهو جه مال وهو
 وه نیمنگای ناز جهرگ مه کرد پاره
 له ژیری بهرقهی^۱ نهر نیگا مه کرد
 بزه هی لیوی نهو ناو غه زاله
 ناوری تی نه چیت له خوار و له ژور
 هه هی لهو قه د شمشال لهو بالا به رزه

بهخ لهو قه د شمشال لهو شوخ و شهنگه
 بهخ لهو نه گریجهی ده مهی کلاوه
 بووی عه تری زولفی عه ترامیزه کهی
 بهخ بهخ له حه یای موبه تی گهرمی
 هه هی هه هی وه تای زولف دلدار نه سیری
 کاتی مه پیکاش مه واتش هه هی هه هی
 بهخ له کی شک چی دیدهی خوماری
 سه د خوزگه به وکه س نه بیت به جوتی
 بهخ بهخ مه له هم نیش دهرده دارانن
 هه هی له یلیهن وه مه جنون دلشاد
 کاکه دل پرفین هه هی دل پرفینن
 گه وه هر فروشنه ن مرواری سینهن^۱
 بهخ بهخ لهو عه قلله بهو که مال وهو
 مه گهر نه یده نهو عومری دوباره؟
 کیوی چل چاوهی توتیا نه کرد
 نه ویت به قه زال^۲ قوللهی قه زاله^۳
 نه ویت به سورمه ی ته جه لای کیو تور
 کیوه کهی نالان دینیت ته لهرزه

۱ - گه وه هر به مانای کولمی کچه که ده پهلوشی به لاران و نه وانیش ده گربن و فرمیکی وهک مرواری بهو گویا

دهدهن

۲ - چارشیر (چادر)

۳ - نیاداچون.

۴ - په کیکه له کیوه کانی هه ورامان.

سه‌به‌لان و سه‌هه‌ند مه‌داوه‌هه‌مدا
 بیپیکیت به تیر بلی‌هه‌ی ده‌ی هه‌ی
 ته‌ماشای خوٚت که، رو له نه‌مانی

نهر میل وه سورمه‌ش نارو وه چه‌م دا
 کی بی بیبینی ناخو کی بی‌که‌ی
 «مه‌بنه‌تی» وه‌سه‌ن هه‌وای جوانی

وه‌ته‌ن

رومه‌ت ره‌ش وه‌ک باروتی؟
 مهر خاوه‌ن ئیش و ده‌ردی؟
 باخت بوچی بی‌بهره؟
 خاوه‌ن چاوکه‌و سه‌راوی
 کوا به‌روهن و چه‌سیلت؟
 پ‌سپور و دل روناکت
 میوی پای راوه‌زه‌که‌ت؟
 بوچ مل‌کز و داماویت؟
 وارهنگ په‌ریو، کش و مات
 ئه‌ی روگه‌ دل پاکه‌که‌م
 پاش شه‌و نزیک به‌یانی
 کار منی تیکدا ورد ورد
 گولی باخیشمی ته‌کاند
 گشت چاوکه‌و سه‌راوکان
 گشتیانی پر کرد له به‌رد

وه‌ته‌ن بو قوت و روتی
 بوچ واتو ره‌نگ‌زه‌ردی
 دارت بوچ که‌م سه‌مه‌ره
 خو دارای کانی و ئاوی
 کوا فه‌لای گه‌نم‌کیلت
 یا باخه‌وانانی چاکت
 کوانی باخه‌ره‌زه‌که‌ت
 کوانی هه‌رمی کول‌اویت
 بلی‌ی چییان به‌سه‌ر هات
 ونی کوره‌چاکه‌که‌م
 با پیلت بلیم بزانی
 هه‌سیره‌ی نه‌حسی هه‌لکرد
 له‌ق و پوپ داری شه‌کاند
 ته‌واو کانی و ئاوه‌کان
 گی‌زه‌باو لاف‌اوی هه‌رد

شملی شه‌ری بی‌گه‌سه
 بو‌ییه‌ وای بی‌ده‌ماخم
 نه‌و بو‌ه هوی‌ه‌زاری من
 هه‌رمیه‌کانیش نه‌و که‌ندی
 رومه‌تره‌ش وه‌ک قه‌لاخم
 رومه‌تره‌ش وه‌ک باروتم

هه‌ر نه‌و هه‌سییره‌ نه‌حسه
 بو‌ه می‌وه‌ خورکه‌ی باخم
 نه‌و بو‌ه بانیس‌کاری من
 نه‌و به‌ وینه‌ی «بو» خویندی
 له‌ خه‌فه‌ت دارو باخم
 بو‌لوی قوت و روتم

گول

بوکی نه‌وروزی ناو کورده‌واری
 به‌ نه‌لف‌بی‌تی نه‌و داچنراوه
 هیچ‌کاتی مه‌که‌ تو دل‌ نازاری
 قسه‌ی ژاراویت مه‌خه‌ بو‌نیو دل
 بو‌گه‌ل و بو‌خوت‌ناینه‌ی ژین به
 یا داوه‌ر حه‌ق و ناحه‌قی بو‌خوت
 به‌لام‌ روتورشی کرداری خوته
 له‌و روه‌ تورشه‌ تو حاشا‌که‌ی خوت
 دلی دلپاکان وه‌ک که‌باب نه‌که‌ی؟
 خوت‌رسواو به‌دنام‌ لای نه‌حباب نه‌که‌ی
 روتورش، قسه‌ تال، گشتی رسوا که

نه‌م شیعره‌ به‌ ناو بوکی به‌هاری
 کوردان به‌ شیعر نه‌لین هونراوه
 من قسه‌ییک نه‌یژم بو‌یادگاری
 تو‌بیر بکه‌ره‌و بو‌به‌هار و گول
 وه‌ک گولی به‌هار ده‌م پیکه‌نین به
 ناینه‌ش بکه‌ سه‌رمه‌شقی بو‌خوت
 که‌رچی نه‌و وینه‌ روخساری خوته
 که‌ر به‌ روتورشی ته‌ماشای که‌ی خوت
 بوچ به‌ به‌دخولقی خوت خراب نه‌که‌ی
 به‌دی به‌ خوت و دایک و باب نه‌که‌ی
 جا به‌ پیکه‌نین ده‌ردت ده‌وا که

وهک گولی به هار دهم پیکه نین به
 کاتی گول له خاک سهر دینیتته دهر
 ماوه ییک نینتزار ژیان و ژینه
 جا تویش وهک گول، دهم پیکه نین به
 بو خوت و بو گهل ناینه ی ژین به
 یان له چلی دار یا شاخ و که مهر
 له بو نهم ژینه دهم پیکه نینه
 بو خوت و بو گهل ناینه ی ژین به

نازادی قودس

وته ی بی عه مه ل قهت پاره ناکات
 به دل تیکوشان بو ژیان و ژین
 نیسلام تیکوشن بو قودسی نازیز
 چون هه وه ل روگه ی گشت موسولمان بو
 بی دهنگی نیسلام بو هسه پاوه نی
 به دل تیکوشن یاران پاک دین
 پیاوانی زانا و ناوبانگی عه ره ب
 پال بهن وه پال یهک تیکرا لاو و پیر
 به دل تیکوشن زانای خاوهن دین
 نهم جومعه ناخر مانگ ره مه زانه
 نهم روزه قیام بیچوه شیرانه
 ههستن یهک بگرن پیاوانی مه تین
 باکه ی ناواره و سهرگهردان نه بن
 له وه زیاتر مال و پیران نه بن
 شوتی برسیه تی کهس چاره ناکات
 به زانین و بیر له بو دونیا و دین
 تا نازادی کهن له دهس سایونیز
 دهستکردی به نای دهور سوله یمان بو
 واکه ی سه هیونیز بو هسه خاوه نی
 قودس نازاد کهن وهک «صلاح الدین»
 نه ترس و بی پاک نازادی ته له ب
 هه لپیکرین له یهک وهک هه لقه ی زهنجیر
 قودس نازاد کهن وهک «صلاح الدین»
 روژی تیکدانی لانه ی شهیتانه
 روژی هه لو یستی خه لکی نیرانه
 بچنه یاریده ی خه لکی فه له ستین
 ویل و په ریوه ی بن بهردان نه بن
 ناواره بو لای هه ندهران نه بن

نازاد بن نیتر سه ربه خو بژین
نه توانن جه و ته یک قودس نازاد کهن
قودس نازاد کهن وهک «صلاح الدین»

خه لکی لوبنان و له گهل فه له ستین
نهر نیسلام پیکه و به دل جهاد کهن
تیکو شان بو که ی پیاوانی پاک دین؟

بہ شی سیہم

دہمہ تہ قی

قانع و هه ژار

ماموستا قانع داواي كردوه له ماموستا هه ژار دو به يتي «جيژنه پيروزه» ي بو بنوسي، له
كاتيكد ا چاپي كا و بيفروشي، نه ويش نه م دو به يته ي خواره وه ي بو نوسيوه:

جيژنت پيروزي بي كوردي زك قوپاو دهرخونه^۱ لاجي و دهر كهوي پلاو
هيند تامه زرو بوين نيمه ي دور له چيشت هيشتا نه كولا بو ده نكمان نه هيشت

له سهر نه م دو به يته ي نوستاد هه ژار «مهينه تي» نه م دو ديپره ي خواره وه ي داناوه:

ليت موباره ك بي جه زن نه مسالي ناره زوت هه يه به پلاوي خالي
پيروزي بي جه زن كوردي زك خالي بي بهش له خوشي و هاوراز تالي
به ناره زوي چيشت، برنجي كالي نيوه كول نه بو مهنجيل^۲ بو خالي
نابي مهردانه قولت هه لمالي تاكو بيته دهر له م چال تالي؟

شوان

ناخ بو شواني، داخ بو شواني ياساي شواني نه و چاك بزاني
له كوي بژنه وم دهنگي بلويري خه به ريكي خوش نه و بو من بييري
ناخو ديته گويم دهنگي نه وايي يا وه كو نه زمي، ياكو هه وايي
ناخو بژنه وم چي نه وايي بي ياكو بيته گويم چي هه وايي بي

۱ - سه رقار (درب قابلمه).

۲ - تيانه ي گوره (ديگ بزرگ).

ياکو هه وهه وي، يا کاله کالي
 به فيکه و کسه بو هيمني راني
 کاکه ي شوان به دل، زور خوش ده ماخه
 ليک جيا ده کاته و قوچ و خرته نير
 تا کو رانه که ي گشت ده کات پاراو
 بو نه م لاو نه و لاي ده کات چاو و چاو
 لايک داي ده نيټ بلویر و که چه
 خواهی شي وا که ميک نه چه سيته و د
 بو شوان نيکی وا، ها له چاو و چاو
 به دل و له بير زاتي خوادا
 با که ي رانه که ي برسي نه ميني
 دامورين له سر له ور بي خه ما
 دلپاک و دل سووز له به لا دووره
 با که ي رانه که ي زاو و زي ي زور بي
 تا خاونه که ي شي دهنگي دلير بي
 دور له چاوي به د له گورگي گه پ بيت
 باخ بي باخه وان دار بر نه بير ي
 راست بي وهک جولاي جالجالو نه بي
 تا رانه که ي شي لي ي دوور نه که ويټ
 موسا شوان بو لاي حه زره ت شوعه يب

ناخو نه ژنه وم دهنگي شمشالي
 ياکو نه ژنه وم بلویري شواني
 له و شه ره قوچه و له و ته قه ي شاخه
 پاشان مامه شوان به فيته ي بلویر
 راني لي ي ده خورپټ بو سه رکاني و ناو
 کاتيک رانه که ي ته واو بو تير ناو
 نه وسا ميگه له ي نه داته په چه
 هه تا رانه که ي نه چه ويته وه
 نوسه ريش لير او وهک تينوي دور ناو
 دواي حه سانه وه ي رانه که ي رادا
 به دهنگي شمشال بو يان ده خويټي
 له ناو هه له زو که وه لو و که ما
 شوان وريا، دز و گورگي لي دووره
 ياخوا شواني چاک له به لا دوور بي
 رانيس گوي له عيو شوان و بلویر بي
 ياخوا رانه که ي پر پيت و فه پ بيت
 راني بي شوان گوري نه يدري
 ياخوا هيچ شوان نيک خه والو نه بي
 بي واده ياخوا شوان نه خه ويټ
 کاکه گيان شواني بو که س نيه عه يب

۱ - جه م ده بينه ره.

۲ - جارتنه: عنکرت.

شیعری مام شوانه‌ی «مهینه تی» ته‌واو
له‌سه‌ر «محمد» سه‌ده‌هزار سالو
بو‌رو‌حی پاکی سه‌ده‌هزار سه‌لوات
بو‌خوشحالی گهل ده‌کات چاوه‌چاو
خودیشی شوان بو‌فه‌خری کانینات
نازای نه‌نامم یه‌کسه‌ر بو‌به‌ناو

په‌پ و قز

به‌سلاوی گهرم و به‌تین له‌قولایی دل‌مه‌وه بو‌همو کاربه‌ده‌ستانی به‌رنامه‌ی سروه‌ی
شادی رادیو سنه، سه‌رکه‌وتنتان له‌خوای تاک و بی‌باک داواکارم، به‌تایبه‌ت بو‌ماموستا
«سیداسماعیل حسینی» به‌رپوه‌به‌ری به‌رنامه‌ی سروه‌ی شادی، نه‌وا به‌راستی خویشم چاک
نازانم شیعه‌ی یان نه‌زمه یان په‌خشانه، بو‌تان بخوینمه‌وه، ناویشم ناوه «په‌پ و قز».

سلاو گه‌وره‌م حوسه‌ینی ئاودی‌یری می‌شک و زه‌ینی

توله‌وه‌چه‌ی حوسه‌ینی

چه‌ن دی‌یری شیعر بی‌ژم هونه‌ی بی‌تام و چی‌ژم

داخی دل‌م هه‌ل‌پ‌ژم

بو‌چی ده‌قاوده‌ق نه‌که‌ین؟ بو‌چ‌ه‌ق به‌ناحه‌ق نه‌که‌ین؟

کاری یه‌کتر له‌ق نه‌که‌ین

بو‌چی له‌یه‌کتر دژین خه‌ریکی په‌پ و قزین

خوینی یه‌کتر نه‌مژین

بو‌چی یه‌کتر تل نه‌ده‌ین یه‌کترین پاشه‌قول نه‌ده‌ین

یان له‌بو‌ق مل یه‌ک نه‌ده‌ین

تو له بهرنامه‌ی رادیو چهن قاتی دیو به دیو
 زور لیزانسی دونیا دیو
 راگهینه با وانه‌کهن باشه‌پ و داوا نه‌کهن
 مال به که‌لاوه نه‌کهن
 ناوری شه‌پ گه‌ش نه‌کهن مروف دل‌ناخوش نه‌کهن
 بو «بووم»^۱ جیگا خوش نه‌کهن

ته‌وبه‌ی پشيله

مزگانی داکه‌وت پشی ته‌وبه‌ی کرد
 به «الله الله» روی کرده مزگه‌وت
 روی کرد له مزگه‌وت وتی: «یا الله»
 عابایی شوپی، کردو به به‌ری
 یاخوا توبه بیت له درگانه‌ی تو
 مهرجه چوله‌که من نه‌گرم به چه‌نگ
 مهرجه لای مه‌لا ریگه‌ی دین بگرم
 مهرجه لای مه‌لا برپوم بخوینم
 خه‌به‌ر توبه‌ی نه‌و چووه لای مشکان
 که‌وتنه هه‌له‌پ‌رکی زه‌ماوه‌ند ساز بو
 نه به ته‌قلیدی، به دل ته‌وبه‌ی کرد
 بو توبه‌ی پشی قاووقو داکه‌وت
 ته‌وبه‌م قه‌بول که‌ی، هاوردم په‌نا
 میزه‌ری زلی نابوه سهر سهری
 په‌یره‌وی کردن له و قورنانه‌ی تو
 له گوشه‌ی مزگه‌وت دانیشم بی‌ده‌نگ
 ریگای سو‌فیه‌تی له‌بو ژین بگرم
 مشک و چوله‌که رانه‌چله‌کینم
 مشکه‌کان بردیان بو ده‌سته خوشکان
 چه‌پله‌ریزان و ده‌نگ و ناواز بو

۱ - چهند مال نه‌م دیو نه‌و دیو (خانه‌های نو در نو).

۲ - بابه‌قرش. (جغد)

به لام چوله که که می وریا بو
 پروایان نه کرد به و قسه و باسه
 زانیان پیشیله زور فیله بازه
 له ولا مشکه کان که وتنه هات وچو
 نیتر زلم و زور له نیمه ناکا
 جه م بونه ده ور یه که له یه کتر پرسین
 مشکیکی قه له و له نیوانا بو
 نه و مشکه هه ستا چوه لای پیشیله
 چوه لای پیشیله وتی: «السلام»
 وتی: «وا علیک» تایفه ی مه زلوم
 چه ندی زلم و زور له نیوه کریا
 پایه ی زلم و زور هینده ی پی ناچی
 چون هاتی بو لام راستم پی بیژه؟
 وا من پیته نه یژم نیسته به ویژه
 مه رجه تا ماوم من نویژ بخوینم
 مه رجه له مه ودوا من چله بگرم
 مشکه نه مه ی بیست پروای کرد راسه
 وتی ده ستت به بینمه سهر چاوم
 نه هر ته نیا خوم تایفه م گشتی
 مشکه که پاره بو لای قهوم و کهس
 له خوارده مه نی وشک و ته ره بار
 زو جه م و جور کهن له سات و له کات

به دهس پیشیله زوریان خوریا بو
 له ژیر نه م کاسه هه یه نیم کاسه
 قهت هه ل نه په رین به و نه غمه و سازه
 مزگینی بو یه که، پیشیله عابد بو
 یانی «عبدیت» خودای خوئی ده کا
 باسی پیشیله له بو خوا ناسین
 کار به دهسیان بو که می زانا بو
 بزانی راسته یافه نه و حیله
 نه ی نه و وه ل زاهد «حی لا ینام»
 مه زلومی نیوه له من بو مه علوم
 چه ندی پیر و لاو له نیوه خوریا
 هیوادارم زو له به نیا لاچی
 به لام به کورتی نه ده ی دریژه
 مه لا بانگی داو کاتی نویژه
 مشک و چوله که قهت نه ره نجینم
 لی ره بمینم هه تاکو نه مرم
 چووه پیشه وه به بی و ه سواسه
 من هر نو کهر تو م هه تاکو ماوم
 خزمه تکاری تو ن ورد و دروشتی
 ها زوو کهن نازا هه رچی نه دا دهس
 نه ر دهس ناکه وی بنیرن بو شار
 بیبه ین بو ناغا به نیوی سه وقات

ئيجازهي «حضور» نهر بدات پيمان
 يهكي ئاونهوات يهكي ئاو ليمو
 يهكي شوكلات يهكي ئاودونان
 يهكي تر كهره، يهكي توژگه شير
 يهكي كشميش و بايهم زهويني
 يهكي تر كه باب چاك له سيخ درياگ
 ريكوپيڪ كريا گشت سهوقاتي مشك
 پلاو قاوله مهو هيلكه ورون دهوري
 يهكي له دوورهو كرنوشي دهبرد
 له دهرگاي داوهر زور شهرمه زارم
 بو روز قيامهت شهرمه زار نه بم
 وا به دهسيه وه سه بجه^۱ ي سهد دانه
 نيتير لايهن غير كوڤري هه ژاره
 تاڤه تي نه ما برپا بو سهوري
 چاوي كردهو بو هه لمهت و فرسهت
 به چنگ و چه پوك هه وتي بي گيان كرد
 باقي مشكه كان له درگا دهر چون
 سيانزه له ئيمه يه كجار تيا چو
 نه كه وتنه چنگي به سهد به هانه

به مهرج نه گهر نهو قه بول^۲ كات ليمان
 مشكان به خيرا كه وتنه هات وچو
 يهكي نان چايي كلوچ كر ماشان
 يهكي ده له مه يهكي تر په نير
 يهكي رهنگا ورهنگ هه وت جور شيريني
 يهكي برنج و مريشك سور كرياگ
 دهسته به ني كه ن ناني ته پرو وشك
 يهك يهك و دو دو جهم بون له دهوري
 يهكي رومهت و دهستي ماچ نه كرد
 وتي وا مه كه ن من گونا بام
 باله مه زور تر گونا بار نه بم
 كاتي نه ويان دي جانماز له شان
 جا وايان زاني چون ته وبه كاره
 پشيله زاني جهم بون له دهوري
 له لاي نه ما بو نه سهور نه تاڤهت
 نه و دل جار به قه پ دواني ليمان گرت
 چوار تري خنكان به چنگ و ناخون
 بو به زاري و شين واوه يلاو پرو
 له مه و پيش ئيمه روزي يهك دانه

۱ - ئاودونان: جوړه شيرينيكه. (نوع شيريني)

۲ - سهد: نه زويج. (تبيح)

به ناو تو به وه بو به قه زالمان^۱ جانماز و ته زویح بو به زه والمان
 بر و امان پی بو به دل و به میان ته زویح به ده سه و جانماز له سه ر شان
 ته و به ی پشیله و دو سی مام ورچه دل هر گیان داریک دینیته قرچه
 هر چی هر جور ی خولقابی کاکا شوینی باو با پیر خو ی قهت گوم ناکا
 داریک له نه زه ل ریشه که ی تاله بیوه باخ به هه شت نه و داره تاله
 نه ر له باتی ناو شه که ر و هه نگوین بر پزیته پای نه و داره تاله
 له باتی سه مهر نه ر که وه هر بگری هیما هر تاله چون ریشه تاله^۲

باسی نازاد

و تم قه له م بنو و سه وتی نه و لیبراله
 و تم وه کیلی مه جلس وتی قهت بی خه یاله
 و تم سه رو کی نه وی وتی نه و په رت و په رته
 و تم وه زیری ئیره وتی نه و نه هلی حاله
 و تم نه ی ناغه ی مو دیر وتی چکی زایفه
 و تم وه کیلی مه ردم وتی ته واوی لاله
 و تم ده بیری نه وی وتی نه خوینده واره
 و تم نه ی مو عاوه نی وتی چه شنی شو غاله

۱ - قه زال: تیا بردن و فر کردن.

۲ - تم سی بهیته دواپی وه رگیرانیکه له سی بهیتی سه عدی که دوه فرموی:

درختی که تلخ است او را سرشت	گوش بر نشانی به باغ بهنت
ور از جوی خلدش به هنگام آب	به بیخ انگین ریزی و شهد ناب
سرانجام گوهر به بار آورد	همان میوه تلخ به بار آورد

وتم سہ فیری نہوی و تی نہو خو ری کخہ رہ
 وتم پسپوری نیمہ و تی وہ کو دہ جالہ
 وتم نہی ناغہ ی دوکتور و تی خہ لکخہ لہ تی نہ
 وتم نہی مودیر عامل و تی خوینی حہ لالہ
 وتم نہی مہ لای مزگہوت و تی تہ واو نہ فامہ
 وتم نہی براکہ ی چی و تی رو لہ زہ والہ
 وتم مامہ حاجی و تی لہ حساب نایہ
 وتم نہی کہ ربہ لای و تی پیر و بی حالہ
 لہ ہر کہ سی کہ دہ مگوت نہو قہت قہ بولی نہ بو
 لہ قورہ وہ تا دو شاو ہہ مویان کرچ و کالہ
 وتم نہی خوٹ چیت بلی؟ و تی نہمن شور شیم
 وتم نہتو فریشتہ ی و تی نہی نہم دوو بالہ
 وتم نہی باس نازادی و تی بو تہ ماشا بو
 وتم وہ کو جنیو بو، و تی حہ سیبی فالہ
 کہ سیک نہ بو پرسی لہ چینی رووت و برسی
 دل بہ خہم و ماتہ مہ لہ پاچکہ ی قورسی مالہ
 وتم نہر تو فریشتہ ی نہو دوو بالہت راکیشہ
 لہ سہر سہری نہوانہ و اکو قسہ بیان تالہ
 لہ روالہ تا قہ شہنگ بہ وینہ ی گولی ژالہن
 بہ لام لہ «ماہیت» دا تہ واوی تال و تالہ

وتی کاری نهوانه بهراست بهدهس خوئیانه
 شیرین زوانیه که یان بو من مه حال مه حاله
 نه مه باسی بازی کهس له سه ر میزی ئیدارهن
 بهراس جزوی زوانی وهک چیزی ههنگه ژاله
 یاخوا جزوی زوانیان نه دات له دل هیچ کهسی
 نه گهر بیتو پیوه بات له شی ره زال ره زال
 زورتر له بو نهوانه بهرگی کوردی نه پوشن
 له لای نهوان گیز و ویز، یان بی عه قل و که ماله
 ناخر جیایی له بهین دی نشین و شاریا
 بلی له کام نائینا ره وایه یا چه لاله
 «مهینه ت» کاری نه مانه بو تو نادری سامان
 بر و بو خوت دانیشه مه گهر دهستت به تاله

دهرویشی دل ریش

چه وساووی دهستی چه رخی چه پکار بوون	پیاویک و ژنیک زور ناله بار بوون
چه وساووی چاره ی ره شی تاله بون	خاو من سی مندال ورده واله بون
زهر د و گژولگی ژین و ژیان بون	ژدمی نانینان بو، ژدمی بی نان بون
بو کام شوین بروات شتی په یداکات	قته نهی نه زانی پیاو ده که چی بکات
ژیر راخه ریشیان هر زهوی خالی	له تاو برسیه تی ژن و مندالی
له شوینی کاریک ههسته بر و تو	ژن نه یوت به پیاو وا بیکاری تو
خوا که وره یه ههسته پیاو ده که	هینده زوری کرد ژن له پیاو ده که

له دهره و دو قهران پاره پهیدا که
 نیمه هیچ، خویشت له برسان دهمری
 بانگ که تو بلی: من کار نه کهم، کار
 له دست برسیده تی خوم رزگار نه کهم
 هر دسورپاوه تا نزیک نیوار
 نه مان جی بیلین خویان بو خویان
 هیژ له پی نه ماو له برسان نه خوش
 کرتیه پیش ریگای چول و بیاوان
 سهری به رزه و کرد به ره و روی سه ما
 رینمونیم که ی بو ریگهی نه جات
 زرنکه و بو زو چوه پای نه و داره
 هه لبه زی نازا چووه سهر پهل دار
 هه وانه یک پری نه و ها له سهر کول
 نه مجا دانیشنت و که می چه ساوه
 قاوله می هه لوای گهرم، سازی کرد
 له پال یه ک دایناو دهی کرد ته ماشا
 له ودوا له شوین یه ک هات به گیانیانا
 زیاتر له بو دل خاوینه کان
 له سهره تاوه هر چوار له هه و
 وتی فیتنه گهر پشتوین وه ک قهیتان
 وهیشووم وهیشه پ، ناپاک مه غروور
 وا که وتنه سهر نه رز نه مان له هه و

تو برو کار و شوینی پهیدا که
 قهت نابیت هر دست له نه ژنو بگری
 ههسته هر نه مرو بچو بو ناوشار
 هه رکه س کاری هه س منیش کار نه کهم
 هیچ که سی نه بو نه و بوا بو کار
 هیچی دس نه که وت بیباته و بو یان
 بچینه و سهر باس پیای چاره پرهش
 هر دسورپاوه تا مه لا بانگ دان
 هینده خولی خوارد هیژی پی نه ما
 وتی نه ی خوای خاوه ن زور و زات
 له دور، دی داریک گه وره دیاره
 له ترس جانده و هر نه یکه ن پاره پار
 دی چ دهرویشی به عه ساو که شکول
 هاته پای دار و ناوا ویساوه
 هه وانه ی له کول کرده و بازی کرد
 له نه م هه لوایه چوار وینه ی کیشا
 چاویکی کیپرا به هر چواریانا
 با لیمان روون بیت خاوه ن وینه کان
 خواو شهیتان و نادم و هه و
 له هه و دل جارا پرسه ی له شهیتان
 وتی هه ی نیبلیس له ری خوا دوور
 به فیتنه یی تو نادم و هه و

نه وانیان دهرکرد له نیوی بههشت
 واسهرگرهردانی دو دانه نانن
 ویل و ناواری چیاو ههردانن
 کتکه نهفتینهی دوور له نهندیشه
 پهلاماری داو شهیتانی قووت دا
 لهوانی پرسسی لهو ساتا دهردهم
 به وتهی شهیتان گیر داو نهبواین
 چهنسهه سال بهشتان بو ناله و گریان
 بیر و ویری بو خهله تانتان ههس
 نهولادتان ویله بو نانی شهوی
 یهکی فهقییه و ههر واوهیلایه
 بو نان شهو دوعای سهر بهرمال نهکا
 لهدهس نهبوون شت ژیانی تاله
 چاکتره نیوهیش ههردوو نهمینن
 ههردیوانی خوارد وهک دو تیکه نان
 خو خوت خولقاندت نینسان و شهیتان
 بی دیرهک راگر تهواو نه فلاکت
 له تهواو زهررات تو خوت ههی ناگا
 مهلهکتاوس بو له ناسمانان
 لهخوت زیاتر کی بیت و کامه
 ههر وهسوهسهیه تا روژ مردنی
 هاتنه سهر زهوی نهمان له ههوا

نیستا نهوهیان وهیلانن له دهشت
 نهوادمی نهوان ویل و وهیلانن
 نهوهی نهوانن واسهرگرهردانن
 له فیتنهیی تو شهیتنهت پیشه
 نهمانهیی پی وت ههر له نهو دهمدا
 هاته سهروکار چهواو نادم
 وتی نهه نیوهش واخاونهبواین
 لهخاوی خوتان لهوی دهرگریان
 مهر نهتان زانی واسهیتانتان ههس
 نیوهی خهلهتان کهوتنه سهر زهوی
 یهکی دهرویشهو یهکی گهدایه
 یهکی گهدایه و ماله و مال نهکا
 یهکی بی هیزه و له گوشهیی ماله
 بوچی نهولادتان ناوا بمینن
 ههلمهتی دایه سهری ههر دیوان
 هاتهوه لای خوا وتی خوا گیان
 من سویندت نهدهم به زات پاکت
 قهت لازم ناکات به من بلیی: نا
 روتبهو مهقامت تو دا به شهیتان
 بهدهست خوت بو نهو روتبهو مهقامه
 خوت تهوق لهعنهتت کرده گهردهنی
 نیرادهی خوت بو نادم و چهوا

گشت نه‌واده‌یان برسی و قوت و رووت
 بوچی سه‌رگردان له بی‌وانم؟
 بوچی هه‌ندیکی به‌ن جه‌رگی داخه
 هه‌ندی چاوی زه‌ق بو دو قران پاره
 بو خواردن خوا واته‌کانی دا
 نه‌وه خودایه «توخوا» نه‌ی‌خوی
 له هوش چو کابرا له‌دار داپه‌ری
 گشتی نایه کول هاته‌و بو دوا
 دای‌نا له‌به‌رده‌س ژن و مندالی
 چه‌رخیش هه‌روه‌ها خول و ده‌وره‌یه
 نیمانمان بییت خودا خودایه
 له‌و سات و کاتا به‌مراو نه‌گه‌ی
 خوایش نه‌خوریاو ناگه‌یمه‌مراو
 نووسه‌ر مه‌ینه‌تی جه‌ورو جه‌فاکیش

مه‌شیه‌تی خوٚت بو نه‌وان بون به‌جووت
 منیش یه‌کیک له نه‌ولاو نه‌وانم
 بوچی هیندیکی زور خوش‌ده‌ماخه
 هه‌ندیکی خاوه‌ن میلیارد له پاره
 نه‌مانه‌ی پیٚوت دهرویش له‌و ده‌مدا
 کابرا له‌سه‌ر دار ووتی های نه‌که‌ی
 دهرویش له ترسا په‌نج هه‌نگاو په‌ری
 عاساو که‌شکول و هه‌وانه‌و هه‌لوا
 هاته‌و مالی خوی زور به‌خوشحالی
 ژن ووتی نه‌م‌ووت خودا گه‌وره‌یه
 ووتی چاکت ووت کار هه‌ر وه‌هایه
 به‌لام هه‌ر کاریٚسات و کاتی خوی
 نه‌ر حازر نه‌بوایم منی ره‌نج وه‌باو
 نه‌مه‌بو سه‌ره‌ات دهرویشی دل‌پیش

په‌پوله‌ی شه‌وگه‌رد

به‌روژ له‌خاوی به‌شه‌و وه‌ک شه‌وگه‌رد
 نه‌مه‌زا له‌عیشقه‌ن یاخوئیش و ده‌رد
 توئیتوارت هه‌ن وه‌ی چه‌رخ چه‌په‌گه‌رد

په‌پوله‌ی شه‌وگه‌رد په‌پوله‌ی شه‌وگه‌رد
 سه‌رگردان له‌شوین شه‌وقی سه‌پی‌گه‌رد
 رای واچه‌په‌ریم په‌پوله‌ی شه‌وگه‌رد

جی ی نبعیباره ن ناخو هاوکاره ن
 نایا ده زانی په ی تو دل سووزهن
 نایا ده زانی ره حمش هه ن جه دل
 نایا ده زانی رینومای ری ته ن
 یان له په ناوه به وینه ی دزان
 نایا ده زانی هو ی زانینته ن
 نایا ده زانی جیکه ی شادیتنه ن
 نه م چهرخه کو نه بو زور که س لاره
 نه هر من بلیم میمل^۱ هه ژاره
 لاییک سه رکوت کهر کو پری هه ژاره

ولامی په پوله

بو هه ر لایک نه چوم ناشکراو بیده نگ
 بو هه ر لایک نه چوم نه م دی دل سووزی
 بو هه ر لایک نه چوم نه م دی یه که رنگی
 بو هه ر لایک نه چوم من نه م دی شادی
 بو هه ر لایک نه چوم بی یارو یاوه ر
 بو لای رووناکی نه کهر من نه چوم
 له شوله رووناکی نه کهیم به ناوات
 کاتی من ده چوم بو نیو دارو باخ
 گول بو خو ی گول بو له کاتی به هار

یا دایم کارش دهر د و نازاره ن؟
 یا چه شنی دوو پیشک^۱ کلکی سواره ن؟
 یا پیکه نینش دل دینیتته کول؟
 یا دایم بیبری بو نابودی ته ن؟
 بو پیوه دانته یا دل هه ل کزان؟
 یان ری گوم کردن له زانینته ن؟
 یا لی شیواندن ژین و شادیتنه ن؟
 هه همیشه کاری جه ورو نازاره
 قهت ده لی نوو کهر کاک نیستعمار ه
 له لاییک میمل جووقی بالداره

نه کهیم به مه قسوود سه رم دای له سه نگ
 به غهیر له جهیر و زهبرو ئالوزی
 به غهیر جیایی و ماتی و بی دهنگی
 ناخو شنی حال و هه م نامورادی
 نه له خوارو ژور نه له ده ورو بهر
 پامی نه سوتان دیسان په پروپوم
 وه م زانی هاته، بو من بوه نه هات
 بو دبین شکوفه و گولی خوش ده ماخ
 له به ختی تارم گولیش بو به خار

۱ - درماره کول. (عقرب)

۲ - دوزمن. (دشمن)

په نا ئاوردده به سه یوانتم
 واتش دلسوتاو په پوله ی چه زین
 نه تو بروره و بو شاری خوتان
 تو نه وت خوش ویت، نه ویش به دل تو
 به خوشه ویستی نه وان دیته دی
 پیتان نیشان دن ریگا له بو ژین
 زانین بو نه مان یاخو بو ژینه
 نه بو سوتان پام، پروزیان په لم
 من دل سوتاوم بو به چکه کانم
 نه مزانی بو من تیشکی به قینه
 نه مزانی «ناپال»^۲ پایه ی نه مانه
 شوینی نه مانمان بو «نیدروژن»^۳ بی؟

من گوتم به گول من میوانتم
 ناما وه جواو گول به پیکه نین
 من تو م خوش نه ویت به دل و به گیان
 له گه ل دوستی خوت بکه گفتوگو
 چاره ی گیلان و سهر لی شیواوی
 بیژه زانایان به شیر ی زانین^۱
 تو له لایه ن گول بیان راگه یینه
 من خه م خو ناخوم هاوار بو گه لم
 من خه م خوم ناخوم ره فیقه کانم
 من وامده زانی رووناک ی ژینه
 وامزانی شووله مایه ی ژیانه
 مایه ی ژیانمان نه ر «نیدروژن»^۳ بی

نه سکه ناس

که لله ی مه جلیس گیر ناغه و حاکم ناس
 بی شک وه هایه به بی قسه و باس
 قهت نه و گه وج نیه پیاویکه دم پراس

کاکه نه سکه ناس کاکه نه سکه ناس
 روله هر کهس که ی نه و تاجی سهره
 گهر بچی لای هر بی عه قل و گه وجی

۱- بریتیه له قهلم، (شمیر علم = قلم)

۲- جوریک برمه، (بمب ناپال)

۳- نیدروژنی ناو ناو که مایه ی ژیانه، (هیدروژن آب)

۴- بومی «نیدروژن» که مایه ی نه مانه (بمب هیدروژنی)

وهک شیر بی‌په‌روا، له رسم و یاساس
پیاویکی گه‌وجه شیته یا وه‌سواس
نهر زیپر و زیو بیته ده‌بی به «نه‌حاس»^۱

با بگاته داومان له جیگای چو‌لدا
فیدای ورده پول ره‌نگا وره‌نگت بم
فیدای زه‌نجیره‌ی سه‌روژیرت بم
وا نه‌دهم تاریف سه‌ر تا دامانت
له روژی ته‌نگا تو هاوکارمی
به راستی راستی تو سه‌رکارمی
تو شیشه‌ی مه‌ی و هم شه‌رابمی

گه‌ر بچی له‌ی هه‌ر ریوی سیفه‌تی
هه‌رکس توی نه‌بی نه‌ر فه‌یله‌سوف بی
بی‌شک وه‌هایه هه‌رکس توی نه‌بی
ورده پول:

که‌می‌کیش هه‌لچین به ورده پولدا
«فلس» به قوربان زه‌ی ده‌نگت بم
«فلس» به فیدای ره‌نگی شیرت بم
بوچی واکه‌ی من ده‌بمه قوربان
بو هه‌رکوی نه‌روم دوس و یارمی
تو ماشین ژیر پی‌ی شاره‌وشارمی
له میوانخانه تو که‌بابمی

شعری کاک خالد نه‌حمه‌دی به‌نیو خه‌م و خه‌زان

پیاوه ژیره‌که‌ی به‌راویژر و بیر
قسه خوشه‌که‌ی به‌راویژره‌که‌م
شیرم شین‌گی‌ری شیوه‌ن و شینه
دونیای خاموشم پر له‌گر نه‌کا
له‌باخچه‌ی دلما‌گه‌لاریزانه
ده‌می به‌سراوه‌و لی‌ی نایه‌بزه

خاله‌هه‌ماسه‌ن زانای به‌ته‌دبیر
ناسک هه‌سته‌که‌ی شیربیژره‌که‌م
نالای ده‌روونم گه‌رم و به‌تینه
هه‌ناسه‌ی ساردم سه‌ما سر نه‌کا
ره‌نگه‌زه‌رده‌که‌م وینه‌ی خه‌زانه
خونچه‌ی به‌هاریم نه‌کراوه‌کزه

۱ - وشه‌یکی عه‌ره‌بیه به‌مانای مس (مس).

چون دلداره كهي جوانه ميري بووه
 دونيای رووناكيم پر له ته م بووه
 له جيگهي به فراو ژاراو نه نوښن
 ساتيك هل نايي تاريكه شه وه
 خودا بيبري كهي نه مه ژينه
 نه وازشم كاو به دل بمديويني
 دره ختي به ختم سه ره و خوار بووه
 گه نجينه ي نه دهب پيري وريا و ژير
 گه لم رزگار بي و بهس ' ناواره بيت
 جه ژنيك به پا كه ين جيژني سه ره به ستي
 په پولهي شينه له دهوري شه ما
 خه م له سه ر دل م توژنيك ره ها كه

بولبولي باخم له خویندن چوه
 نه ستیره ی ژینم تیشکی که م بووه
 کوستانى دل م همو ره ش پوښن
 مانگ رومه تی خوئی لی م شار دوه ته وه
 گهرچی روژ ه لدی به لام بی تینه
 شنه ی بای شه مال نایتهو پام ژیني
 به کورتی ژینم پر له ژار بووه
 له تو نه پرسم زانای خاوه ن بیر
 ناخو روژنيك بی دهر دم چاره بيت
 ناخو روژنيك بيت به بی دهر به ستي
 خاليد خنکاو له دهريای خه ما
 جوابم دهره و دهر دم دهوا كه

۶۷/۱۲/۲

وه لامي شيعره كه ي كاك خاليد نه حمه دي له لايه ن مه ينه تيه وه:

دل سوژی گه لي لي شيواوي كورد
 چوزه ي به پره زاي داویني هر مس
 مه له می دا به جه رگی زو خالم
 گه وهر ریژا بو له نوک خامه كه ت
 به ك به ك هه لقولاو له كانی نه دهب
 چياييك پر بيت له كول و گيا

لاوی به پریم خاوه ن بیري ورد
 كاكه نه حمه دي، هاوفه ردي نه وپه س
 شيعری به سوژت وا هات بو مال م
 زور رور خوشحال بوم له كه لامه كه ت
 وشه ی شيعره كه ت زوبانی نه دهب
 شيعره كه ت به رزه وه ك لوتكه ی چيا

خامه که ت خه مه ی خه مبار ده فرینیی
یاخوا هر بژیت نه دیب پر فام
خوت ژیری وامن به ژیر نه زانی
به لام زور که ستر وهک من نه زانن
زور که ستر وهک من دل پر له داخن
به راست نه زانین کو سپی سهر ریگاس
هوئی نه زانینه والی شیواوین
هوئی نه زانینه وادهر به دهرین
نه گهر زانا بین له یهک رق ناکهین
نه گهر زانا بین له یهک زیر نابین
نه گهر زانا بین حهق یهک ناشکینین
نه گهر همومان دس له ناو دس بین
نه گهر همومان به وینهی گول بین
له بو یه کگرتن په یمان له ناو نین
به شیر ی قه له م رچاو بشکینین
نمام یه کیه تی با داچه قینین
نه گهر ههست بکهین به که سایه تی
نه گهر ههست نه کهین به که سایه تی
نه گهر ناوا بن لاوانی ولات
بولبولی باخمان به شوق ده خوینیی
به رزه فر ده بییت هه لو له سهر یال

وهک خه نجهر سینگی ناحه ز ده درینیی
توز نه گری جامی دلت له نه پیام
تا چوکم^۱ وام له چالی نه زانی
له ژیر سیبهری خوهر ناوه زانن^۲
به دل به تاسه ی نیو دارو باخن
هوئی نه زانینه بووین گیژ و کاس
له نیو گهلانی دونیا جی ماوین
وهک باوه ژن دار چه پوک له سهرین
بی مه به ست وته ده قاوده ق ناکهین
دوچار ناخوشین هه و او فیز نابین
چنگه ل موش نابین دهق یهک ناشکینین
گشت وهک برا بین وهک قه وم وکس بین
دهست له ناو دس و دل له ناو دل بین
دهردی نه زانی به تیکرا راو نین
توی که سایه تی ولات بچینین
داری جیایی له بن دهر بینین
ده بییت به پایه بو یه کایه تی
نه بییت به وشه ی کوا کوردایه تی؟!
هیوامان و ابییت نه گهن به ناوات
له لانسانان که وهقاس پیینیی
دیته گوی، سروه و گرمه ی بای شه مال

۱ - تا نه زنوم. (تا زانو)

۲ - گولی له سهر ایر و نیشکی خوهر لی نه دات هه بیته رهنگی زه رده.

ده پشکویت گولی هیوای ولاتت
 گهرمای هه تاوت تین دهگری به تاو
 شهوقی مانگه شه و له لوتکه ی کیوان
 رهنگه زهردهکته گولناری دهکات
 هه ستیره ی ژیان نه دره وشیته وه
 ناله ی دل ده بیته به دهنگ نازادی
 خونچه ی به هارت دم به پیکه نین
 دین بو پیشوازت به رهنگ ئال و وال
 ده لین ئاواتت خالید به دی هات
 ده لین وا جه ژنه به بی ژیردهستی
 پیر و لاو ده یکن به به زم و شادی
 خه زانی خه مت ده بیته به به هار
 من پیرم ده پروم به ره و لای پیری
 به لام می شک و دل هه به بریایه
 زانینیان له یکه نه شارینه وه
 نه گهر زانینمان بشارینه وه
 نیتر «والسلام» کاکه ی هاو فهدم
 نوسراوی هه سه ن «مهینه تی» ناز ناو
 ده بی بیووری گه دای زانینم
 به هو ی نه زانین حاله ناکوکه

قه له م ده شکینی ره چاو بو هاتت
 ساردی سه هو لته گشت دهکات به ناو
 شو له ی نازادی ده خاته نیوان
 له باخچه ی رومه ت دیاری دهکات
 له ناسوی ولات نه گه شیته وه
 شین شیعه رکه ت، شو پرش شادی
 وه نه وشه و سوسه ن سونبل و نه سرین
 نه لین دلخوش به نه پروات ژینی تال
 به زانینی باش لای نیو ولات
 له ژیری سیبه ر داری سه ربهستی
 له ژیر سیبه ری ئالای نازادی
 باخچه ی دل ده بیته به گول و گولزار
 روه ولای روژی ماتی و زه وییری
 هیوای به لای ژیر و وریایه
 به شیعه ر و په خشان بی هونینه وه
 هه ر له بیگانه ده پارینه وه
 چیژی شیعه رکه ت بو ده وای دهر دم
 له داخ جیایی، دل پر له زوخاو
 دل پر له داخم له ش به برینم
 سه وقاتی شوان هه ر هاله کوکه

سه روک کوماری مام جه لال

ئه م چهند دیره شیعره ی خواره وه م بو پیرۆزبایی سه روک کوماری به ریز مام جه لالی
تاله بانی به دل و گیان پیشکەش ده که م:

یه ک دانه مودیر چوار فه رمانبهر
سه لوم له تو ئه دیب زور زان
دوباره سلام سه روه رم گه وره م
به راستی راستی له م ده ور و ده مه
سه روک کوماری لیت بی موباره ک
له نیو زاناکان تو به ناوبانگی
به ههستی خاوین به بیریکی ورد
تیکرا قهومی کورد ده لین: خوره لات
بژیت بمینی خاوین بیری ژیر
یاخوا گشت بژین به شاد بمینن
زانا به زانین رچاو ئه شکینن
دل پر له ههست و عه شق ئه وینن
جگه شادی گه ل نیهن نیازم
ده بی بم به خشن زانین نوقسانه
به هوئی نه زانین حاله ناکوکه
نوسراوه ی هه سه ن نازناو «مهینه تی»

به یاری پینوس نوسرایه ده فته ر
ئاودیر میشک و دل بو چینی نه زان
دلسوز گه ل و هوژ له م خول و ده وره م
سه ده هزار سلاو بو تو هه ر که مه
به حه ق دو سوره ی تاها و ته باره ک
ئه وان هه سی ره و تو وینه ی مانگی
وره ت خستوه ته دلی گه لی کورد
له لای خوه رئاوا رو له خوره لات
قازی و شیخ مه حموود هیئاته وه بیر
زاناکان له ده ور یه کتر بخوینن
نمام سه ربه ستی له خاک ئه پروینن
رووناک که ره وه ی شه قامی ژینن
سه رکه وتن هه مو له خوا ئه خوازم
پایه ی خویندنم ته نیا قورئانه
سه وقاتی شووان هه ر ئاله کوکه
خه مخوری روت و برسی و پی په تی

هاوینی ۱۳۸۴

به یادی مهستورهی نهرده لانی

هه ناسه ی قه له م وهک عه نبهر و عوود
 ده لاین بو روحی پاکی مهستوره
 قه له م بی ره دهنگ چهنی نه وای دهف
 بیهینه ره و یاد به بیریکی ورد
 له کوردستانا هه سیره یک هه لهات
 شهوقی زانینی وهک هه ور باران
 شه پول بارانی تکتک یا دلووپ
 هو ی نیفتخاره بو ژنانی کورد
 نه هه ره له ئیران نه و ناوی ماوه
 به واژه ی شیرین به رزی خه یالی
 مهستوره ی مهستور عیرفان و نه ده ب
 به واژه ی وهک گول سه وزه و میرگه لان
 شاعیره و نووسه ر میژووی کوردستان
 پاک و دلخواوین نادره ی نه پیام
 ماه شه ره ف وهک مانگ واژه ی هه ساره
 ویزه و فره ههنگی نه گه شیته وه
 مه کو ی زانایان رووناک نه کاته و
 کویم و له نالهت قه له م وینه ی نه ی
 بریزه فرمیسک وه سه ر گلکو دا
 وه سه ر گه وه ره دا ریز که مرواری
 بیژه یا که ریم و میوانت هات
 چهنی ناله ی نه ی بونه سه سه روود
 هه زاران درود که مه، نه زوره
 بو بیره وه ری خاتون ماه شه ره ف
 نه ستیره ی گه شی له ناسمانی کورد
 تیشکی رووناکی گه ییه دور ولات
 رو وه هه نده ران نه ده بی باران
 که وته نیو دلی زانایان ئورووپ
 شاعیران ئورووپ نه ویان په سه ند کرد
 له ئوروپاشدا نه و دهنگی داوه
 بو به هاو فهردی ماموستا نالی
 سه رباشقه ی ژنان نازادی ته له ب
 نه یبه ی به ناو ئیلی ئارده لان
 زانای که م وینه ی نه واده ی داستان
 جوت و هاوده می خوسره وی ناکام
 له نیو نه دیبان کوردان دیاره
 وهک شهوقی هه تاو نه دره وشیتته وه
 ناوی ناوداران زیندو نه کاته و
 بناله به سو ز په یاپه ی په ی په ی
 گلکو ی نه و ناکام خاوه ن شکو دا
 په نا ببه ره رحمه که ی باری
 به لوتفت نیمان پیشان که ره خه لات

ئیتر وشکه و بو فرمیسکی خامه
روحشان له جام حه قیقه ت مهس بو
بو روحی پاکی دروود و سلاو

شیاو دروودن نه و دو ناکامه
خولاسهش که ره قه له م با بهس بو
وته ی «مهینه تی» ئیتر بو ته و او

له گه ل داسه که م

ره فیقی داس و هه م پاچ و بیلم
وایه سه ره تای قسه و باسه که م
ئیستا دور که وتو له قه وم و که سم
ره فیق روژ تیژ وه ک نه ل ماسه که م
هو ی سه ره رزی و رزگاری یه کین
ناماده ی خزمه ت بو گه ل و هو زین
ئیستا من و تو هه ردوو هاوده سین
هو ی سه ره که وتن و رزگاری یه ک بین

کاکه من فه لام گه نم و جو کیلم
که وتمه وتوو یژ له گه ل داسه که م
داسه که ی ده سم داسه که ی ده سم
داسه خاسه که م داسه خاسه که م
ئیستا من و تو هاوکاری یه کین
ئیستا من و تو پیکه و دل سو زین
ئیستا دور که وتو له قه وم و که سین
با شهرت که بین به دل هاوکاری یه ک بین

ولامی داس:

نه ر وه دوروی نی که ی پاوه نم
ره فیقی دل سو ز، وا دل پاکی من
نابیت تو منت قه ت بجیت له بیر
جیم که ل که نو بیت یا خو نم و ناو
دایم له ش به زام بو خو م ناسر هوم
کر و کاکیله م به به رد نه شکینی
یا نه م پلوسنی به به ردی هه ردا

وتی پیم نه ری کاکه ی خاوه نم
زیرانه وتی نه ری کاکه ی من
نه گه ر وریا بیت ناوا که می ژیر
له بیرت نه چم نه م خه یته پشت چاو
نه وسا ژهنگ تیرم له کار نه که وم
نه گه ر تو چاوم لی نه نو قینی
نه ر جیم نه میلی له ده شت و ده ردا

هه رکاتی بلی وای له بهر دهستا
 بهین بهین تیزم کهی بمخه بته سهر ساو
 لهق و پوپ دارت بو داده پاچم
 پیویستی مالت بو پته و نه کهم
 نهوسا دیته دی بریا و ههستی تو
 قهومن و خزمن دل سوژی منن
 بی گزی و دزی به گور و سادهن
 نامادهی خزمت بو هوژ و گهن

نه ر چاوت لیم بی هه روه کو نیستا
 نه ر له لای دهس یاخو له پیش چاو
 گیات بو ده دورم زهل هل نه پاچم
 گهنم و جویت بو دره و ده کهم
 تو پشت من بگری منیش دهستی تو
 پاچ و بیلیش واله هوژی منن
 هه ریه ک بو ئیشی نهوان نامادهن
 به هیزی بالیان به وینهی مه لن

شهری به نی ئاده م و هه نار

زینت دهه ندهی سه ما و ستاران
 شه مسی و به هجت هم چینی خانم
 سه رگه رم، چهنی قسه ی نه م و نه و
 ته شریفیان هاورد ده پانزه هه نار
 سه لامیکیان کرد له گشت حازرین
 به نه دهب نهوان هاتنه سه ر قورسی
 هیچ نازانن وانه پرسن نه حوال
 بو کرتن نهوان نه خشه مان کیشا
 به رد بنچینه ی نهوان دمر نه ینین
 به ساق و سالم دمر بکن گیانیان

شه وی جه ته قدیر کار سازکاران
 سی کج «معلم» بون به میوانم
 شه ومان رابوارد هه تا نیمه شه و
 ناگاه جه ته قدیر پادشای «جبار»
 خه یلی به نه دهب ته و او به ته مکین
 له دوا ی سه لام و هم نه حوال پرسسی
 نیمه له نهوان که وتینه خه یال
 خو مان بو خو مان ناخ مان نه کیشا
 وتمان نه ر یه کجار مالیان نه پمینین
 نه واکو دهر چن دوان یا سیانیان

دو پالاهوانمان تاین^۱ کرد بویمان
 پالاهوانهکان بو شناسایی
 له هوزمی نهو هل نه بو به دوان
 کاتی زانیان گشت مال و ویرانن
 هه ندیکیان به زات، هه ندیک نه ترسی
 بازیکیان کوزیان، بازیکیان گیریان
 له نهوان گیریا شوینی خوارو زور
 له گیریاگهکان کهوتنه هه ی هاوار
 له هه و هل مانگی مانگ خاکه لیوه
 له مانگی خاکه لیوه و هاتگین
 نیوه نه مان خون بو خوشی حالتان
 یا له نیوه دهوری له بو دیواخان
 نیوه نه مان خون، مه مان هارینن
 نیوه نه مانگرن زیقمان دهرمه یرن
 خوای نیوه خوشی ناییت بهم کاره
 نیوه زوردارن ناخر ره حمی^۲ کهن
 کهم نه زیه تمان کهن، کهم سزامان بهن
 هاوار هه ی هاوار نه مه که ی کاره
 هه رکهس حازرویت بو خزمهت نیوه
 «مهینه تی» له داخ نه م شیوان شیوه

له بیخ دهر بیرن بهرد بنه کویان
 شه مسی مه کتوبی و سه عید ره زایی
 بهرد بنچینه ی مالیان دهره ینان
 بی یانه و لانه و اسهر گهر دانن
 بازی په نایان برد بو ژیر قورسی
 هه ندی رایان کرد بو ژیر پای یه غان
 بازی رایان کرد بو گولگه ی ته نور
 بوچی وا نه کهن به نیمه ی هه ژار
 بو خزمهت نیوه وا هاین به ریوه
 نیوه بو خزمهت نیوه هاتگین
 له بو روسوری ژن و منالتان
 وادامان ده نین له بهردهس میوان
 مه نینه شوینمان، مه مان تارینن
 له کاتی خواردن جیقمان دهرمه یرن
 هه رکهس کهم زوره خوراک زورداره
 نایژین فره، ره حمی^۲ کهمی^۳ کهن
 نیسته گیریاوین کهم جه زمان بهن
 خزمهت کار دایم ویل و ناواره
 نه یژن بی عه قلله یاخو هه ن لیوه
 شیت و شه یدایه، سه رسام و لیوه

دو پالاهوانمان تاین^۱ کرد بویمان
 پالاهوانهکان بو شناسایی
 له هوژمی نهو هل نه بو به دوان
 کاتی زانیان گشت مال و ویرانن
 هه ندیکیان به زات، هه ندیک نه ترسی
 بازیکیان کورثیان، بازیکیان گیریان
 له نهوان گیریا شوینی خوارو ژور
 له گیریاگهکان که وتنه هه ی هاوار
 له هه و هل مانگی مانگ خاکه لیوه
 له مانگی خاکه لیوه و هاتگین
 نیوه نه مان خون بو خوشی حالتان
 یا له نیوه دهوری له بو دیواخان
 نیوه نه مان خون، مه مان هارینن
 نیوه نه مانگرن زیقمان دهرمه یرن
 خوای نیمه خوشی ناییت بهم کاره
 نیوه زوردارن ناخر ره حمی^۲ کهن
 کهم نه زیه تمان کهن، کهم سزامان بهن
 هاوار هه ی هاوار نه مه که ی کاره
 هه رکهس حازرویت بو خزمهت نیوه
 «مهینه تی» له داخ نه م شیوان شیوه

له بیخ دهر بیرن بهرد بنه کویان
 شه مسی مه کتوبی و سه عید ره زایی
 بهرد بنچینه ی مالیان دهره ینان
 بی یانه و لانه و اسهر گهر دانن
 بازی په نایان برد بو ژیر قورسی
 هه ندی رایان کرد بو ژیر پای یه غان
 بازی رایان کرد بو گولگه ی ته نور
 بوچی وا نه کهن به نیمه ی هه ژار
 بو خزمهت نیوه وا هاین به ریوه
 نیمه بو خزمهت نیوه هاتگین
 له بو روسوری ژن و منالتان
 وادامان دهنین له بهردهس میوان
 مه نینه شوینمان، مه مان تارینن
 له کاتی خواردن جیقمان دهرمه یرن
 هه رکهس کهم زوره خوراک زورداره
 نایژین فره، ره حمی^۲ کهمی^۳ کهن
 نیسته گیریاوین کهم جه زامان بهن
 خزمهت کار دایم ویل و ناواره
 نه یژن بی عه قله یاخو هه ن لیوه
 شیت و شه یدایه، سه رسام و لیوه

به ره به ره کانی دار خورما و بزنی

روژیک بزنیك چوه سیبهر داری
 جیگاییکی خوش کرد نه و به هر دوده ست
 داری ناوبراو داری خورما بو
 دی چی بزنیك وال له سیبهر دار
 ههسته زو برپو بزنی بی فهر
 با دستوور نه دم به نه جاری خاس
 بیژمه هه سیرباف دروس کا ره سه ن
 ساخت چهفت و چیل پیسی تو ره شه
 بزنی بزانه خو من دیارم
 خورما که و ته باس تاريفاتی خوئی
 دیسان هاته باس ناوی خو بردن
 سوپاس بو یه زدان وا بالابه رزم
 دارای سیبهرم بو پول نازداران
 نه وا دین بو لام چینی پیر و لاو
 له شاخ و له قم گهرم نه کهن مه نزل
 مه نزل میوانان وه من گهرم نه کهن
 رهنگ سووربون مایه شه رم و حه یایه
 لیم دروس ده کهن میز و سه نه لی
 نه م نینه نیومال یان خو مه دره سه
 دیسان بزانه نه من چهند جورم
 هینده مه حبوبم له نیوان یاران
 داریکی گه وره و ته واو سالاری
 به دل راحه تی له ژیر دارا نوست
 جیگهی دانیشتن کاتی گهرما بو
 وتی چی ده کهی بزنی ناهه نجار
 له پیشی چاوم گوم به بزنه گهر
 بو تو بتاشی میخی چه پ و پاس
 له پوشم ده ست و پیی تو بوه سن
 ههسته زو برپو من پیم ناخوشه
 له نیو داره کان هر من سالارم
 ریژ لی گرتن و ته شریفاتی خوئی
 به جه عبه و سه ندوق شاره و شار کردن
 خاوه ن ئی احترام من له سر ئه رزم
 دهسته دهسته دین بو لام له شاران
 لاو وهک چه بکه گول، پیر وهک گول گولاو
 گه وره و بچوکیان شه وق نه خه نه دل
 رهنگ سوورن، دیاره له یهک شه رم نه کهن
 به هاتن میوان له خوشی دایه
 نه مکرن مه ردم زور به خوش دلی
 نه گهر فیس بکه م هه قم به ده سه
 کالم من ره شم زه ردم هه م سورم
 به بهسته بهسته نه م بهن بو شاران

شیره ی دوشاوم چهند مه زه داره
 دوشاوم تایبته هه لای شیرینه
 له شار و لادی کپیارم ههس
 بزن هه کایهت دریزه ی بهسه
 ولامی بزن به دار خورما:

بزن وتیه دار: نه ی داری سه ربه رز
 تاریف خو ت مه که و به خو ت مه نازه
 من خاوهن موی رهش، کورکی جوانم
 له کورکم دروس ده کهن کهم و زور
 کلاو فیسی شیک بو سه ر نازاران
 بازیکیان نه یکهن نه و به تا قی زه پ
 بازی نه یکهن به، سه ر بی شکه ی منال
 بازی نه یینه سه ر سه نه لی و میز
 په رده ی نه کیشن به دل و به گیان
 نه مانه گشت بو زینه ت دونیا یه
 چهن جور مه تایه ل ره نگاوره نگم ههس
 نیتر له کورکم من قسه م بهسه
 تاریف کهم من له شیرینی شیرم
 رو نی شور ه تیم رو نی هه یوانه
 نه کهر تاریف کهم له خاسی ماسم
 له رو نم تایبته چهن جور شیرینی

قهت نه لی هه نگوین شاخ و مه غاره
 خواردن من ده وای چهند ناخوشینه
 له ده ولته ت خارج هه م بازارم ههس
 نه کهر فیس بکه م هه قم به دهسه

خو ت هه ساو نه که ی هه رخو ت له سه ر نه رز
 ری ی تاریف کردن بو بز نیش بازه
 منم سه ر جه له ی پانسه ت سه ر پانم
 سوخمه و سینه پو ش، په سته ک جورا و جور
 نه ی نینه سه ر سه ر له لادی و شاران
 بازی نالتون ری ز بو ده وری که مه ر
 بازی بو پشتوین لای که مه ر لال^(۱)
 یا له دیوا خان خو ده یکهن ناویز
 له بو زینه تی ناوی دیوه کان
 نه بی و ابی تا دونیا دونیا یه
 بازار سادرات شار فه ره نگم ههس
 نه کهر فیس بکه م هه قم به دهسه
 له تام و مه زه و چاکی په نیرم
 نه و رو نه تایبته میوانی خانه
 خو ت ته سدیق نه که یته به قسه و باسم
 لای شیرینی په ز، بر و بیوینی

کلوج کرماشان له گهل نان چایی
 تافی که رهیی و زولوبیام ههس
 له چهن چنگهل تر دهسه لاتم ههس
 ناو تاوه و برساق ناویان مه شهوره
 دوانزه تافهیی برنج نه زانی
 به تیگرا نه وان ته واو سه راسهر
 روژ نه بیته یان شیر نه وان بی که لکن
 خورما، کو تا کهین با نه مه بهسته
 نه گهر من تاریف بکه مه له گو شتم
 تاریف ناگری چه ند مه زه داره
 خاوه ن پول بو خوئی ده یکات به که باب
 به لام سه ده نه فسوس هه زار ناخ و داخ
 خه بهر خه مهینه ره له لاهی پیم دا
 دار خورما تو خووت به خووت نه نازی
 له نیو کورده کان شیعی و تراوه
 گوشه و مه ته له له نیو کورده کان
 «هه رچی خولقاوه له گشت میوه جات
 نه وان هه داوه یه زدانی مه زن
 نیسته دار خورما دو سی دلسوزم
 بیکهین به سه ره مشق نیتر فیس نه کهین

من نان ته رم ههس به نهو زیبایی
 چهن جوژ شیرینی جیا جیام ههس
 شیرینی شیرین شوکولاتم ههس
 به هوئی منهو ههس واره نگیان سوره
 هه ره له کلکره ش هه تا سولتانی
 نه گهر شارو دی گشت بگر نه بهر
 ته واو بی بایی له ناوی خه لکن
 نه گهر فیس بکه مه حه قم به دهسته
 له نه رمایی ران یا مازه ی پشتم
 خوراکی تایبته گه وره و پولداره
 لای خوئی دای ده نیته بو مه زه ی شهراب
 خه م، پیسی منی واکردوه قه لاه
 نه لاین ده و له مه ند به ش گدا نادا
 من بهم شیعه ره وه ده کهم شانازی
 نیستا و اله نیو عامه بلاوه
 له باب و باپیر کورده گورده کان
 له باخ و باخچه ی ته واو سه ر بسات
 هه موی به سراوه به شاخی بز ن
 یایه و سه رمایه ی ژیا نی هوژم
 دلی پاک خو مان به فیس پیس نه کهین

به لام نهم شیعره لیرا زه روره
 پا دریژ مه که زیاتر له گلیم
 بو خزمه تی گهل ببین ناماده
 دهس له ناو دهس، دل له ناو دل بین

نه گهر چی بزن له شیعر دوره
 به فورمی تازه شیعرت بو بلیم
 ههردو به تیگرا به دلی ساده
 به وشهرته ههردو به کرهنگ وهک گول بین

ووت و ویژ له گهل تونگله ی ناو

هو ی فیئکی دل بو رابواردنم
 ههروهک شه که راو پر له گولوت
 رهنگ زهردم سور و گهش نه کاته وه
 زه پرده بی گیان بوین، له نهم سارای چول
 خول و دهوری چهرخ له من عه یان که
 وتی نهی ره فیق باعه قل و که مال
 که م کهس نه زانیت چون بو وه چونه
 زانین هه زاناییک قهت تییدا له نگه
 خاوهن بهیرهق و ههم سوپاهانم
 به خوشی و شایی له ته ماشا بوم
 که شتی نوحم دی له هوژمی لافاو
 گشت سامانه که ی چهرخ نابوتی کرد
 شان و شهو که تی نه ریمانم دی

ووتم به تونگله ی جی ی ناو خواردنم
 کاتی نه نو شم جامی له ناوت
 ئیشی لاشه کهم خوش نه کاته وه
 راستم پی ی بیژه تو خول و من خول
 به سه رهاتی خوت بو من به یان که
 ولامی داوه به زوبانی حال
 به راست خول و دهور نهم چهرخه کوئه
 ناسین نهم سه رای پیروژه رهنگه
 به لام خوم زه پرات که له ی شاهانم
 کاتی له تهوقی سه ری پاشا بوم
 نه هرام سی جوړه ی میسرم دی به چاو
 گه نج قارونم دی، زه وی قوتی کرد
 که و که به ی به فهر سوله یمانم دی

ساز و دهبده بهی که ی کاووسم دی
 پیاله گاکه ی، توس نه وزهرم دی
 زور چین هه ژار و دهر به دهرم دی
 وتاق که سرام دی له یهک پچریا
 دیم به چاو شه وکته ت فهره دیدون فهر
 ئیبراهیم دی له نیوی ناگر
 یونس له دهلیا ماسی قوتی کرد
 نوسراو بیستوون دهور ساسانم دی
 شان و شه وکته تی کاقوبادم دی
 زامی قولهنگی سهر فهره هادم دی
 زوران روستهم و هم زوراوم دی
 شه پی روستهم و ئیسفه ندیارم دی
 روژیک له مه دیدان شه پ و کارزار
 تیره که ی روستهم دای له دو چاوی
 هاتن و چوونی رهسولانم دی
 زولمی زوحاکی مروف کوژم دی
 په شیوی کاوه ی ناسهنگهرم دی
 سفره چهر موه که ی کاوهم دی به چاو
 به فارسی «درفش کاویان» یه

سام و هه یبه تی تامورسم^۱ دی
 چهنده غولامان زهر که مهرم دی
 زهر د و لیوبه بار قور به سهرم دی
 کارنامه ی ژیان خاوه نی دریا
 له سهر سهری بو جوقه ی ژاژ په پ
 کردی به گولزار بو ی خودای قادر
 به نهمری به زدان له به ژ^۲ قوتی کرد
 وینه ی کورده کان که ی که یانم دی
 واوه یلای خوسره و دل ناشادم دی
 چهنده زانایان رهنج به بادم دی
 سوپاو سانه که ی نه فراسیاوم دی
 تیری دو حاچه ی گزیچاوم^۳ دی
 کاری بو تیری روستهمی ناودار
 نه سفه ندیار کوژیا، مه حفه و بو ناوی
 زولمی بی سامان موغولانم دی
 بی رحم و دلپه ق هم خوین مژم دی
 ماتی و بیکاری سهر خومگهرم دی
 په رچهم کاویان هر ماوه له ناو
 جیگای ئیحترام گشت ئیرانیه

۱ - طهمرث

۲ - وشکانی (خشکی)

۳ - گزی چاوم: نیوی داریکه که رونی هه به بو لابر دنی که رولی پوس به کار دی. (نام درختی)

یوسو «نجم الدین»^۱ شای بابانم دی
 خوشی و ناخوشی جوراوجورم دی
 لی شیوانه که ی شیخ سه نعانم دی
 چهن نه وتول نام تاقی زهرم دی
 چهنده لی شیواو دهر به دهرم دی
 چهنده شوپه لاولو جوانه مهرگم دی
 چهنده بیچوه شیر دل که واوم دی
 چهن ژنی لانکه له سهر کوکم دی
 چهن کورپه ی مردو له بهر مه مکی داک
 دوستم نه مانم من دیوه به چاو
 نه مه بو کورته به سهرهاتی خووم
 نیستا بومه سه جی ئاوبه رده ست
 له سهرچاوه وه هر دو له خاکین
 ده سی قودره ت ناوا توی نه خشبه نی کرد
 نه گهر قه بول که ی جیگه ئاوتم
 به و مهرجه تویش چاودیر باشم که ی
 بهین بهین چاودیری، نه م خه یته پشت چاو
 چون هر دو بی شک پاک بین یا ناپاک
 سهره تای مروف پاک و ناپاکی

من نه بوموسلم خوراسانم دی
 سوپاوسانه که ی سه لم و تورم دی
 گریانی یاقو^۲ له که نعانم دی
 بالاولو که عه رعه ر سه ولی تهرم دی
 روت و پی پی پته تی دهوروبهرم دی
 چهنده باوک و دایک خوین له جهرگم دی
 ته مه نی کورته ناته واوم دی
 وهیلان له سارای چول و هوکم دی^۳
 له په و پروو که وتوو له سهر سینه ی خاک
 هرکه س بیدیا یه قه ت نه بو به ئاو
 له دهوره ی هات و هم نه هاتی خووم
 بوژن و مندال هم قه وم و که ست
 له ریشه گشتمان خاوین و پاکین
 هه ورگه پ منی وه ها دروست کرد
 دایم خزمه ت کار پیر و لاوتم
 نه مدهیت به نه رزا ورد و خاشم که ی
 زینه ت مالتم هم فیئکی ئاو
 پاش ژینی دونیا ده بینه و به خاک
 ریشه له خاک بون چونه و ژیر خاکی

۱ - یوسف نجم الدین صلاح الدین.

۲ - یعقوب.

۳ - نیشاره به به بردمانی مه له بجه.

چاکتر نه و هیه له بو یهک چاک بین
پرسیار «مهینه تی» تونگه ی بو ته و او

هاوکاری یهک بین راست و دلپاک بین
بو پیاوی یه کرهنگ دهکات چاوه چاو

حه ج پوین

دهلین پیاویک خاوهن خیزان بو
دی چی خه لکی زور دهر و ن بو مالیک
پرسی له که سیک نه م حاله چیه
دی چ ریک و پیک ته و او قیت و قنج
یه کیک په توی هه زار تومانی
دهسته دهسته خه لک له دی نه هاتن
یه کیک کاوړو و یه کیک گیسکه نیر
به کومه ل کومه ل چون بو دیده نی
نه وهی ساده بو دهستی ماچ نه کرد
کهس نه بو بلیت نه وه یانی چی؟
به راست کاریکی پوچه و بی مایه
پیاو نه مهی دی که و ته وه سواسه
وا دین بو مالم قه ندم بو تیرن
په توی په له نگی و نه ساسه ی نیومال
به حاجی بونی خوم هه سم باور
کابرا نه مهی وت که پراوه بو مال
چو بو لای پیاویک ماقول و دیندار

کار و بار مالی نه و نامیزان بو
مالیک ده و له مه ند ته و او خوشحالیک
وتی کاکه گیان دیدن حاجیه
یه کی که له قه ند یه کیک تر برنج
یه کی بن باخه ل یه کیک سه رشانی
دی هاتی خاوهن مه پ و مال اتن
یه کیک کوپه ماس یه کی تر په نیر
نه وهی که ژیر بو پیاویان نه که نی
سه ری نه خه واند کرنوشی نه برد
سه ردانه واندن له نه و جا بوچی؟
سه ردانه واندن لایق خودایه
گوتی با بجم به حاجی خاسه
نه هر قه ند، شتگه ل ترم بو تیرن
زور شتگه لی تر پیویستی بو مال
له دیش بوم دینن گیسک و کاوړ
به شهوق و شادی ته و او له سه ر حال
دهر دی دلی خو ی یه کجار کرد نه زهار

ووتی مامہ گیان من پارہم دہوی
 لہ ریگای خواو رہسوولی نازار
 لہ لای خوداوه زور زور سواوه
 ووتی بوچیتہ کاکہ نہم پارہ
 ہہرچی بیر دہکہم خاوهن خیزانی
 ووتی مامہ گیان تو پرسیت بوچی؟
 بہچاو دہیبینم حاجی ماقولہ
 ووتی سالیکتر برپو رو لہ گیان
 ووتی مامہ گیان وا من قہرز نہکہم
 حہج پروینی من بو ماقولیہ
 کاتی لہ سہفہر حہجم دیمہوہ
 پیر و لاوو ژن میمی و خامباجی
 هاوساکان زوریان وا دین بو مالْم
 سلاو دہکن دہلین حاجی ماقولہ
 کاکہ حہج رووین خو شوخی نیہ
 دہبی لہ هاوسات تو نازادی کہی
 کات رووین حہجت هاوسات لی رازی
 حہقی ہیچ کہسی لہ لای تو نہما
 نەر خوٹ نہ خوشبوی خودہبشت چاکہ وکہ
 لہ دی خوٹ نہتدی خہلک بہ ناتاجی
 نہوسا برپوات بی حہجت قہبولہ
 بو فیز و ہہوا خہرج بکہی ہہرچی

بیرم کرد لہ لای تو دہس دہکہوی
 نہمن ہاتووم بو پانزده ہہزار
 نہگہر یاری کہی بو نہم داماوہ
 لہ بو تو فرہس رو لہ دیارہ
 لہ نہساسہی مال تو نامیزانی
 نہمہوی بچم بجم بہ حاجی
 بو یہ ہاتووم من بو نہم پولہ
 کار و بار مالْت ریک خہ بو ژیان
 لہ بو نہم پولہ وا من حہز نہکہم
 نہنیا نہزانم کات بی پولیہ
 نەر خوا مہیلی بیت بہ ساغ بیمہوہ
 گشت دین بو مالْم پیْم دہلین حاجی
 بو خیرہاتنہوہو پرسینی حالْم
 نیتر چوزانن حاجی بی پولہ
 بہ چاخی لہش و یان قوخی نیہ
 دلی قہوم و کہس پر لہ شادی کہی
 پاش هاوسا خیزان مالْت لی رازی
 نہوسا دہتوانی بیت بہ پیاوی خوا
 ژہنگی ناوینہی دلْت پاکہو کہ
 نہوسا تو برپو ببہ بہ حاجی
 پہسہندی خوا و حہزرہت رہسوولہ
 تاقی بزانیہ تو ناخر ہیچی

چیت خہرج کرد گشتت دا بہ دم باوہ
سہری گیڑ بوہ و ورو ماق ماوہ

نہر سوار بیت ود نہ سب فیزو ہہ واوہ
«مہینہ تی» بہ راست بو نہم حہ ساوہ

دوستی خراب

یان پیاوئیکی نمچ ہیچ نہ ویڑ
لہ پاچکھی قورسین بو خوم کردم مت
نہ لئی لہ بیر ہات و نہ ہاتی
ئاوا بی دہنگ و مات و زہویری
رازی دلہ کہم لہ لای کی بیڑم
من شتیک دہ لیم نہ چیت لہ بیرت
بو دوزمن داخی دل ہل نہ ریڑی
بازی دوس وا ہن نہ کہنن پوست
وا ژیرہ و یہ کرہنگ دلی پاکترہ
ئاور و باروت دہکات بہ تیکہ ل
لہش دہ پروزینن کویریش دہکن چاو
وہک بلقی سہرئاو زو لاجیت لہ ناو
وتہت نہ گہر کورت یاکو دریڑہ
نہینا پیت نہ لین نہ و کابرا گیڑہ
دوستی خراو بیت خہرمانی خہمہ
بو پیاوی یہ کرہنگ دہکا چاوہ چاو

روژیک دانیشتوم وا بہ چہ شنی گیڑ
بیرم دہ کردہ و ہیچم نہ دہ گوت
قہ لہم گوتی پیم بوچی وا مات
راستم پی بلئی بوچی دلگیری
گوتم بہ قہ لہم من بو وی گیڑم
گوتی چاکت گوت لہ بیرو ویرت
رازی دلی خوت لای کہم کہس بیڑی
دیریش پروات بی بہ دوسی دوست
دوزمن ژیر لہ دوس دورو چاکترہ
دوستیک نہ فام بیت دورویی لہ گہل
ئاورو دوکہل بن بہ تیکہ لاو
حاشا بیت حاشا لہ دوستی خراو
ہہرتا نہ توانی قسہی باش بیڑہ
چیت بو خوت ناوی بو خہلک مہ یڑہ
ہہزار دوستی چاک ہیما ہہر کہمہ
«مہینہ تی» بہ دل سہر ریڑ لہ زوخاو

دهمه قره

له سهر باسی پیاویکی شاری و مه لایکی نایینی که به کیان ده لیت «جن» هه یه و نه ویان
 نه لیت نه، نه وه وا نه لیت هه یه سابیتی نه کات و نه ی سه لمینی به سهری نه ویانا، له پاشان
 نه و پیاوه نه لیت شایه ت نیشاره بیت به دیهاتیه کان؟! بو نه و پیاوه فره فره زانه نه م چه ند
 شیعره ی خواره وه م داناوه:

پیاویکی شاری و مه لای نایینی	له بو وجودی نینسان و «جن» ی
یه کیکیان ده لیت «قطعاً» جن نیه	نه و تریان ده لیت هه یه وا نیه
ماموستا ده لیت قهت له قورنانا	ته نکیده له سهر «جن» و نینسانا
نه م یه که ' نیریت شایه ت ئاوا بیت	ده بی بو ناوی خه لک دی هاتویت
دیهای روژره ش ئاوا توومن	ئاخری نه و کابرا کردمانی به «جن»
دهک خوا روت رهش کات پیاوی نه زان	وا روت رهش بوه لای زانای زه مان
توخوات نه مردی قسه ی ئاوات کرد	بوچ ئابروی خو هتت لای دیهای برد
تو خوت له نه سلا له کوینه و هاتی	وا ناو جنت ناله سهر دیهای
له نه سلا تو خوت خه لکی کام دی بوی	گیان زانینه که ت تو له کام جی بوی
له چه ند شوین گیلای یال و ته پولکه	له چه ند شوین کردت کولکه به کولکه
له چه ند شوین کردت مانگا وه که لی	زانینه که ی خوت یاخوا لیت هه لی
له چه ند شوین کردت تو سی کوچکیله	هه زار ئافه رین قیته خنجیله
له چه ند شوین خواردت پیچک و مه ندوکه	چاک بیر بکه ره و پیاوه په رتوکه
به رودای خوت، چاک لیکده ره وه	بزانه کامیان قورسه یا سوکه
دهنگ دوات نه که یته تیکه لاو کوکه	وا ده رده که ویت خوتی جندوکه

له ته‌بعاشاعیر ئه‌ر دلی ره‌نجا
له‌بو هه‌ندی که‌س قسه‌ی پوچ ده‌که‌ن

ناچاره ده‌لیت ئه‌و شیعری «هه‌جا»
باکه‌ی جاریک‌تر وا بی‌جا نه‌که‌ن

بو ولّامی سه‌یید «حسام‌الدین» کوپری سه‌یید مه‌جیدی که‌وله

کاکه‌ حیسام‌گیان مه‌هده‌وی له‌قه‌ب
نامه‌که‌ت یاوا موت‌الاش که‌ردم
کاتی‌ حالی بوم له‌ مانای نامه‌ت
یاخوا هه‌ر بژیت «دایم‌المدام»
به‌لام عه‌زیزم بو‌زانا و زانین
نوسیبت سه‌وز بی‌ت نه‌مامی تازه
پاش نه‌نداز زانین زور زور به‌ که‌که
له‌ کودستانا له‌ هه‌زار لاه
نیمه‌ هه‌ست ناکه‌ین دارگه‌ل وامان هه‌س
نیستا نامیک تازه رواو بی‌ت
چی مه‌علووم دارای سه‌مه‌ری چاک بی‌ت
داره‌ گه‌وره‌کان داری سی‌به‌رن
داره‌ گه‌وره‌کان زور پر سه‌مه‌رن
داره‌ گه‌وره‌کان زور ورشه‌دارن
داره‌ گه‌وره‌کان سه‌مه‌ر شیرینن
نیتر «والسلام» برای هاوفه‌ردم
نوسراوی هه‌سه‌ن «مه‌ینه‌تی» نازناو

نه‌واده‌ی نه‌وه‌ی شای عالی نه‌سه‌ب
خه‌م رای کرد، شادی بو به‌ هاوفه‌ردم
گه‌وه‌ر ریژا بو له‌ نوکی خامه‌ت
توز نه‌گری جامی دلّه‌ت له‌ «ایام»
خوم و قه‌له‌مم که‌وتینه‌ گرین
ئه‌روا بی‌ت چاکه‌، هه‌ر پاش نه‌ندازه
هو‌ی روون کردنه‌وه‌ی پیش‌چاوی خه‌که
دارانی گه‌وره‌و پور گول رواوه
ئه‌وان بی‌بایین له‌لای هه‌ندی که‌س
چی مه‌علووم نیوی ئه‌و نه‌پواو بی‌ت
یان تال ژاراوی، زور خه‌ته‌رناک بی‌ت
جیگه‌ی پشوودان کوپ ده‌ربه‌ده‌رن
روت و قوته‌کان په‌نای پی به‌رن
روون‌که‌ری ریگای کوپری هه‌ژارن
ده‌رمانی ده‌ردی دلّه‌ی هه‌زینن
ره‌نگینی نامه‌ت بوه‌ شه‌فای ده‌ردم
هاوده‌ردی هو‌زی له‌ که‌ل به‌جی‌ماو

ناسین

خواله نایه‌تیکا نه‌مر نه‌کات له‌ننس و جن بو‌عه‌بدیه‌ت کردنی خوا، وه‌په‌یغه‌مبه‌ری
نازیزیش له‌حه‌دیسیکا ده‌لی^۱ که‌خوا‌فه‌رمویه: ئیوه‌م خولقاند تا‌بمناسن^۲ ده‌وه، مه‌وله‌وی
کوردیش^۳ ده‌فه‌رموی:

تا‌نه‌یمه‌ناسی شیتایه‌تیم کرد کاتیکا ناسیم عه‌بدایه‌تیم کرد
میش نه‌م چه‌ن دیره‌ی خواره‌وه‌م دانا.

گوتم ناخو چون خودا بناسم

له‌چ شوینیکا ده‌بی‌ت بیناسم

بیرم کرد نه‌بی من خودم بناسم

تا خودم نه‌ناسم خوداش ناناسم

له‌کاتی نه‌بون نه‌و منی خولقان

له‌دوای خولقاندن بو‌مه‌دارای گیان

له‌پاش دروس بون‌نه‌م‌ری کرد لیمان

بو‌ناسینی خوی ته‌بلیغ^۴ بو‌پیمان

دوای ناسین ده‌ستور له‌بو‌عه‌بدیه‌ت

له‌بو‌ننس و جن بو‌نه‌به‌دییه‌ت

وه‌کو قوتابی نه‌ه‌وات بو‌مه‌کتب

له‌بو‌فیربونی حکمه‌ت و نه‌ده‌ب

۱ - نیشاره‌به‌به‌نایه‌تی ۵۶ سوره‌ی ذاریات و ما خلقت الجن و الانس الا ليعبدون.

۲ - نیشاره‌به‌به‌حه‌دپسی: «کتت کنزاً مخفياً... فخلقت الخلق لکنی اعرف».

۳ - پیرسته‌هوتری که‌ماموستا مه‌وله‌وی له‌«صفه‌ه‌مرضیه‌» دا‌ده‌لی ناسین و عیاده‌ت نا‌کۆکی له‌به‌بیاندا‌یه‌ و تا‌«ناسین»
نه‌ی «عیاده‌ت» به‌دی نایت و له‌نا‌خ‌ریدا‌ ده‌لیت:

له‌که‌ی مو‌نا‌فات «لکنی اعرف» چوو ده‌سه‌مل ده‌گه‌ل «ل‌یعبدون» بوو

له پيشا ده‌بييت مه‌لا بناسی
بو ره‌وشتی جوان دروستی و خاسی
کاتی چاک زانیت نه‌م دو مه‌به‌سته
په‌یره‌وی کردن مه‌لا دروسته
هر ده‌ستوریکی ده‌بی ئیجرا بییت
یانی عه‌بدیه‌ت زاتی خودا بییت

به شى چوارهم

وهر گير او ه كان، شيعرى فارسى، په خشان

رزگاری له دهس نه حمه ق

«مولانا» له «مثنوی معنوی» دا ده فہرموی:

عیسی مریم به کوهی می گریخت
آن یکی در پی دوید و گفت خیر
گفت از احمق گریزانم برو
شیر گفتی خون او می خواست ریخت
در پیت کس نیست چو گریزی چو طیر
می رھانم خویش را بندم مشو

«مهینه تی» هم سی دپره ی گورپاوه به کوردی و فہرمویہ تی:

روژیکا چه زرت عیسا رای نه کرد
پیاویکیش به شوین نه وای نه کرد
وتی یا عیسا بوچی رات نه کرد
وتی نازانی بوچ فیرار نه کم؟
کاتی راکردن ئەم لاو لای ئە کرد
کابرا به قول بو چه زرت عیسای گرد
کاتی راکردن ئەم لاو لات ئە کرد؟
له دهستی ئە حمه ق خوم رزگار ئە کم

فیتنه

ماموستا هم چهن دپره ی له سەر شیعی «حافظ» داناوه که ده فہرموی:

«ماهی از سر گندنی ز دم
فتنه از عمامه خیزد نی زخم»

ماسی له سەر ده و نه گه نی کاکه
عہبا له شان و «سبحه»^۱ له نیو دهس
نەر شهبکه له سەر بییت به حاکم
فیتنه له ژیری عہباو شهباکه^۱
وهک داله کهر خوه ناماده ی لاکه
بی شیک بزانه برای «ضحاک»^۲

۱ - شهباک مہہست شهبکی بانی مہره (عمامه)

۲ - سبحه نسج.

جا نه گهر خاوهن بیریکی ژیری
 نه ته ویت له دهس نه وان «خلاص» بیت
 حه قسین حه قیقی تاکه و بی باکه
 «مهینه تی» هه رکهس وا بو به حاکم

لای شه بکه وهسه ر مه وهسته پاکه
 روژی پهنج که پهت رو له خودا که
 خوئی راهینه ری ته واو نه فلاکه
 عه مه لی نیه وهه ر فیک و فاکه

ترجمه ها

حافظ گوتویه:

گفتم غم تو دارم
 گفتم که ماه من شو
 مهینه تی ده فهرموی:

گفتا غمت برآید
 گفتا اگر برآید
 وتی خه مت نه مینی
 وتی نه ر سه ره لینی

سعدی گوتویه:

ابر اگر آب زندگی بارد
 با فرومایه روزگار مبر
 مهینه تی ده فهرموی:

هرگز از شاخ بید برنخوری
 کز نی بوریاشکر نخوری
 تو له داری بی بهر قهت سه مه ر ناخوی
 له قامکی قامیش تو شه که ر ناخوی

کسی به نام «حسین قدیریان» سرباز وظیفه‌ای اصفهانی در منزل «مه‌ینه‌تی» مستاجر بوده و در رفتن به اصفهان چند بیت زیر را برای قدردانی می‌فرستد:

ای شاعر باوفا میرزا حسن رضایی
از تو وفا بدیده با آن همه وفایی
دارم دعا برایت از حق تقاضا کند
با این قدیریان تو هر دم رهنمایی
برای دیده‌ها تو، باور بکن ضیایی
خاک اصفهان را برایت ویزا کند

مه‌ینه‌تی در جواب این اشعار را می‌نویسد:

ای شاعر هنرمند اصفهانی
بیت‌هایت آنقدر شاداب بود
قدیریان قدرش ز پیش خود بود
نور چشم ما بود قدیریان همچون ضیاء
من که ویزای اصفهان آرم به کف
السلام از من حکیمی تخم حکمت کاشتی
نیستم من شاعر و شاعر مپندار
از برایت می‌فرستم این چند بیت را
ادیب هستی سخنور در جهانی
همچو شهد و انگبین یا که آب زندگانی
نیستم من درخور آن چنانی
عمر و قدر هر دو باشد جاویدانی
او به دست آرد ویزای کربلایی
در میان بیت‌هایت شاعرم پنداشتی
از محبت اسم شاعر بر سرم بگذاشتی
تا بماند یادگار و یا که چون یادداشتی

حج مقبول

«مه‌ینه‌تی» این شعر را به مناسبت بازگشت عارفانه حاج زاهد پسر سیدبابا احمد شهیدی از زیارت خانه خدا سروده است:

السلام حاجی شهیدی زبده‌ی پاک‌ی ز دین

السلام ای حاضرین در یسار و در یمین

السلام ای رادمرد قدوہ اہل یقین

در طواف کعبہات زاد تو شد شہد دین

در عرفات باد مقبول، ذکر و ہم تسبیح تو

آب زمزم از برایت باد چون «ماء معین»

در صفا و مروہات اندر صفای وصل حق

در صفوف حاجیان حق تو بودی ہم قرین

جملگی در مشعرالحرام ہم منی اندر وقوف

آن وقوف حاجیان مقبول ربّ العالمین

طاعتت مقبول حق و حج ہم مبرور باد

جمع طاعت طوف کعبہ و شاہ فخرالمرسلین

قوم خودبین

رفتہ بہ یک محفل و نشستہ بسی	پس از نظارہ کشیدم گرم نفسی
منتظر بودم شنوم نکتہ‌هایی	فیض معانی را ببرم از چند کسی
بہ گوشم رسید تو در میان سیمرغ‌ها	چہ انتظار کہ در چشم آنها مگسی
با خود گفتم الحق چہ خوش است	کہ از دور بشنوید نالہی جرسی
ہر یک از بہر نفس خود دارد	در دل خویشتن ہوا و ہوسی
یکی برای اندوختن زر و سیم	یکی ایثار نماید بہ چند کسی
یکی بہر بہ دام انداختن مرغی چند	یک آزاد کند پرندہ میان قفسی
یکی بہر نفاق در میان مردم است	یک با مہر و محبت در میانہ بسی
ہر یک بہ فکر آسایش خود	نیست از مردمی بودن دسترسی

از زمین خوب گُل سرخ و ریاحین
 اگر کسی بر او ستم رود و اجحاف
 به اندازه یک کت کهنه در برش
 زندگی در میان این قوم خودبین
 می‌روید از شوره‌زار خار و خسی
 سرگردان داور است و دادرسی
 ندارد با دست بلندش کسی
 محنتی برای تو نیارزد مال مکسی

باباتاهیری همه‌دانی به فارسی گوتویه:
 اگر دستم رسد بر چرخ گردون
 یکی را داده‌ای صد گونه نعمت
 مه‌ینه‌تی وه‌ری گیراوه‌ته سهر کوردی و ده‌لی:
 نهر که‌وته گیرم نهم چه‌رخه کونه
 به‌شی یه‌کیکی شه‌ر به‌ت هه‌نگوینه
 هه‌ندیک واه‌نیو میلیارد سهرمایه
 ده‌سته‌ی واه‌بان سی‌چینه قالی
 یه‌کی شیرینی و میوه‌ی ره‌نگاوره‌نگ
 از او پرسم که این چون است و آن چون؟
 یک را قرص جو آلوده در خون
 بلیم پی‌ی نا نهم به‌ش‌کردنه‌ت چونه؟
 به‌شی‌گرده‌ی جوی ناویته‌ی خوینه
 چینی بی‌پوله‌و چوقی سهرمایه
 یه‌کیک ژیر راخهر سهرزه‌وی خالی
 یه‌کی به‌بریاس بو‌دیتن نارهنک'

دوستی دو په‌نگ

شاعیریکی فارس گوتویه:

دوستی با هر که کردم خصم مادرزاد شد
 آشیان در هر جا که بستم لانه‌ی صیاد شد

مهینه تی وهری گیراوه ته سهر کوردی و دهلی:

دهس ئاخو بوو دوژمن زکماکی

له گه ل هه رکه سی من کردم چاکی

به راستی راستی لانه می شیوان

دوستی دورهنگ، دهردمی دیوان

ئەمەیش وینە یەك له پهخشانی ماموستا كه له ئاخري ئەم بەشەدا دەینوووسین:

هاوار و هومید

له گیزاوهی نیو ولاتم، کوردستانم روح و گیانم هوئی ژیانم خاوهن باخم،
 خاوهن باخی له پهرداخم، نیشتمانی پر له گولم، نارامدەری جەری و دلم،
 دەشتت پر له گولاله، شهوبون لاله و هه لاله، له دەشتا گیل و گهشتت، دیمەن
 جوان وەك بەههشتت، لوتكەى كیوی هەره بەرزت، گولانی هەزار تەرزت،
 ناوبانگی لەسەر ئەرزت، نیشتمانم نیشتمانم پەناگاکەم روح و گیانم،
 کوردستانم هەتا ماوم بە دو چاوم بوۆت ئەپروانم، بەلام ماتم من بی دەنگم، بە
 چەشنی تەختە بەردم، من رەنگ زەردم، من گەیرکردووی چالی تەنگم، بوێه ناوا
 زەردە رەنگم نیشتمانم چاوگەى مانم، هیزى ئەژنوم، هوئی ژیانم، بوچ ناپرسی
 بوچی ماتم؟ بوچ رەنگ زەردم؟ بوچی لاشم؟ بوچ لاوازم؟ خاوهن دەردم بوچ
 ناپرسی بوچ پەریوەم؟ بوچ ناوارەم؟ بوچ دانیشتووی بن ئەم دارەم؟ من بە
 تەمای نائەم دارەم تەمای سیبەر نائەم دارەم، تەمای گولی نائەم دارەم،
 تەماتی سەمەر نائەم دارەم، نیشتمانم من توۆم ئەوئی له ناو دلما من توۆم ئەوئی،
 لەنیو خەودا، لەنیو خەوی نیوہشەودا، من دەبینم گول و باخت، لەسەر
 لوتكەى بەرزى ساخت، ئەپروانم بوۆ دوۆ و دەشتت، پر گولالهى وەك
 بەههشتت، نیشتمانم هەر بەههشتی، هەر گولگهشتی، وەك بەههشتی،
 نیشتمانم روچ و گیانم، بەلام چی بکەم، ناخوۆ چی بکەم، ناخوۆ چی بکەم له
 دەستی شەر، شەپى بی ئەپ، مال کاول کەر، بەرھەم زەرەر، سەرلی شیواو، بوین
 پەریوە، بوین دەربەدەر، لەبەر تەقەى گولەى تەنگ، دوتیا تاریک وەك

شہوہ زہنگ، هوڻشہی موشہک کریا بہ چہک، یان تہ یارہ وہک پہ تیارہ، یا
خومپارہی ناور پارہ، دہنگ واوہ یلا ہہی ہاوارہ، چی بکہین لہ دہست بومبای
شیمی، زام و زوخ و چلک و کیمی، بومبای شیمی و گازی خہردہل، نہ ہہر
مروڻ نہ پروزیئی، بالندہکان بی بال دہکات، ژینی مروڻ گشت تال نہکا،
بہرہمی شہر، شہری بی فہر، شہری بہد فہر، خانوبہرہ خاپوور دہکات، تہواو
گیاندار بی گیان دہکات، خاوہن ژین لہ ژیان نہکات.

نیشتمانم، خوشہویستم، هوئی ژیانم، توی پیویستم، دہت پہرہستم،
عاسای دہستم، توی ولاتم، توی مہ بہہستم، بریا و ہہستم، دہت پہرہستم،
نیشتمانم توی باوانم، نازارہکہم، دلدارہکہم، لیت دہپرسم لہ بو خزم و قہوم و
کہسم، بو من بلی چونہ ژینی خہلکی شارم؟ روت و برسی و چین بی کارم،
لہش بہ زام و کولہ وارم، برا کوژراو و ہہتیو بارم، با لیم روون بیٹ، رونکی
چاو، فیئکی دل، دلی بہ تاو، خوشہ ژینیان یاکو تالہ، ناخو ماوہ ناہ و نالہ،
فرمیسیکی چاو وہک ہہ لالہ، با لیم روون بی نہم ہہوالہ، وان لہ بیري
بہکتریندا، یا وہک جاران وان لہ قیندا، لہ ناو چالی رہشی ژیندا، یان ہہر وہک
من خاوکیش کرام، ناوکیش کرام، لہ ناو شارم رامال درام، پامال کرام، ژینم بو
تال لہ بہر زرمہی بومبای ناپال، ویران بون مال، دوکھل بومبا لہ عاسمانا،
کہوال کہوال لہ قیزہی ژن، زریہی مندال، دہبو بہ ناو قہت جہرگی زال.

نیشتمانم، نیشتمانم، روح و گیانم، دل بہ داخم، رہنگ قہ لآخم، چاو پر
تہم، دل بہ خہم، من نازانم لی شیواو و ہہراسانم، ناخو چی بکہم دونیا
ویئہی شہوہ زہنگہ، دہنگہ دہنگہ، ہہی ہاوارہ، نالہی زارہ، دہنگ پہریوہی
شارہ وشارہ، ناخو چیہ نہم ہاوارہ، ہاوار لہ دہس پارہ دارہ، نیستعمارہ، یا
زوردارہ، ناوا مروڻ بو ناوارہ.

ناخ، کی دالدهیہ، کی پہنایہ، بوئہم رو رو و واوہیلایہ، بوئہم ژینہ کی
 ناگایہ، کی ناگایہ، کوا ہوگری، کوا هاوکاری، کوا دلسوزی، کوانی یاری بو
 ہتیوی، بو ہہزاری، بو داماوی، لہناو خوینی خوگہو زاوی، با رزگار بن لہ
 دستہ شہر، شہری بیفہر، شہری بہدہر، شہو تاریک، پری باریک، چاو
 نوقاوه، دل توقاوه، کی دہتوانی لہمہ بدوی، قسہ بلی و لیوی بزوی، یا
 سارپیش کات دہردی دلی، مہلہم بات بہ زامی دلی؟!

داخ! ہیچکس نیہ، دادپورس نیہ، دادپرس نیہ، تہنیا کھسیک نہو
 تہنیاہ، ہر دادپرسیک، ہر تاکہیہ و ہر تہنیاہ، نہو تاکہیہو نہو تہنیاہ،
 ہر خودایہ و ہر خودایہ، نہو خودایہ لایہنگری ماف خوراوہ، بہش خوراوہ،
 سہرکوتکراو یان چہوساوہ، ہر خودایہ ہر خودایہ، نہی خودایہ، کھی
 رہواہیہ، کھی کویلہتی، کھی دیلیہتی، بووچ رہواہیہ، نہی خودایہ، زالم بووچی
 نیشی واہیہ، ہہزاریکی بہ بیر نایہ، زوردار، چہکدار نیشی واہیہ زامداریکی بہ
 بیر نایہ، رووت و قووتی بہ بیر نایہ، بہرچاو نایہ، بووچی مردن بہش
 ہہزارہ، بہش پھریوہی شارہو شارہ، بہش بیکارہ، نایا مردن بہشی دیلہ یا
 بہش کویلہ و بہش زہلیلہ، بووچی مردن بہش بیہیزہ، بہش فہقیرہ، بہش
 چہوساوہس، بہش زہویرہ، ناخو مروف دوست وان لہم بیرہ؟ چینی بیباوک
 دلسوتاوہ، دل بہ تاوہ، دہوری چاوی پر لہ ناوہ، بہندک جہرگی ہلقرچاوہ،
 نہی خودا بوچی نہم دونیاہ لہبو خوینمژ، بہش ہہزار خور، لہبو حق کوژ
 ہر رہواہیہ، لہبو نہترس، لہبو ملہور، ورگی ہلدپ، نہم دونیاہ ہر بو
 نہوان، نہم دونیاہ بویان بویتہ جیگای کایہ، نہی مروف دوست، نہی نینسان
 دوست، نہی دل بہ تین، نہی دل بہ قین، نہی جوانمیر، نہی روناکبیر، نہی
 چینی لاو، نہی کوپری پیر، ہاواری کھن لہ بو نینسان، لہبو بہشہر، لہبو

چہوساوه، چینی بہش خوراو، بو کویلہ تی، بو دیلیہ تی، بو بی سیپال، بو پی پھتی، ہاوار لہ لای کوری بہ ریوہ بہر مافی بہ شہر، با تیکوشن نہ مینیت شہر، شہری بہ دفہر، لہم دونیایہ لہم دونیایہ، وتہم زورہ دواپی نایہ، بہ لام دلہم پر ہیواہ و بہ بریایہ.

پہ پو نھلی نھم ولاتہ نازانی بوچ کش و ماتہ، نھم ولاتہ سہر تا خواری، لہ پی دہشت، چیا و روباری، ہہر لہ گوندی تاکو شاری، ہہموی تاپوی خہمی منہ، نھہریمہ نیش دوستی منہ، بوچی دونیا ہی پہ پویہ، یان باہہ قوش ہہر نوٹویہ، بوچ نھم دونیا ہی پہ پویہ، یا باہہ قوش و نھہریمہ نہ، یا بو ٹینسان یا بو بہ شہر یا بو منہ، نھہر بو ٹینسان گوروی بہ شہر یا بو منہ منی بہ شہر، بوچی ناوا شہر و شورہ، تہ یارہ و گرم و ہوڑہ، بوچی دونیا لہم چہن شوینہ، بوچی ناوا لافاو خوینہ، بوچ ہندی کہس تینوی خوینہ، توتوی خوینی لہش جوینہ، بوچی ناوا زاری و شینہ، بوچی یہ قہ دادرینہ، بوچی دہست و پی بہرینہ، بوچی مروٹ بو فہوتانہ، لہ فیلیپین لہ نھوغانہ، لہ فہلہستین لہ لوبنانہ، دہنگی نالہی دل چہ زینہ، خاکیان بہ خوین وا رہنگینہ، خولی چہرخہ وا بہ قینہ؟

(نا نا) چہرخ لہ ہیچکس زہرہر نادات، مالی خہلکی ہہدہر نادات، ہہر زالمہ، ہہر زوردارہ، ہہر ملہوڑہ، ہہزار کوڑہ، خوین ہہلمڑہ، کویلہ کرہ، فہقیر کوڑہ، ناخ و داخم دواہناسہی کورتی ناخم، رومہت گرژ و بی دہماخم، ودک قہ لآخم، نہ ہہر بو خویم لہ بو گہلم، گہلی جی ماو و ہہم شہلم، بو پروزیان پول پول مہلان، لیان شیواو لانہ و ہیلان، لہ گہل ٹینسان نہک لہ شوینیک، لہ چہن شوینا کہوتون لہ ناو دہریای خوینا، بوچی ژین تیکہ لاو

له ناو خوینا، ژین گهوزانه^۱، له ناو خوینا ئایا دنیا دونیای خوینه، له چهن شوینا وا رهنگینه، یا بهخت هه ژار سهر نوخوینه^۲، ئاخو ههر واده بییت، ئا له م باسه مروف کاسه، گیز و سهر شیواوه و خو نه ناسه، به راست بو ژین وان به تاسه، بو نه مان شهر وان به تاسه، له بو خوشی و بو پیکه نین، دور له گرین، بو رووناکي دل و نهوین، دور له تالی و ئاه و نالین، بهو هیوايه، بهو هیوايه، نهی خودایه، نهی خودایه، قه بول کهی لیچم نه م دو عایه: نه مینیت شهر له م دونیایه، مروف له سهر نه رز، بی ترس و له رز، ژین بهین به سهر، ئازاو سهر به رز، بژین گه لان بژین گه لی ته واو جیهان، نهی خودا گیان، پول پول مه لان، خاو من هیلان، له گه ل گه لان، هه تا دوا هه ناسه ی ژیان، ببه خشی بیان بی ترس و له رز، بی شهر و شور، دنیا خوش بییت نهی خودا گیان، یاخوا و ابیت نهی خوا گیان!

۱ - گهوزاندن: نلهو کردن (هر پهلو غلتیدن).

۲ - سهر نوخوین: سهر به ره و خوار (آویزان).

ISBN: 964-8327-85-8

شماره کتاب: ۸۰۳۳۸-۸۱۳۲۸-۹۶۴

وهتهن



ههرتاکو ماوه نهوینی دلم
به روژ و به شهو وای له نیو دلم
ههرتاکو ماوه من بیرم لهسهه
سهههه وای له ریت «وهتهن» سهههه سههه
سهههه به فیدای شاخ و راخهکههه
خوینم خهلات بو دار و باخهکههه
نهگهه که ساتیک توم بچیت له بیر
بیت به نهسیوم کهلهچه و زهنجیر

لاپهههه: ۲۵

نرخ: ۱۸۰۰۰ تمهن

نتیعر

انتشارات پرتویان : سنندج خیابان شهدا پاساژ عزتی

www.partoobayan.com